

Editoriaal

Studentenparlement

De studentenvertegenwoordigers van de Vrije Universiteit Brussel hebben zich de vorige maanden bezighouden met het hervormen van de studenteninspraak aan de VUB. Ze hebben een plan opgesteld waarbij het een en ander aan de VUB zou veranderen. In plaats van de huidige rechtstreekse verkiezingen van veertien studentenafgevaardigden (acht voor de Sociale raad en zes voor de Raad van Bestuur), zou er een studentenparlement van maar liefst veertig studenten verkozen worden. Dat parlement zou dan op haar beurt veertien afgevaardigden verkiezen.

Er zijn in de loop van de gesprekken in de aanloop naar de vorming van de plannen een aantal argumenten voor en tegen gevallen. Ik zet ze voor u even op een rijtje:

Argumenten tegen

+ Door het feit dat het studentenparlement een 'regering' verkijst die in de raden zetelt, is het niet ondenkbaar dat er zich een *ondoorbreekbaar machtsblok* zou vormen, waarbij er een hegemonie zou ontstaan die een bepaalde rechtlijnige visie veronderstelt. Dissidente stemmen zouden op deze manier niet

meer in de raden kunnen sukkelen.

- Er zijn nu reeds kandidaten tekort om te participeren in de verschillende raden waarin studenten inspraak hebben. Een parlement veronderstelt inderdaad veertig verkozenen, maar het veronderstelt in de eerste plaats veertig kandidaten (plus plaatsvervangers). Wat doet men als er bijvoorbeeld niet genoeg kandidaten zijn om het parlement te vullen? Stel dat er in totaal twintig kandidaten zouden zijn. Dat zou betekenen dat veertien gedelegeerden verantwoording zouden moeten afleggen aan zes mensen. Op die manier is een studentenparlement amper zinvol te noemen.

- Het studentenparlement zou een of twee keer per maand samenkomen. Deze samenkomsten hypothekeren de tijd van de studenten die eraan zouden deelnemen. Als men dan nog eens bedenkt dat de studenten die in de 'regering' zouden zitten op die manier twee tot drie maal per maand zouden moeten vergaderen (en ik verkeer u, die vergaderingen zijn vaak niet zo bijster interessant), is het mogelijk dat veel studenten die normaliter wel zouden kandidideren, op deze wijze afgeschrikt worden.

Argumenten voor

+ Doordat het parlement een volmacht geeft aan een regering, heeft het een constante controlefunctie over deze regering. Het parlement kan mensen uit deze regering afzetten wanneer ze hun werk niet naar behoren doen. Als men bedenkt dat studenten die vandaag in de raden zetelen vaak zelfs niet opdagen (het regelteje op de CV is immers reeds werkelijkheid geworden) en geen verantwoording hoeven af te leggen aan de mensen die op hen hebben gestemd, is dit volgens mij een hele vooruitgang.

+ Door de debatten die ontstaan in het parlement, wordt de interesse van de zetelende leden gewekt voor de thema's van de studentenpolitiek. Bovendien wordt op deze manier de kennis van de zetelende leden versterkt, zodat deze, wanneer zij misschien ooit in de raden zetelen, met een bepaalde bagage aan hun mandaat beginnen. Kennis is macht, nietwaar.

+ Het feit dat er meer verkozenen zijn impliceert dat er een bredere waaier aan meningen en ideologieën circuleert, zodat het uitgevoerde werk aan een voor de VUB-gemeenschap meer representatieve toetsing zal worden onderworpen. Hoewel

dissidente stemmen inderdaad meer moeite zullen hebben om in de raden zelf te geraken, zullen ze in het parlement steeds aanhoord worden.

+ De regering die wordt gedelegeerd zal eenlijnger zijn, wat enerzijds impliceert dat de studentenvertegenwoordiging sterker in haar schoenen zal staan. Anderzijds kan men te maken krijgen met een soort militaristisch zootje dat iedereen in het gareel zal willen houden. Maar wanneer het té bont wordt, kan het parlement de regering steeds doen vallen.

+ De nodige en onvermijdelijke ruzies zullen ongetwijfeld voor leesvoer zorgen in de studentenpers van de VUB. De Krant zal op deze manier misschien eindelijk weten wat schrijven is :-)

Als men bedenkt in welke staat de studentenvertegenwoordiging momenteel verkeert, kan men initiatieven als deze enkel maar toejuichen. Er zijn inderdaad enkele vallen waarin een parlement als dit kan trappen, maar het is aan de studenten zelf om ervoor te zorgen dat de studentenvertegenwoordiging op een integere en rechtschapen manier gebeurt. Hiervoor kan je zorgen door zelf op te komen of door op de juiste personen te stemmen. En wie weet, misschien heb je binnenkort wel keuze uit meer dan veertig kandidaten...

DM

GSM: freedom of speech?

Opnieuw reveleert de reclameslogan van een onfris communicatiebedrijf op zeer exemplarische wijze een waarheid over de hopeloze toestand waarin de publieke ruimte zich bevindt. Zoals we allemaal weten, bevindt het sociale leven zich vandaag de dag letterlijk overal en nergens. Want wat houdt de gemeenschappelijke ruimte, de openbare ruimte nog aan gemeenschappelijks over wanneer het begrip van de wereld (en dus de communicatie) verworpen is tot een strikte privé-aangelegenheid? En dat is, voor wie het nog niet wist, ondertussen wel het geval.

Een bepaald bedrijf heeft recent reclame gemaakt voor gsm's-met-de-mogelijkheid-om-fotootjes-te-versturen aan de hand van een filmpje dat toonde hoe een man een worst uit iemands handen pikt, waarop de toevallige passanten, die massaal de foto van de dief naar elkaar beginnen door te sturen, een heksenjacht inzetten op de ongelukkige, en hem, (uit verontwaardigde solidariteit met een mede-consument) in een flitsende blitz omsingelen. Het walgelijke uitsluitingsmodel dat hier gepropageerd wordt nog buiten beschouwing gelaten, is dit utopische beeld van een gemeenschap die op gelijke voet voor éénzelfde doel opkomt, niets meer dan een commerciële strategie, want voor een fabrikant van gsm's is zij volstrekt ondenkbaar: de gsm is een sociaal en volstrekt privaat communicatiemiddel. Hoe meer de communicatie versnelt, versnipperd en virtualiseert, hoe minder tijd en ruimte er zullen zijn voor fysieke vormen van contact, voor vormen van communicatie waarvan de mens, en niet de machine of de industrie, de maatstaf is.

Al wie het verhaal kent van de 'verzelfstandiging van de economie' (het ontstaan van het kapitalisme) en de daardoor teweeggebrachte transformaties in de menselijke verhouding tot het publieke, verwondert zich er wellicht niet over dat een ander gsm-bedrijf momenteel de Franse revolutie lichtjes meent te moeten overdoen met belachelijke bill-

boards waarop tegen een witte achtergrond 'freedom of speech' gedrukt staat, met daaronder de merknaam van deze vrijheid (also known as mobile operator).

Valentino heeft eerder (zie 'mosterd') al geprobeerd om ons duidelijk te maken hoe (dankzij de gelijkheid van alle mensen) de ongebreidelde keuzevrijheid in onze kapitalistische democratie zorgt voor de uitholling van de inhoud, voor de 'ontwaarding' van het begrip vrijheid.

Misschien vindt u het onbeschaamd van mij als ik nu ga pretenderen dat ik weet wat er omgaat in het collectieve onderbewustzijn van de westerse mens, maar ik ga ervan uit dat al wie ooit in een

winkelsstraat heeft gelopen en de gezichten van de mensen heeft bestudeerd, het gelaat van dit onderbewuste open en bloot heeft kunnen aanschouwen.

De verdrongen verlangens van dé twintigste-eeuwse burger, zo bewijst de verschuiving in de moderne tijd van sociale naar privé-identiteit, zijn het best te vergelijken met de openlijke verlangens van een twee-jarige. De consumptie verlangt van ons dat wij ons in de ongeremde geest van de foetus verplaatsen, en te meten aan het succes van 'shopping' lukt dat aardig. De ééntwintigste-eeuwse burger is dan ook goed op weg om zijn consumptieve verlangens steeds openlijker te beleven, en het consumptieve primitivisme tot fundament te smeden van zijn sociale bewustzijn.

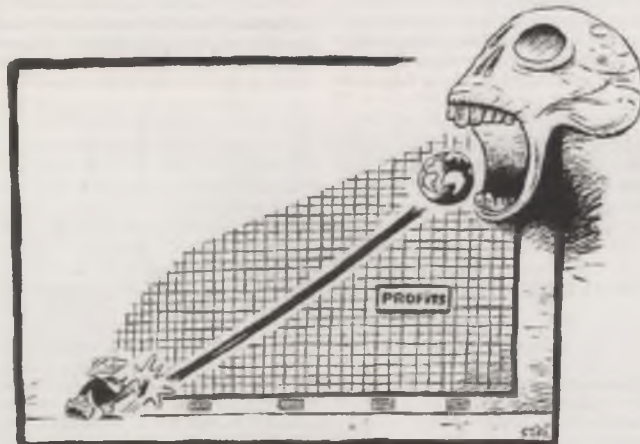
Vanuit die evolutie is het logisch dat wij - kinderen van onze tijd - van kleine meisjes van acht, die bijvoorbeeld naast ons in de trein zitten, moeten tolereren dat zij zich, plots gegrepen door de

verschillen in de voorgeprogrammeerde muziekjes van elkaars kleine gsm'jes, beginnen te gedragen alsof er niemand anders op de trein zit. Want het gedrag van die post-foetussen, zo moeten wij onderkennen, is een vrije keuze. En hoe vaak gebeurt het niet dat wijzelf, volgroeid gedisillustreerde burgers, ons vrijwillig verliezen in de herbeleving van bepaalde prille stadia van het leven, die dankzij de industrie, in de vorm van geprefabriceerde gedragspatronen al lang geen taboe meer zijn? Men kan toch niet van een kind verwachten dat het weerstand biedt aan verleidingen waartegen zelfs volwassenen niet ongewassen zijn.

Zijn wij, moderne mensen, elke notie van sereniteit verloren? 'Hundstage' van de Oostenrijkse regisseur Ulrich Seidl (nog steeds in de zalen te zien) toont de extreme banaliteit van een onttoverde gemeenschap die niet in staat is om zich met waardigheid in een bepaald begrip van de wereld te bewegen. Als alle drempels zijn overschreden, wordt de wereld ontzettend banaal. Want hoe kan men zich nog in de wereld plaatsen als het mysterie is uitgeschakeld? Wanneer de enige verhouding die men tot de wereld heeft een 'consumptieve' verhouding is, dan heeft men ook sociaal gezien niets meer te verliezen.

Wie spreekt er tegenwoordig eigenlijk nog over vrijheid in het westen? De reclame-makers, de communicatiespecialisten, toch? Maar als het soort vrijwillige onderwerping aan de industriële programmering van het sociale bewustzijn 'vrijheid' moet betekenen, dan is de mensheid toch wel erg snel tevreden! Zonder afbreuk te willen doen aan de verworvenheden van onze democratische burgerlijke maatschappij, mag het toch wel eens gezegd worden: de communicatie-bedrijven brengen geen vrijheid, maar wel een geprivilegeerde vorm van geknechtheid! Afgaande op de gedachte dat reclame altijd het tegenovergestelde beweert van wat 'waar' is, hoef je de slogan enkel om te draaien: de gsm brengt geen 'freedom of speech', maar wel 'speech of freedom', peptalk.

ToonL

Naar een Brusselse Universitaire Gemeenschap

Of de vage scheidingslijn tussen angst en samenwerking

opinie

Op twee april stemde het Vlaams parlement, na een maand van intensieve doorlichting in het kader van parlementaire hoorzittingen, toe met het Decreet ter herstructurering van de Vlaamse Hoger Onderwijs.

Dit structuurdecreet geeft vorm aan de concrete toepassing van de Europese Bolognaverklaring. In deze bijdrage willen we een welbepaald aspect van dit structuurdecreet belichten: de associatieve verplichting waarvan sprake in het decreet, dwingt de universitaire instellingen en Hogescholen tot het creëren van samenwerkingsverbanden inzake onderwijs- en onderzoeksmaterie. De dringende vraag naar een Brusselse onderwijsgemeenschap krijgt aldus situeren een concrete vorm. Een voorstel voor de statutaire inrichting van de Universitaire Associatie Brussel, een samenwerkingsverband tussen onze instelling en de Erasmus Hogeschool, werd op de laatste bijeenkomst van de Raad van Beheer voorgesteld. Deze bijdrage wil in een open dialoog een aantal inzichten delen die het document constructief kunnen voeden. De speculatieve tijdsdruk die door de Vlaamse regering werd opgelegd mag niet verhinderen dat deze indringende problematiek open en ernstig besproken wordt.

De aangekondigde hervormingen in het universitaire onderwijs dringen zich door, niet alleen op het vlak van onderwijsvoorziening, maar ook op beleidsniveau. Het fel besproken engagement van onze universiteit ten aanzien van de algemene onderwijsvorming laat zich ook gevoelen in de verplichting tot structurele wijzigingen van onze beslissings- en beleidsorganen. De Universitaire Associatie is hiervan het uiteindelijke resultaat, een samensmelting van meerdere onderwijs- en onderzoeksinstellingen tot een gemeenschappelijke structuur van waaruit algemene beleidslijnen - gekoppeld aan een financiële (en dus coërcatieve) slagkracht - zullen gestipuleerd worden die onze universiteit zullen oriënteren in het nieuwe internationale landschap. Dergelijke structuurwijzigingen gaan echter gepaard met een indringende overdracht van bevoegdheden die zich laten gevoelen zowel naar de vorm als de inhoud van de beslissingen. Vaak betreffen het minder doordringbare beslissingsorganen en abstracte beleidsopdrachten die echter niet minder verplichtingskracht bezitten. Een diffuse en vage verhouding tussen de zelfstandigheid van de deelstructuren en de verplichting jegens de uitgevaardigde normeringen toont zich, waarbij de betrokkenen zich de vraag stellen auteur dan wel eerder product van het beleid te zijn. Duidelijk is dat men bij dergelijke processen steeds kritisch moet bekijken of de aangenomen samenwerking dienstig staat ten aanzien van een democratisch en voor de instellingen zinvol bestuur.

Vergelijkende studies met gelijkaardige beleidsproblemen helpen ons bij het aandachtig bestuderen van de impact van dergelijke ontwikkelingen. De Europese constructie is hiervan een duidelijk voorbeeld aangezien wij reeds met enige voorzichtigheid de invloed van deze beleidsconstructie kunnen toetsen ten aanzien van de initiele verhoudingen die aan de grondslag lagen van deze ontwikkeling. We zullen hier echter niet ingaan op een politiek-normatieve discussie over de inhoud van de Europese regelgeving. De vraag of de Europese richtlijnen al dan niet voldoen aan een kwalitatieve eis ten aanzien van concrete maatschappelijke problemen mag de analyse over de vraag hoe dergelijke richtlijnen tot stand komen en wat nu de wenselijke relatie is tussen het verdrag als zelfstandige entiteit en de lidstaten niet beletten. De centrale vraag die aldus beantwoord dient te worden in de politieke discussie over processen van bevoegdhedenoverdracht is deze naar de procedurele legitimiteit van de beslissingsorganen. De techniciteit waarmee men de fundamentele discussie tijdens en na

het verdrag van Maastricht heeft opgelost tonen zich op cruciale wijze, waarbij we niet mogen vergeten dat de stagnerende economische groei de vraag naar overheidsopdrachten en dus naar de beleidsinstrumenten van de lidstaten intensifieert. De technische ingreep heeft met andere woorden niet kunnen beletten dat de vraag naar de intrinsieke relatie tussen de soevereiniteit van de lidstaten en fundamentele rechtsstatelijke principes gesteld worden. Zelfs indien men het formele principe van bevoegdheidsverdracht door supranationale vertegenwoordiging grondwettelijk erkent, blijft de vraag naar de duidelijke localiseerbaarheid van de democratische besluitvorming cruciaal. Door de vage en vaak ondoordachtige pogingen tot de constructie van een Europese Grondwet erkent men de aard van het probleem. Eenvoudig voorgesteld dienen twee

uiteenlopende alternatieven zich aan: ofwel erkent men het belang van de de initiele opdracht, namelijk de poging om via een inter-nationale samenwerking een gemeenschappelijke politieke strategie te ontwikkelen ten aanzien van cruciale mondiale en Europese problemen; ofwel meent men dat de initiele samenwerking dient te resulteren in een uiteindelijk nieuwe statelijke structuur die als een duidelijk gedefinieerde normeringsinstelling het beleid bepaalt. Beide mogelijkheden trachten te beantwoorden aan de vraag tot democratische en rechtsstatelijke legitimiteit. Een fundamenteel kwalitatieve discussie over de politiek-filosofische vooronderstellingen van een dergelijk project lijkt me echter onafwendbaar. De laatste en meest indringende keuze vooronderstelt immers ideaaltypisch het bestaan van een gemeenschappelijke Europese politieke cultuur dat als fundament voor de politieke wilsbeslissing kan dienen. De vraag stelt zich dan of deze beleidsconstructie niet voorbij gaat aan de particulariteit van de lidstaten, zowel naar de culturele eigenheid als naar de aard van zijn maatschappelijke problemen. Een tweede cruciale vraag is deze naar de localiseerbaarheid van de machtscentra. Waar initieel de problematiek van de democratische legitimiteit geneest werd aan de directe participatie van de burgers als auteurs van de regelgeving, staat in een dergelijke optie het doorgedreven representatiemodel centraal. Naarmate men verticaal de representatieve

nationale politieke gemeenschap te betwisten. Deze dimensies mogen echter niet beletten dergelijke beleidsprocessen kritisch te begeleiden en op een constructieve wijze de impact van deze te begrijpen. Vooral in het licht van de gelijkaardige beleidsontwikkelingen omtrent de structurele aanpassingen van het Universitaire landschap dienen we de Europese ervaring aandachtig te bestuderen. Een polemische discussie over Universitaire coöperatie op stedelijk niveau dient onzichtig beraad te worden zonder daarbij te snel over te gaan tot ondoordachte en vage constructies die op termijn resulteren in onverzoenbare tegenstellingen en wederzijdse vijandigheid. Een initiele discussie omtrent de verhouding tussen de te bereiken doelen en de te hanteren middelen is met andere woorden cruciaal vooraleer over te gaan tot het formuleren van

de statuten die vorm en inhoud van de samenwerkingsverbanden concreetiseren.

Het document dat het Universitaire samenwerkingsverband tussen onze instelling en de Erasmus Hogeschool dient te ondersteunen getuigt van een enge en ondoordachte reflectie en steunt op een onkritisch leerproces ten aanzien van de Europese ervaring. Het document geeft dan ook niet zozeer blijk van een vrijwillig en in alle openheid aangegane samenwerking, maar veel meer van een instrumentele en opportunistische reflex. Het is opmerkelijk hoe deze

"In tijd van angst is er echter niet alleen belang aan functionele beleidsorganen, maar vooral aan een solidaire en bewuste gemeenschap, vertegenwoordigd door verantwoordelijke leden in vertrouwelijke en betrouwbare organen. Samenwerkingsverbanden kunnen niet gesteund worden op angstreflecties en een vijandige houding".

organen ontwikkelt zal de initiele programatorische eis immers noodzakelijk naar zijn inhoud vervagen. De recente ervaring waarbij de Europese Commissie oordeelde dat een Belgische sociale ondersteuningspolitiek voor kansarme groepen industrie tegen de concurrentie belangen, betreft dan ook niet alleen een vraag naar de inhoudelijke beleidskeuzes van de Unie, maar illustreert minstens even zeer het procedureel democratisch deficit van een dergelijke machtsverdracht

De voorgaande reflectie heeft niet de intentie een sluitende analyse voor te stellen van de Europese constructie, de rechtstheoretische en politieke literatuur is te divers om een dergelijke analyse te funderen. Ook tracht deze bijdrage niet de noodzaak van een inter-

zware en indringende materie op een lichte wijze wordt voorgesteld wat zich illustreert in de lichtzinnigheid waarmee men de overdracht van bevoegdheden zonder enige vorm van argumentarium aanvraagt. Deze bevoegdheidsverdracht betreft dan ook een zeer brede waaier van competenties, die haaks staat op de genestellende clauseule dat de inrichtende macht van de leden niet zal worden overgedragen zonder instemming van de respectievelijke Raden van Bestuur. Er dient aandachtig omgegaan te worden met een al te abstracte definitie van de inrichtende macht. Het document vooronderstelt een algemene en abstracte begripsbepaling van deze fundamentele autonomie maar gaat voorbij aan het gegeven dat ook deze macht bestaat uit het geheel van praktische en concrete bevoegdheden. Zelfs al blijven de leden hun soevereiniteit en autonome

inrichtende macht formeel bezitten, zullen zij door deze overdracht van bevoegdheden op dit domein weinig directe slagkracht behouden. De laatste zinsdeel van de clauseule getuigt evenzeer van een zeer formalistische democratische benadering die gelijkt op de techniciteit waarmee men ten tijde van het verdrag van Maastricht de Europese constructie funderde. De inrichtende macht is immers niet alleen van instrumentele aard, maar symboliseert ook steeds de democratische bepaling dat alle leden van de Universitaire instelling deze macht belichamen. De goedkeuring door een louter representatief orgaan om de inrichtende macht over te dragen is aldus niet gelegitimeerd, maar behoeft de goedkeuring van de gehele Universitaire gemeenschap door middel van een fundamentele discussie over de toekomst van de instelling als geheel. De voorgestelde structuur van de associatie getuigt ook van een dergelijke formalistische reflectie op de democratische besluitvorming. Het document bevat een aantal essentiële lacunes omtrent de verhouding tussen het samenwerkingsverband en de autonomie van de instellingen. Zo is er sprake van een vage dubbele structuur waarbij een Algemene vergadering en een Raad van Bestuur opgericht worden, begeleid door een zeer vaag gedefinieerde scheidingslijn tussen beslissings- en adviesrecht. De Algemene Vergadering zou strategische beslissingen nemen op voorstel van de Raad van Beheer die de bereidende werken organiseert. Een aandachtige analyse van deze dubbele structuur staat ons toe de vrees te rechtvaardigen dat een dergelijke verhouding zal leiden tot een machtcentralisering van deze Raad van Beheer die op termijn ook het werk van de Algemene Vergadering al dan niet expliciet overneemt. Een laatste en mijn inziens ook de meest cruciale element ontbreekt volledig in de reflectie van het document, namelijk de verhouding tussen de Raden van Beheer van de leden en de beslissingen van de Algemene Vergadering. Behouden de instellingen het recht om naar eigen evaluatie beslissingen kritisch te bevragen en haar implementering te weigeren, of is de beslissingsbevoegdheid van de Associatie algemeen dwingend? Dergelijke vragen zijn volledig afwezig in het document wat resulteert in een vage bepaling waarbij de toekomst van onze instelling zal afhangen van a posteriori interpretaties en bevoegdheidsgeeststellingen die eigen zijn aan abstracte, logge en bureaucratische beslissingsorganen.

De voorgestelde reflectie is geenzins geïnspireerd door een enge en kortzichtige kijk op de toekomst van onze instelling. Het internationale landschap, paradoxaal gevoerd door een mondiaal optimisme en een haast existentiële angst voor het voortbestaan van datgene waarop we steunen en bouwen, dwingt ons inderdaad tot het nemen van indringende strategische beslissingen. Cruciale beleidslijnen dienen echter niet gefundeerd te worden op speculatieve inzichten met betrekking tot de tijdsdruk waarin dergelijke fundamentele keuzes gemaakt moeten worden. Vaak leiden angstige reflecties tot ondoordachte politieke keuzes die men achteraf betreurt en die de initiele problemen intensifiëren. Het is in deze angstige dagen dat denkbeeldige vooronderstellingen tot stand komen en waarvan we gebruik maken om ondoordachte keuzes voor onszelf te legitimeren. Schaalvergroting, zowel op beslissings- als beleidsniveau is één van de vooronderstellingen. Dergelijke processen gaan echter niet alleen gepaard met het afstaan van bevoegdheden maar ook met het verschuiven van verantwoordelijkheden. In tijd van angst is er echter niet alleen belang aan functionele beleidsorganen, maar vooral aan een solidaire en bewuste gemeenschap, vertegenwoordigd door verantwoordelijke leden in vertrouwelijke en betrouwbare organen. Samenwerkingsverbanden kunnen niet gesteund worden op angstreflecties en een vijandige houding. Zij moet gefundeerd worden op het wederzijdse respect voor de culturele en concrete eigenheid van de leden en bijdragen tot een manuele ondersteuning in het licht van een onvoorstelbare maar maakbare toekomst. Enkel in deze geest kan men onze Vrijzinnige en Humanistische traditie vrijwaren en het streven naar een vrije en sociale gemeenschap voeden met wetenschappelijke inzichten en filosofische overtuiging.

Pieter D.

Dit artikel betreft de voorstelling van een discussienota voorgesteld op twintig mei jongstleden. De nota omkaderd de mogelijke samenwerking tussen onze instelling en de Erasmus Hogeschool in het kader van de associatieve verplichting zoals voorgesteld in het structuurdecreet. Een van de doelstellingen van het nieuwe structuurdecreet is de samenwerking tussen universiteiten en hogescholen te bevorderen, waarbij o.m. de academisering van de hogeschoolopleidingen van twee cycli voortstaat.

Het voorstel formuleert de verschillende bevoegdheden die dienen overgedragen te worden aan de associatie. Zo lezen we in het document onder andere: *De partners (instellingen) van de associatie dienen tenminste bevoegdheden over te dragen inzake:*

de ordening van een rationeel onderwijsaanbod binnen de onderwijsbevoegdheid van de instellingen zoals bepaald in de artikelen 26 tot en met 53 van het structuurdecreet van Inzonderheid worden in onderling overleg meerjarenplannen ter zake opgesteld;

Universitaire Associatie Brussel, het voorstel tot ontwerp

de afstemming van de opleidingsprofielen, het structureren van de opleidingstrajecten en een verbetering van de doorstromingsmogelijkheden, met bijzondere aandacht voor deze tussen bachelor- en masteropleidingen; de afstemming van de interne reglementen inzake het personeelsbeleid; het opstellen van een meerjarenplan voor het onderzoek en de

maatschappelijke en wetenschappelijke diensverlening, aansluitend bij een gezamenlijk opgezet systeem voor kwaliteitszorg voor het onderzoek;

Tevens wordt er voorzien in de oprichting van

representatieorganen zoals voorgesteld in het structuurdecreet, waarin onder andere de oprichting van een studentenraad. Voorlopig blijft het voorstel formeel in het uitzetten van de structuur. Zo is er sprake van een dubbele structuur onder de vorm van een Algemene Vergadering en een Raad van Beheer. De Algemene Vergadering neemt de 'strategische beslissingen

betreffende de associatie op voorstel van de Raad van Bestuur". Er is voorzien in een duidelijke afbakening van het stemmingsrecht binnen de vergadering met vierentwintig stemmen in totaal: 12 stemmen VUB (6ZAP, 2AAP, 2 studenten, 2ATP) 6 stemmen Erasmus (... OP... studenten, ... ATP) 2 stemmen voor de stichtende leden natuurlijke personen 4 bijkomende stemmen voor de geëcopteerde leden'. De Raad van Bestuur bereidt alle strategische beslissingen voor en is samengesteld uit elf bestuurders: '6 bestuurders voorgedragen door VUB, 3 bestuurders voorgedragen door Erasmus, 2 bestuurders aangeduid door de Algemene Vergadering onder de stichters natuurlijke personen en geëcopteerden.'

UAB

UNIVERSITAS!

voor uw vrijheid van onderwijs

Vrije Tribune

In 1998 ondertekenden verschillende Ministers van Onderwijs in Europa de **Bologna-intentieverklaring** met volgende krachtlijnen:

- 1) het aannemen van leesbare en vergelijkbare graden; invoering van een op twee studiecycli gebaseerd curriculum, de structuur – een "undergraduate" (bachelor) van minimum drie jaren en een "graduate" (master) van 2 jaar, en dan eventueel een doctoraat (...);
- 2) de invoering van een "creditsysteem";
- 3) promoten van "mobiliteit"; promoten van samenwerking in "kwaliteitsbewaking";
- 4) promotie van de noodzakelijke Europese dimensie in het hoger onderwijs en tenslotte
- 5) de verhoging van de "internationale competitiviteit" van het Europees hoger onderwijsstelsel.

Vervolgens keurde het Vlaams Parlement op 2 april jongstleden het **Bologna-structuurdecreet** goed, de eigenlijke implementatie van deze intentieverklaring in een wet. Deze wet reikt volgens de vzw UNIVERSITAS! nog verder dan de in de verklaring voorgestelde oefening. Wij wensen een door vele personen en organisaties gedeelde bezorgdheid daaromtrent mede te delen. Er is reeds enkele jaren vanuit verschillende hoeken om democratische, cultureel-taalkundige, sociaal-economische of grondwettelijke redenen (of een combinatie daarvan) met aandrang om uitstel of afstel gevraagd van dit decreet, tot in het Vlaams Parlement toe. Het heeft helaas niets uitgehaald: op wat cosmetische ingrepen na werd het Bologna-ontwerpdecreet het Bologna-decreet.

"De bachelor-master-structuur creëert nieuwe ongelijkheden en dreigt te leiden tot een ontwaarding van de licentiaten."

Het bepalen van de duur en de benaming van diploma's is één van de bevoegdheden van de federale regering omwille van de gelijkwaardigheid van alle uitgereikte diploma's (naar opleidingsduur en benaming) over België. De kans op een pervers effect is niet onderkend; met bv. Vlaamse studenten die met een bachelor-diploma naar het Waalse landsgedeelte zouden afzakken waar nog steeds graadaats-, kandidaats- en licentiaatsdiploma's worden uitreikt (en vice-versa). Waalse licentiaats- en graadaathouders zouden dan in concurrentie moeten treden met Vlaamse, naar loon goedkopere, universitaire bachelors. Eveneens zullen in Vlaanderen deze Vlaamse goedkopere universitaire bachelors in concurrentie treden met Vlaamse licentiaatshouders, een direct aantoonbare ongelijkheid die tevens een ontwaarding inhoudt van de internationaal als hoogstaand erkende Belgische licentiaten. Daarenboven zijn op federaal niveau ook de minimale koonnormen voor deze diploma's nog niet vastgelegd, wat de onduidelijkheid nog vergroot.

"Hogescholen verliezen hun onderwijsbevoegdheid als ze niet associëren."

Hogescholen en universiteiten worden gedwongen tot het vormen van associaties (samenwerking via een overkoepelende vzw tussen de instellingen). Als ze dit niet doen, verliezen de hogescholen hun onderwijsbevoegdheid voor de eindexamen en worden ze niet meer gefinancierd voor hun opleidingen. Een dergelijke constructie mag de Vlaamse overheid niet oppleggen. Zij schaadt hiermee immers de actieve vrijheid van onderwijs waarbij scholen hun onderwijs naar inhoud en vorm zelf mogen bepalen.

*Ceterum censeo
Bolognam delendam
esse!*

Notizen.

Wij schrijven u deze brief omdat wij hopen dat u een job wilt maken bij een van onze leden van de vzw UNIVERSITAS!

In de bijlage leest u hoe belangrijk de bachelors-structuurverandering was het hoger onderwijs wereldwijd en u voor het aannemen van deze verandering in Vlaanderen, die (volgens wij) internationaal een langere tijd vereist is.

Besluiten is het decreet van verandering van de bachelors-structuur in België en de Belgische Gemeenschap. Voor een in de gaderen gita-voet papier!

Wat is de reden dat bachelors in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! en de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

Wat is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België? Het is de reden dat de vzw UNIVERSITAS! in België niet worden toegevoegd aan de vzw UNIVERSITAS! in België.

"UNIVERSITAS! heeft de eerste stappen gezet om, in samenwerking met gespecialiseerde advocaten, een procedure ter vernietiging van het Bolognadecreet in te leiden bij het Arbitragehof."

Het nog op te richten "internationaal" accrediteringsorgaan is ongrondwettelijk.

Het vastleggen van meer dan minimale criteria via eindtermen en kwalitatieve (wat is kwaliteit?) criteria voor alle opleidingen door een nog op te richten "internationaal" (Nederland-Vlaanderen) accrediteringsorgaan is ongrondwettelijk omwille van twee redenen.

Ten eerste overtreedt de Vlaamse overheid hiermee eveneens de actieve vrijheid van onderwijs doordat de Vlaamse overheid en het accrediteringsorgaan één inhoudelijk model opleggen. Hiermee negeert ze de mogelijkheid voor burgers om onderwijs in te laten richten overeenkomstig hun opvattingen. Eveneens zal dit orgaan opleidingen beoordelen of zij voldoende kwalitatief zijn en of ze gefinancierd zullen worden. Niet-accreditatie ("niet-kwalitatief") betekent in dit decreet ook geen financiering en geen opname in het hoger-onderwijsregister. Iemand die nog een hogeschool-opleiding wenst in te richten naar een andere filosofie dan dat van het accrediteringsorgaan, kan dit niet meer. Ook de keuzevrijheid van de individuele student zowel op ideologisch, filosofisch als op levensbeschouwelijk

vlak wordt hiermee drastisch beperkt.

Ten tweede mag de Vlaamse overheid haar bevoegdheid inzake onderwijsmateries niet "uitbesteden" aan een extern accrediteringsorgaan. Grondwettelijk is immers voorgeschreven dat het Vlaams Parlement bevoegd is in alle belangrijke onderwijszaken. Het Arbitragehof heeft dit reeds zeer strikt geïnterpreteerd: als zelfs de Vlaamse Regering niet autonoom eindtermen mag vastleggen voor T.S.O. en B.S.O., hoe zou een extern orgaan zonder democratische legitimatie dan ooit voor het hoger onderwijs dergelijke eindtermen mogen voorschrijven?

"Het vrijlaten van de onderwijstaal komt neer op de invoering van het Engels en meteen ook van nieuwe sociale ongelijkheid."

Het nieuwe decreet maakt het mogelijk om 10% van de bacheloropleiding in een andere taal dan het Nederlands te doen, terwijl op masterniveau elke richtlijn wordt losgelaten. Zo komt er met dit decreet een quasi volledige taalvrijheid, wat volgens de Raad van State neerkomt op een verandering van taalregime, waarvoor niet de Vlaamse maar wel de federale overheid bevoegd is, en dan nog alleen via een grondwetswijziging! Het is onbegrijpelijk dat de jarenlange strijd voor een

Nederlandstalig hoger onderwijs na amper twee generaties ongedaan wordt gemaakt. Nederland kan hier spijtig genoeg reeds als onrustwekkend voorbeeld dienen van "taalvrijheid": reeds 70% van de opleidingen worden er in het Engels verstrekt (Maastricht, Delft, Utrecht). Aan de universiteit van Groningen worden de opleidingen in de hogere jaren zelfs enkel en verplicht in het Engels aangeboden.

"Onze conclusie: het Arbitragehof moet dit decreet nietig verklaren!"

Ondanks al deze bezwaren was het blijkbaar van cruciaal belang deze hervorming, die ondanks alle EU-trompetgeschal verder enkel in Nederland en in Italië (en we weten wie in dat laatste land aan de macht is) consequent werd doorgevoerd, ook in Vlaanderen door te drukken. Het is een illusie te denken dat de grote Europese landen zoals het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland en Spanje volop meedoen: zij wijzigden hun onderwijssysteem fundamenteel niet, op enkele cosmetische operaties na. Zo voegt bv. Frankrijk enkel aan afstudeerdiploma's, bij de universiteiten en de "hautes écoles", een diplomasupplement toe met de titel "maitre" indien de student zich internationaal wenst te oriënteren. Eveneens tonen de rapporten, die met steun van de Europese Commissie verschenen, nog maar weinig concrete wetgevendende veranderingen aan bij de lidstaten die de Bologna-intentieverklaring ondertekenden.

Het idee dat elke ondertekende lidstaat zijn wetgevend en organisatorisch huiswerk reeds klaar heeft, en dat de Europese harmonisatie op volle toeren draait, trekt de vzw op zijn minst in twijfel. Deze belangrijke nuance toont eveneens aan dat andere Europese lidstaten terughoudender en behoedzamer te werk gaan dan de Vlaamse Gemeenschap in haar wetgevend werk. Dat blijkt ook uit de vaststelling dat de Vlaamse Gemeenschap enkele fundamentele, ook grondwettelijke, principes en rechten van de Vlaamse maar ook Waalse inwoners van dit land blijkbaar niet wenst te respecteren.

Er dient in dat verband nog eens uitdrukkelijk gewezen te worden op het feit dat de EU op het gebied GEEN ENKELE bevoegdheid heeft! Het opzet, vervalt in dit decreet van de Vlaamse Gemeenschap, reikt m.a.w. verder dan enkele cosmetische operaties. Ze raakt aan de grondvesten van het Belgisch onderwijsbestel. Welke ook de visie is die men op de toekomst van ons hoger onderwijs heeft, het opdringen van een decreet dat fundamentele principes, die hun deugdelijkheid meer dan bewezen hebben en bovendien door onze Grondwet worden gewaarborgd (vrijheid van onderwijs, het gelijkheidsbeginsel, non-discriminatie en de taalgeregeling), met voeten treedt, kan nooit een goede uitgangsbasis vormen om na te denken over onze onderwijskundige toekomst.

Vanaf het ogenblik dat de Bologna-intentieverklaring gestalte kreeg in de vorm van een ontwerpdecreet, hebben personen die reeds in het verleden actief waren betrokken bij de nationale en internationale onderwijspolitiek, geprotesteerd tegen het eenzijdige economische perspectief van zowel de Bologna-intentieverklaring als van het decreet. Via acties en artikels werden de gevaren van dit decreet reeds in 2000 onder de aandacht gebracht. Naar aanleiding van de te verwachten goedkeuring van het Bologna-structuurdecreet beslisten in totaal zeven personen, o.a. academici en studenten, afkomstig van de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit van Antwerpen, om samen de vzw UNIVERSITAS! op te richten. De vzw zal dan ook met alle juridische middelen de hoger genoemde fundamentele principes verdedigen. Onderhussen zijn dan ook reeds de eerste stappen gezet om, in samenwerking met gespecialiseerde advocaten, een procedure ter vernietiging van het Bolognadecreet in te leiden bij het Arbitragehof.

Wordt Steunend lid van universitas!

Wilt u de acties van vzw UNIVERSITAS! ondersteunen? Een zaak indienen bij het Arbitragehof moet immers gebeuren met deskundige hulp van ervaren raadsheren. Om deze hulp te bekostigen doen wij een beroep op uw steun. U kan steunend lid worden. Louwer indicatief geven we een richtbedrag van 10 euro (werkenden) op, maar ook bedragen van 2,5 euro (studenten, werklozen) tot schenkingen van 250 euro zijn welkom op rekeningnummer 001-3979549-06 van UNIVERSITAS! vzw.

Met de vermelding van *steunend lid, naam, geboortedatum, e-mail en beroep*. De vzw heeft tot doel het vrijwaren van de werkelijke vrijheid van onderwijs, academische vrijheid en onderwijsdemocratisering. Voor meer informatie verwijzen we ook naar volgende coördinaten:

Website <http://beam.to/universitas.vzw>
E-mail universitas_vzw@yahoo.co.uk

De Studiekring Vrij Onderzoek geeft een boek uit, bestaande uit een aantal kritische teksten rond het Europees Hoger Onderwijsbeleid. Een kleine greep uit de inhoud:

- * Neoliberale globalisering en hoger onderwijs: de GATS (Stijn Oosterlynck)
- * Van universiteit naar supermarkt (Ruben Ramboer)
- * Voor mij is de grondwet geen vodje papier" (Karin Verelst)

De Bologna verklaring wordt in bijlage meegegeven.

Het boek is voor de zeer democratische prijs van 5 Euro verkrijgbaar.

Studiekring Vrij Onderzoek
Pleinlaan 2
1050 Brussel
Tel: 02/629.23.28
Email: stlvo@vub.ac.be

“Voor wie of voor wat staan wij hier onze nikkel nog af te draaien?”

Zouls elk jaar neemt De Moelal traditie getrouw een interview af met de nieuwe Voorzitter van de Sociale Raad (SoR). De SoR, door sommigen ook wel eens smalend of praatbaar genoemd, wordt het studentenorgaan bij uitstek genoemd waar de studenten hun beleid kunnen voeren over huisvesting, restaurant, sociale dienst, Sjerp, studieadvies, Cultuur... Sinds januari 2003 is Jimmy Baes de nieuwe voorzitter van de Sociale Raad. Hij neemt hiermee het roer over van Geneviève Loveniers, die vanaf oktober 2002 ad-interim het roer overnam van Johan Lippens tot eind vorig jaar. Baes die van de lijst THUIS afkomstig was, heeft reeds een lange carrière achter de rug. Eerst als voorzitter van een regionale kring waarna hij verhuisde naar het BSG om er vervolgens voorzitter van te worden. Geen onbekende in de wereld der kringen, maar wie is hij? De Moelal, kritisch van weleer, machte een tijdje van de sluis te lichten over wie ons dit jaar weer door een gans jaar Sociale Raad sluis. De Moelal THUIS op het bureau van de voorzitter met een glas water in de ene hand en een kop koffie in de andere. Nuchter als nooit te vore.

COMMUNICATIEVE KLOOF

De Moelal: Elk jaar zegt de nieuwe SoR-voorzitter dat hij op één of andere manier de communicatie en studentenvertegenwoordiging wilt verbeteren, wat mogen we dit jaar verwachten?

Baes: Ik zou graag terug naar een soort algemene studentenraad gaan waar alle vertegenwoordigers op alle niveaus zitten. Er is meer inspraak nodig op vlak van facultair niveau waarin we toch ook een sterke stem in moeten laten horen. Tot op heden is er de tendens geweest om dit te laten sturen door de mensen van de Sor en de Raad van Beheer. Maar dat zijn juist de mensen die bezig zijn met grotere dossiers. Er moet meer van de basis komen. Als dat facultair overleg er is, kan dat ook naar boven worden doorgegeven. Yvan (D'Heur, PV) heeft daar vorig jaar iets aan proberen te doen maar daar dat kost enorm veel tijd om die mensen bij elkaar te krijgen via het Bureau van Studententegenwoordigers (BSV). Dat soort initiatieven zijn er altijd wel geweest maar het werd verder nooit goed uitgebouwd.

De Moelal: Wat met het idee van een georganiseerde vertegenwoordiging? Een betaalde kracht zoals er vroeger de gewetensbezuwaarden waren?

Baes: We moeten daarvoor wel terug in de geschiedenis kijken. Sinds het ontstaan van de VUB waren er in de verschillende constructies een aantal betaalde krachten. Je moet weten dat de subsidiëring van VO, en het BSG in die tijd 250.000 Bfr. was. De budgetten zijn onderussen flink ingekrompen, zij hadden één of zelfs twee betaalde krachten die ze uit eigen budget betaalde. Je had zelfs naast de coördinator van de Sociale Sector Studenten een adjunct-coördinator en het BSG had zelfs een eigen secretariaat met een betaalde kracht. Boven het BSG stond dan een 'controlerend' studentenparlement, het was een uitvoerend orgaan. Daarbinnen had je dus betaalde krachten, de gewetensbezuwaarden. Deze was er tot de legediens werd afgeschaft, na de val van de Berlijnse muur, en de implosie van de USSR. Het ministerie van binnenlandse zaken betaalde toen deze mensen. De administratie van de verschillende raden werd deels door hen geregeld. Daar is de breuk gekomen voor het engagement van de student. Ze moesten zelf hun dossier opstellen, zelf hun brief intikken, zelf hun adressen verzamelen enzovoort. Moest ik alles doen wat Christine (secretresse voor de Sociale Sector Studenten, PV) hier voor mij doet dan kan ik me niet meer bezighouden waarvoor ik hier zit, aan beleid en studentenvertegenwoordiging doen.

De Moelal: Wat zou de uitweg kunnen zijn uit deze impasse?

Baes: Het moet voor mij mogelijk zijn één full-time kracht te bekostigen. Een iemand die zich bezighoudt voor heel de studentenvertegenwoordiging. Het enige wat hij moet doen is alles verzamelen en centraliseren. De rest van het beleid kan gevoerd worden door de studenten zelf. Twee personen zou ideaal zijn omdat je dan op een normaal tempo kan werken. Maar laat duidelijk zijn dat men hier niet onder uit kan. Als de vub de studentenparticipatie au serieux wilt nemen dan is één betaalde full-time kracht de eerste noodzakelijke voorwaarde. Een iemand die zich bezighoudt voor heel de studentenvertegenwoordiging. We hebben die mensen nodig.

De Moelal: Zonder betaalde krachten is het onmogelijk?

Baes: Zonder betaalde krachten is het een illusie om te denken dat je een continuïteit kan verzekeren. Eigenlijk zou er dit jaar bij alle studentenvertegenwoordigers een consensus moeten zijn rond een totaalplan. Met dat plan kunnen we naar de VUB stappen en duidelijk maken wat er nodig is: centen. Als de VUB het meent en de studentenvertegenwoordiging, noem het participatie, au serieux wil nemen dan zal zij dit moeten waarmaken. Als ze dat niet willen doen dan weten wij natuurlijk ook hoe laat het is. Maar op dit moment gaat het gewoon niet meer.

BOLOGNA

De Moelal: Recent werd Bologna-decreet goedgekeurd door het Vlaams Parlement (2 april 2003, PV). Is het nog steeds een bedreiging voor de

Jimmy Baes over de studentenvertegenwoordiging: "Als de VUB de studentenparticipatie au serieux wilt nemen dan is één betaalde full-time kracht de eerste noodzakelijke voorwaarde. Een iemand die zich kan bezighouden voor heel de studentenvertegenwoordiging."

democratisering van het hoger onderwijs zoals de studenten aanhaalden tijdens de bezetting van het rectoraat in februari 2001?

Baes: Er zijn inderdaad een aantal dingen waar ik het als SoR-voorzitter en ex-BSG voorzitter het echt wel moeilijk heb. Nu, het hangt er ook vanaf hoe onze universiteit ermee om zal gaan. Ik kijk dan in eerste instantie vooral naar de taalgeregeling. In de bachelor-fase gaat men ook in een ander taal les kunnen krijgen tot 20% van zijn vakken! We hebben op deze universiteit gevocht en gevocht om een onafhankelijke nederlandsstalige instelling te krijgen in Brussel! Er zijn ten eerste studenten die nooit of nooit de bedoeling zullen hebben om internationaal te gaan werken. Zij zullen nadat ze zijn afgestudeerd, bij wijze van spreken, terugkeren naar hun "boerengat" om daar een job te zoeken. Deze studenten hebben er geen boodschap aan om 1/5 van hun vakken in een ander taal te krijgen! Er zijn trouwens ook veel studenten die totaal niet goed zijn in talen. Op dit moment wordt je in het humaniora niet goed voorbereid om echt in een vreemde taal les te krijgen. Wees dus maar zeker dat er voor veel studenten een extra drempel zal zijn waardoor ze zullen afhaken. Misschien gaan die studenten met een extra taaljaar wel lukken maar het is toch weeral een drempel meer.

De Moelal: Dat is toch niet realistisch?

Baes: Tuurlijk is dat niet realistisch, men heeft daar gewoon ook het geld niet voor! Men gaat ervan uit gaan dat mensen het op hun eigen leren. Je studeert van het humaniora af en men veronderstelt de taal machtig te zijn, maar dat is niet zo! Niemand zal op die manier een vreemde taal zich als een andere moedertaal kunnen eigen maken. Mijn grootste zorg is wel deze 20%. Ik kan mij goed inbeelden dat er heel wat richtingen zijn die dat willen. Dezelfde kritiek geld ook voor de master-fase, zelfs nog meer. Voorts vrees ik dat we op termijn zullen evolueren naar een situatie waar de bachelor een uitstroomdiploma wordt en men de masterfase zal beginnen afschermen. Ik ben er ook niet van overtuigd dat een opleiding van drie jaar, met mogelijkheid tot een uitstroom op de arbeidsmarkt, je een even grondige vorming kan bieden als de licenciaten die nu afstuderen

na 4 jaar. Tenzij, en dat is ook een gevaar, men de bachelor reeds zo specifiek gaat maken dat men de algemene vorming vergete. Resultaat, nog meer mensen met een hogementaliteit, juist het tegenovergestelde van wat men proclameert.

De Moelal: Leveren die nieuwe bachelor's ook geen problemen op met de huidige licenciaten?

Baes: Dat is eigenlijk inderdaad nog zo'n pervers effect. Ik vraag me af wie bedrijfsleiders, in tijden van een slechte economische periode, zullen kiezen? De duurdere, naar loon, universitaire licenciaten of de universitaire bachelor? Hoe gaat men trouwens naar loon het verschil tussen de universitaire en hogeschool gevormde bachelor vergoeden? Als het universitaire diploma iets meer waard zou zijn dan een pure professionele bachelor van de

zulle beslissen genomen zonder dat er ooit feedback terugkomt naar de Sociale Sector. Overleg en inspraak in een aantal praktische organisaties moet toch gebeuren! Er is geruime tijd al een trend dat naar een universiteit komen niet automatisch betekent dat je kijkt op de wereld groter wordt... maar wel je kijkt op de boeken te houden is. Vier jaar studeren voor je diploma en weg ermee, punt uit. Nu is dat de norm maar vroeger is het ooit anders geweest. Men besefte ook veel te weinig op niveau van de Raad van Beheer wat de sociale noden zijn. We moeten er niet alleen voor zorgen studenten hun cursus kennen maar ook hoe ze kunnen functioneren in de maatschappij, discussiëren, organiseren en omgaan met de mensen. Het is dé rol van al de activiteiten die worden georganiseerd op de campus, maar door het semestersysteem ligt alles vanaf november stil. Als de examens in januari voor een aantal mensen niet goed zijn geweest, komt er ook niets meer van in huis. Een aantal gaan het gewoon niet meer zien zitten. We worden verdomme gewoon een diploma-fabriek! Er moet plaats zijn voor nevenactiviteiten. Is het dat wel waard? Ideaal is dat iedereen kan kiezen wanneer hij zijn vakken aflegt maar dat kost organisatorisch en financieel veel moeite. Het is niet aan de VUB om dat uit te denken maar aan de overheid om te zeggen waar we naar toe gaan met ons onderwijs.

De Moelal: Ze geven daarbij toch een dubbelzinnig signaal?

Baes: (instemmend) Wat wilt de overheid van haar maatschappij? Men begint steeds meer en meer te spreken over onthaasting, onthaasting, onthaasting en aan de andere kant is het ook steeds meer "dat moeten ze ook kennen, dat moet er ook bij, dat ook...". Je kan van mensen toch niet verlangen dat ze enerzijds onthaasten en anderzijds alles kennen. Zo'n opstelling is verkeerd en verscheurd de psyché van de mens. Ik herinner me ooit een interview met Mark Eyskens (oud premier CD&V) die ooit zei: "Moest ik nu terug gaan studeren dan zou ik nooit slagen". De omvang van wat hij moest kennen in vergelijking met nu is meer dan verviervoudigd! Er komt meer bij, maar men spreekt nooit over de onthaasting van de student, integendeel. Met heel die internationalisering wordt de studiedruk nog groter.

De Moelal: Een kwalijke tendens?

Baes: Tuurlijk! Men begint al roofbouw te doen in onze maatschappij op het moment dat we beginnen te studeren. Als we goed en wel uitgeput en uitgeblust geraken, op het moment dat we moeten gaan werken, begint men te spreken over onthaasting. Maar dan is het eigenlijk al te laat. Het zou een sterk signaal zijn, moesten de universiteiten gezamenlijk eens zeggen dat er over gepraat moet worden. Er zou idealiter bij elk academisch beleidsvoorstel een sociale reflex moeten zijn, nagaan wat de sociale impact ervan is.

De Moelal: In plaats van een milieueffectenrapport ook een verplicht sociaal-effectenrapport?

Baes: Zoiets inderdaad. Het zou de taak moeten zijn van een universiteit. Op beroepsniveau sluiten meer en meer vakbonden CAO's (Collectieve ArbeidsOvereenkomst, PV) af die ook tegemoetkomen aan de sociale en psychologische noden van het personeel. Daarentegen heeft men het nooit over de sociale noden van de student, de student moet blokken, dat is de huidige visie.

De Moelal: Sommigen zeggen dat de studenten nu al zo hard vertroeteld worden?

Baes: Daar ben ik niet van overtuigd. Ik zie heel veel mensen tijd steken in hun studies om er door te geraken. Andere dingen erbij doen gaat dan niet. Je moet uwzelf ook nog wat kunnen ontspannen hé. Maar we zetten hiermee ook zelf het systeem van de participatie op de helling door dit te verlangen van de studenten. Er is wel een statut van studentenvertegenwoordiger maar die werkt niet in de praktijk. Er zijn zelfs een aantal gevallen bekend, waaronder Yvan D'Heur, die bij zijn eigen dekaan van de faculteit Psychologie en Opvoedkunde bot ving om zijn examens te mogen verplaatsen. Zolang er aan weerszijden geen respect is voor elkaars situatie dan kan dat niet lukken. Een aantal profiën hebben het idee "Studententegenwoordigers, ok, maar we zijn hier in de eerste plaats om te studeren. Als ze iets anders willen doen dan is dat hun zaak. Maar ik moet daar niet de gevolgen van dragen...". Op dat moment creëert ge mensen die alleen maar blokken en totaal geen sociaal engagement meer tonen. Gelukkig zijn er ook nog wel een aantal professoren die onze situatie begrijpen maar de druk wordt niettemin groter en groter en dat is een kwalijke tendens.

De Moelal: Hoe bekijkt je de participatie van de studenten op de campus in het licht van het semestersysteem?

Baes: Het semestersysteem werd ook weer van bovenaf opgelegd en sluit aan bij de ontrafeling. Weeral worden

Pieter Vissers

Geen uilen voor de(ze)vos, "euh...u bent inderdaad goed ingelicht."

Er is een nieuwe coördinator voor de Sociale Sector Studenten aan de VUB en zijn naam is Raphaël Devos. De coördinator leidt het dagelijkse reilen en zeilen van de Sociale Sector naast de Voorzitter van de Sociale Raad, Jimmy Bues. Hij vormt daarmee de administratieve evenknie met de studenten die in de Sociale Raad zitten. De Sociale Raad bepaalt zowel het beleid als het beheer van de Sociale Sector (huisvesting, restaurant, sociale dienst, jobdienst, sjerp, dienst cultuur...). Een nobele onbekende aan de VUB is Devos allezins niet. Niet zoals boezemvriend Nic Van Craen, de vorige coördinator (ad-interim), is Devos ook voorzitter geweest van de Sociale Raad en legde hij aan de VUB reeds een lange weg af. Eerst was hij praeses van de "Ostendse Ploute". Daarna werd hij vervolgens ondervoorzitter en voorzitter van het BSG en eveneens ondervoorzitter van het VVS. Tenslotte eindigde hij als SoR voorzitter rond 1997. In dezelfde functie was hij allezins een niet onbesproken figuur. Sinds enkele jaren verdween Devos van de VUB, werd vader en werkte hij onder meer bij enkele Brusselse ministers. Nadat hij een jaar geleden deelnam aan de rectorale werkgroepen over de herstructurering van de Sociale Sector werd hij uitgenodigd om deel te nemen aan het examen voor nieuwe coördinator. Hij slaagde en is sinds maart terug van weggeweest. Een nieuwe man, een nieuw beleid? Schaafde de tijd de scherpe kantjes af van Raf Devos? De Moelal, altijd even subtiel, trachtte een tipje van de sluier te lichten over de rectorale werkgroep, de vertegenwoordiging en het hangijzers binnen de sociale sector studenten.

De Moelal: Het document van de Rectorale werkgroep werd in februari-maart door de SoR, laat ons zeggen... verticaal geklasseerd. Bent u het nog tegengekomen?

Devos: Ik ben het nog niet tegengekomen. Nadat het document was afgewerkt heb ik het wel onder ogen gekregen maar verder ik niet geraakt. Ik ben pas begin maart kunnen starten en had sindsdien ook nog niet de tijd om het grondig door te nemen.

De Moelal: Het document kwam, alhoewel het een samenvatting was van verschillende gesprekken, toch wel met drastische oplossingen aandrijven?

Devos: Het document was inderdaad maar een samenvatting. Sommige hadden zoiets van "Is het dat maar". Mijn ervaring was dat zulke vragen ook vroeger al regelmatig opdoken bij studenten. Vragen in de trend van "Zijn we nu vertegenwoordigers en belangenverdedigers van de studenten, zijn we eerder beheerders of beide?". Het zijn vragen die men zich altijd al stelde.

De Moelal: Moeten we ons die vraag wel stellen?

Devos: Dat is ook mijn conclusie. Moeten we ons die vraag überhaupt wel continu stellen? Ben je op den duur niet bezig met tijd te steken in vragen die eigenlijk al zijn opgelost? Het antwoord zou kunnen zijn dat er een Sociale Sector Studenten is aan de VUB die mee moet helpen om de opdracht van de VUB te voltooien. Dus niet alleen onderwijs en onderzoek maar ook een maatschappelijke positie innemen en staan voor een aantal waarden. Doordat studenten meewerken in een beheer van de sociale sector moet men er ook automatisch rekening mee houden. Bij ieder technicus, zoals ik er één ben, moeten we ermee rekening houden dat alles door studenten mee moet worden goedgekeurd. Zulks is eigenlijk iets unieks. Met andere woorden, de Sociale Sector bestaat en ze werkt goed. Er zijn natuurlijk ook wel problemen, maar het is eerder de vraag "Hoe gaan we die problemen oplossen in plaats van het kind met het badwater weg te gooien".

De Moelal: Heeft men niet altijd snel de reflex "Het gaat niet goed, dus we veranderen alles maar".

Devos: Ik heb altijd geleerd, dat komt nog uit de les sociologie van professor Elchardus, er is altijd een reden waarom iets is zoals het is. Dat wil niet zeggen dat alles arbitrair is. Er is altijd al een bepaalde dynamiek geweest in de sociale sector. Je hebt een aantal studenten die met volle overtuiging een aantal zaken wil veranderen en daartegenover staan een bende van technici die de bende wat kalmeert. Juist omdat ze elkaar in evenwicht houden, vormt dit een succesformule.

De Moelal: Maar de studentenvertegenwoordigers klagen er toch over dat ze wel een beleid willen voeren maar dat ze niet kunnen. Gewoon omdat er maar een heel kleine begrotingsmarge is. Welke zin heeft de studentenvertegenwoordiging dan nog?

Devos: Maar dat is een misvatting die al lang bezig is.

Over de beïnvloeding vanuit de administratie op de studentenvertegenwoordigers: "Het zijn volgens mij toch ook geen uilen he... Dat is nu eenmaal werken met mensen, dat is maar normaal. Het is maar aan hen om te zien of ik hen probeer te beïnvloeden hier en daar."

Het is een illusie waar zowel wij als de studenten gemeenschappelijk schuld aan hebben. Vroeger vertelde men dat de studenten de Sociale Sector beheerden: ze waren verantwoordelijk voor een paar honderd miljoen. Wat ze daarmee deden was hun verantwoordelijkheid. Zoiets is heel mooi om te vertellen maar er is natuurlijk ook een keerzijde aan die medaille. Er is een heel pak geld waar men niets over te zeggen heeft. Een groot deel van het budget gaat naar de werking van je personeel en nog een ander deel gaat naar de reguliere werking. Dat zijn uitgaven waar je niet veel aan kunt doen, tenzij je het restaurant gaat sluiten of duizend koten afschaft. Maar dat zijn geen realistische opties.

De Moelal: Wat is dan wel het realistische verhaal?

Devos: Je moet volgens mij aan de studenten duidelijk maken dat ze heel veel te zeggen hebben maar eigenlijk ook weer heel weinig... Is dat slecht? Ik denk van niet, want dat is in het gewone leven ook zo. De grote baas van General Electric heeft waarschijnlijk ook maar echt

"Objectief gaat het beter, maar over inspraak en participatie werd altijd al geklaagd"

zeggingschap over een paar miljoen dollar in het grote geheel van een paar miljard dollar. Het is niet realistisch te zeggen dat de Sociale Sector Studenten wordt beheerd door studenten en er alles mee mogen doen wat ze willen. Je moet naar de studenten toe stappen met een eerlijk verhaal: studenten hebben de macht om dit en dat te beslissen maar andere kant moeten ze ook met heel veel zaken rekening houden. Ze hebben maar een zeggingschap over een deel van het budget en een deel van de bevoegdheden. Daarmee mogen ze wel doen wat ze willen.

De Moelal: Over de participatiecultuur, het nieuwe trendywoord, van de studenten aan het beleid, wordt de laatste jaren veel geklaagd. De studenten moeten

alles zelf doen of er is geen georganiseerde vorm van ondersteuning zoals er bv. vroeger de wetensbezuurde was. Verdient de vertegenwoordiging geen structurele ondersteuning?

Devos: Ik ben van mening dat participatie altijd in een golfbeweging zit. Dit jaar was ik positief verbaasd. Het aantal stemmen dat dit jaar werd uitgebracht lag stukken hoger dan in mijn tijd. Over de cijfers van dit jaar konden wij alleen maar dromen. Objectief gaat het dus beter, maar over inspraak en participatie werd altijd al geklaagd. Wat betreft die ondersteuning, ik denk dat het in de eerste plaats aan de studenten zelf is om dat te organiseren. Ik denk niet dat een georganiseerde participatiecultuur een goede manier is om de dingen vooruit te helpen. De studentenvertegenwoordigers van 2003 laten zich dit niet zomaar aanpraten. Het is meer mijn taak om als coach op te treden voor de studenten van de Sociale Raad. Zeker en vast voor de voorzitter en ondervoorzitter. Niet om hen paternalistisch te behandelen maar om hen te begeleiden binnen de werking van de administratie.

De Moelal: Het gevaar is toch niet ondenkbeeldig dat ze bij de verschillende dossiers in een bepaalde richting worden geduwd door de administratie? Men kan dan toch nog moeilijk spreken van een onafhankelijke visie?

Devos: Het zijn volgens mij toch ook geen uilen... Dat is nu eenmaal werken met mensen, dat is maar normaal. Het is maar aan hen om te zien of dat ik hen probeer te beïnvloeden hier en daar. Het spel is ook helemaal eerlijk, er heerst een

totale openheid. Ik heb geen enkel dossier dat ik niet bespreek met de voorzitter en ondervoorzitter.

De Moelal: Hoe is het gesteld met het financieel probleem van de SoR waarvan uw voorganger Nic Van Craen vorig jaar nog van sprak in De Moelal? De fameuze 120 miljoen oude Belgische franken...

Devos: Er is een regeling getroffen waarbij de academische overheid een zeer grote steen heeft bijgedragen. Daarenboven zijn we nogmaals gaan nadenken over de afspraken tussen de Sociale Sector en de Academische overheid. Toen ik voorzitter was van de Sociale Raad was er altijd sprake van dat de SoR alles zelf moest doen. Maar de SoR kan alles niet zelf doen, zij heeft daartoe de middelen zelf niet! Als je erover nadenkt is het zelfs niet nodig dat ze dit allemaal zelf doet. De Sociale Sector zit voor een aantal zaken ingebed in de VUB. Op heel veel zaken kunnen we dus voor elkaar doen. In het kader van de renovatie van de studentenhuizen moeten we redeneren in de zin van "Een steen van de

Sociale Sector is een steen van de VUB". Dat betekent in dit geval een globale aanpak van de renovatie van alle gebouwen op de VUB. We zouden in de toekomst naar globale afspraken moeten komen.

De Moelal: Hoer ik u zeggen dat de SoR evolueert naar een beheersovereenkomst met de academische overheid?

Devos: euh...u bent inderdaad goed ingelicht. We hebben al met een paar mensen de koppen bij elkaar gestoken. De redenering was om duidelijke afspraken te maken, een beheersovereenkomst zou hier een oplossing voor kunnen zijn. Dat concretiseert het beeld van hoe we met elkaar omgaan en wat we van elkaar mogen

verwachten. Het is zeker geen juridisch afdwingbaar document, laat dat duidelijk zijn. Het moet een soort gentlemen's agreement worden: als jullie dat doen dan doen wij voor jullie dit.

De Moelal: Iets in de zin van, "De Walen krijgen een brug en Vlaanderen in ruil een autosnelweg"?

Devos: (lacht) Nee, de beheersovereenkomst is een techniek die komt uit het nieuw *publiek management*. De visie is dat bepaalde onderdelen in een organisatie misschien beter functioneren als ze verzelfstandigd worden. De Sociale Sector is een buitenbeentje op de universiteit omdat ze een eigen gedelegeerd beheer heeft met een eigen logica, de studenten. Ik heb het gevoel dat bij mensen buiten de Sociale Sector het idee leeft dat wij altijd speciaal willen doen. We moeten dat op een andere manier positief weten om te buigen. De student is een ander wezen en is iemand die leeft volgens een speciale logica. Zo heeft bijvoorbeeld het concept "op tijd zijn" andere dimensies bij studenten dan bij de werkende mens. Het is dus de bedoeling om tot heel concrete afspraken te komen. Ik zal een voorbeeld geven. Er is de verwachting vanuit de academische overheid dat eerstejaars studenten altijd een kot krijgen, een verwachting van de VUB naar de Sociale Sector. Ook over de verdeling van de inschrijvingsgelden die nu nog steeds automatisch doorstromen naar de Sociale Sector. Een concrete afspraak zou kunnen zijn dat wanneer de Sociale Sector zijn werk goed doet deze inschrijvingsgelden aan ons worden gegeven.

De Moelal: Maar dan is het toch niet meer automatisch zoals in 1997 werd overeengekomen? Het is toch een geschreven akkoord dat de inschrijvingsgelden naar de Sociale Sector gingen, daarmee kunnen de studenten ten slotte hun sociaal beleid mee voeren?

Devos: Inderdaad, maar dat is eigenlijk half en half. Die afspraak stelt men elk jaar weer in vraag. Vooral nu het wat moeilijker gaat. Als na controle blijkt dat de beheersovereenkomst goed wordt opgevolgd dan zou de afspraak kunnen zijn dat de academische overheid het geld blijft doorstorten.

De Moelal: Kan die nieuwe structuur via de beheersovereenkomst niet worden doorkruist door de nakende nieuwe wetgeving omtrent de regionalisering van de Sociale Voorziening?

Devos: Ik heb begrepen dat men deze legislatuur bij het structureel decreet nog een aantal aanbouwderechten wil toevoegen. Die gaan in de richting van regionale samenwerking voor de sociale voorzieningen. Dat heeft op zich niets te maken met associaties waarbij instellingen over de grenzen heen samenwerken. Dan kom je in al die toestanden terecht die tot veel armo leiden zoals de AUB-affaire (de nieuwe naam van de associatie wordt "UAB", PV). De samenwerking moet gestimuleerd worden om binnen bepaalde regio's nauwer samen te werken. Maar dat deden we al in Brussel tezamen met de Erasmus Hogeschool Brussel. Als ze daarbij ook de structuur willen veranderen dan kunnen ze dat. Maar uit de laatste informatie waarover ik beschik zou de samenwerking een soort *light-versie* blijven. Men zal ook geen sanctierings- of beloningsbeleid op poten zetten zoals sommige stemmen vroeger opwierpen. Niet in de zin van "Sociale Sector VUB, ge krijgt 90% van uw budget en de overige 10% die kunt ge verdienen door uz of zo te doen". Als ge samenwerkt moet ge als partners elkaar iets te bieden hebben. Iets forceren heeft een averechts effect. Verplichtt samenwerken, bij hetgeen ik al gezien heb aan de VUB, leidt niet altijd tot schaalvoordelen. Van een eventuele samenwerking over de associaties heen heb ik trouwens nog altijd geen flauw idee. Die vraag heb ik reeds verschillende keren gesteld maar ik heb er nog geen definitief antwoord op gekregen.

De Moelal: Zullen we nog een toename kennen van het budget in de komende jaren?

Devos: (snel) Eerlijk gezegd niet. Het onderwijsbudget neemt nu al ongeveer 40% in van de totale Vlaamse begroting. Ik zie ook de vraag van de hogescholen, om het budget van hun sociale voorzieningen op te trekken tot op niveau van de universiteiten, nog altijd niet ingewild ondanks een belofte van het Ministerie. Bon, dat zal wel een budgetaire reden hebben. Je moet weten dat het dan snel over heel veel geld gaat.

De Moelal: Wat zou u aan de studenten aanraden die twifelen om zich meer te engageren?

Devos: Doen! Het is een leerschool, vertegenwoordiger zijn is iets wat je later nooit meer kan doen! Wat ik hier geleerd heb, had ik nergens anders kunnen opdoen.

Pieter Visser

Van het Brussels Studentengenooschap (BSG), het Bureau voor Studentenvertegenwoordigers (BSV), Studiekring Vrij Onderzoek (STKVO) en het Studententijdschrift De Moeial (DM) aan de Vrije Universiteit Brussel.

Mededeling van de Europese Commissie: De rol van de universiteiten in het Europa van de kennis¹

De recente ontwikkeling in de Europese instellingen, culminerend in het Verdrag van het Maastricht ter verwijzing van het verdrag van Rome, geven aan de Europese Commissie bevoegdheid inzake onderwijs. De eerste aanzet tot het formuleren van beleidsopties op Europees niveau, zoals deze werden weergegeven in het Memorandum over Hoger Onderwijs in de Europese Gemeenschap², werden evenwel op het niveau van de universitaire gemeenschap³ alsook op nationaal niveau krachtig en ondubbelzinnig verworpen, daar de geest van het document onverenigbaar geacht werd met de basisfilosofie waarop het onderwijs tot heden haar inrichting fundeert. De tweede formulering van beleidsopties op Europees niveau, zoals deze werden weergegeven in de Bolognaverklaaring (1999), werden thans gunstig ontvangen op nationaal niveau en worden alsook in Vlaanderen door het Decreet ter herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen (2 april 2003) heden geïmplementeerd daar deze herstructurering de internationale mobiliteit van de deelnemers aan de onderwijsinstellingen (studenten en academisch personeel) beoogde en deze herstructurering verenigbaar geacht werd met de functie van het onderwijs in de democratische traditie die Vlaanderen voorstaat. Recentelijk gaf de Europese Commissie echter een document ter discussie vrij waarin zij de rol van de universiteiten in het Europa van de kennis bevrucht. Het denkkader waarbinnen het vrijgegeven document de rol van het hoger onderwijs in Europa evalueert, getuigt evenwel van het welgedefinieerd en eng perspectief: "de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld te worden, die in staat is om een duurzame economische groei te genereren die gepaard gaat met een kwantitatieve en kwalitatieve verbetering van de werkgelegenheid en een grotere sociale samenhang".

Het BSG, BSV, STKVO en DM achten het noodzakelijk dat zij, ook de VUB als academische instelling, over deze voorstellen een duidelijk standpunt inneemt, gezien het fundamentele belang ervan voor het toekomstig karakter van het Europese beleid m.b.t. het hoger onderwijs. Wij zijn van oordeel dat de VUB als Vlaamse Vrije universiteit - draagster van een kritische traditie en welbepaalde humanistische idealen alsook haar daadwerkelijke sociale engagement ten opzichte van haar studenten - in deze debatten een belangrijke rol te spelen heeft. Het BSG, BSV, STKVO en DM zijn van oordeel dat in dergelijke fundamentele discussie de basisprincipes waarop binnen een democratische maatschappij elk onderwijsbeleid gebaseerd moet zijn, expliciet dienen te worden geformuleerd.

Deze basisprincipes zijn:

Onderwijs is een fundamenteel recht van het individu, en het enige instrument, dat de huidige gemeenschap een mens kan geven om tot zelfontplooiing te komen, d.w.z. tot het ontwikkelen van zijn/haar scheppende, denkende en kritische vermogens. In een sfeer van individuele vrijheid en verantwoordelijkheid moet de overdracht van kennis - die verschillend is van het voldaden met "informatie" - van intellectuele, culturele, sociale en economische aard het individu in deze context in staat stellen een zelfstandig, kritisch en verantwoordelijk burger te zijn.

Een van de aspecten van het onderwijs is dat het individu een beroep naar keuze kan maken dat hem in staat stelt in zijn levensonderhoud te voorzien en deel te nemen aan het economisch proces. Dit aspect van materiële en economische aard is belangrijk, maar kan in geen geval los van de bovenvermelde context gezien worden. Een onderwijs dat op welk niveau dan ook niet meer is dan "beroepsvorming" degenerereert de mens tot lijfeigene van elk heersend economisch systeem.

Het beoefenen van fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek op een verantwoordelijke wijze, maar zonder onderworpen te zijn aan imperatieven van buitenuit, behoort tot de specifieke taken van de universiteit, en is de hoeksteen van het uitbreiden

en verdiepen van kennis en inzicht. Dit is cruciaal voor het helpen oplossen van problemen op maatschappelijk vlak.

Het mogelijk van deze emanciperende zelfontplooiing en het vervullen van deze culturele en maatschappelijke en dus ook economische taken zijn de essentiële bestaansredenen van de universiteit.

De universiteit is bijgevolg, als deel van het maatschappelijk gebeuren, een *eigensoortige openbare* instelling. Zij kan haar maatschappelijke rol alleen op verantwoorde wijze spelen indien deze eigensoortigheid gerespecteerd wordt.

Wij staan de stelling van de Raad van Beheer (VUB, 29/09/1992) voor:

Een verantwoorde onderwijsbeleid moet zich in een democratisch noemde gemeenschap, op alle niveaus van de politieke besluitvorming,

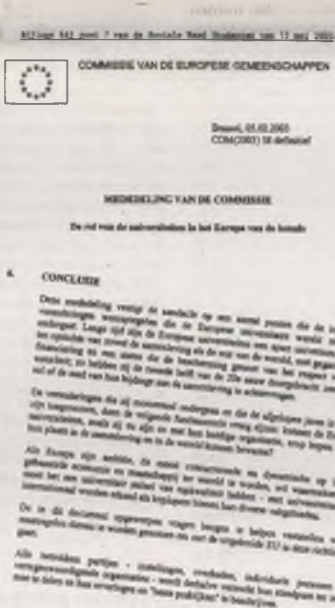
een beleid, dat erop gericht is de materiële (financiële) en socio-culturele drempels te overwinnen, die een individu de toegang tot het onderwijs van zijn vrije keuze belemmeren. Dat betekent niet enkel het voorzien in de nodige materiële middelen maar ook het garanderen van de vrije toegang tot het hoger onderwijs.

2) Academische vrijheid

Zowel materieel als intellectueel dient de onafhankelijkheid van de universiteiten gegarandeerd worden. Een adequate *openbare financiering* is daarvoor een noodzakelijke (zij het niet voldoende) voorwaarde. Dit heeft ook implicaties voor de organisatie van het onderwijs en het onderzoek binnen de instelling. Instellingen voor hoger onderwijs dienen de vrijheid en zelfstandigheid van de deelnemers (studenten en academisch personeel) te garanderen.

3) Wetenschappelijk onderzoek

"We zijn van oordeel dat wij en ook de Vrije Universiteit Brussel tot taak hebben aan een dergelijke discussie te participeren gezien haar acties omtrent deze in het verleden. Echter, we verwerpen het concurrentievermogen als uitgangspunt in deze discussie, daar de VUB de humanistische traditie voorstaat ten bate van de vooruitgang van de mensheid."

garantie dat de noodzakelijke samenwerking tussen universiteit en maatschappelijke economische groepen of instituties erbuiten niet tot een aantasting leidt van de vorige prioriteiten.

De wetgeving op nationaal of Europees niveau aangaande het hoger onderwijs, met het oog op een bloeiende en gezonde universitaire wereld, dient het kader te scheppen voor:

het veiligstellen van de eigenheid van de verschillende soorten onderwijsinstellingen en de nationale onderwijsystemen; zij liggen immers mee aan de basis van de culturele en taalkundige verscheidenheid in Europa.

Interne democratische beslissingsprocedures waarbij de vertegenwoordigers van alle betrokken geledingen binnen de universiteit op alle niveaus voorzien wordt.

De mogelijkheid tot het uitbouwen van interuniversitaire samenwerking op het vlak van onderwijs en onderzoek, alsook met andere types van hogere onderwijsinstellingen.

Verantwoorde samenwerkingsverbanden en vrije verspreiding van kennis tussen de universiteit en maatschappij en dus ook industriële derden in binnen- en buitenland.

Het BSG, BSV, STKVO en DM stellen in het licht van de hoger gemaakte analyse de mededeling van de Commissie betreffende de rol van de universiteiten in het Europa van de kennis, krachtig en ondubbelzinnig verworpen moet worden. Lezing van de tekst leert dat de basisfilosofie van vrijgegeven document fundamenteel onverenigbaar is met de bovenvermelde prioriteiten. Het document bevat weliswaar een aantal positieve elementen, zoals de aandacht besteed aan de financiële tekorten waarmee onderzoek en onderwijs op universitair niveau mee kampt, alsook haar wens, de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en derden op wettelijk en structureel vlak te ondersteunen. Niettemin verzincken ook deze elementen in de aangereikte context volledig in het economisch-concurrerend vertoog, wanneer zij de nodige aandacht voor de socio-culturele aspecten van het hoger onderwijs verzuimt.

De hoofdlijnen van de kritiek kunnen geformuleerd worden als volgt:

Ondanks het aantal voetnoten en cijfermateriaal, kan deze tekst niet wetenschappelijk worden geacht. Verschillende termen in het document worden niet gedefinieerd en verwijzingen naar relevante en verifieerbare gegevens zijn slechts sporadisch aanwezig. Gebrek aan definities maakt de betekenis van bepaalde zinnen zelfs onmogelijk te vatten, zie bv. punt 3.1: "... een derde van de Europeanen werkt momenteel in sectoren met een hoge kennisintensiteit." en punt 5.2.1 "... Als Europa in zijn universiteiten een kwaliteit van topniveau wil bereiken en uitbouwen, dan moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Enkele daarvan zijn in bepaalde lidstaten reeds vervuld; toorts is de lijst zelf niet exhaustief. Niettemin vormen zij het uitgangspunt voor het debat." . Op basis van een niet-wetenschappelijk document kan moeilijk een discussie plaatsvinden.

De mededeling van de Europese Commissie, aangaande de rol van de universiteiten in het Europa van de kennis, wordt ingegeven door uitsluitend economische uitgangspunten en doelstellingen. Prioriteit daarbij zijn de behoeften van de interne markt en haar concurrentieel vermogen op internationale schaal. Hoger onderwijs wordt op deze wijze gereduceerd tot een element in het economisch spel van vraag en aanbod, en wordt niet gezien als een instrument voor het bevorderen van het individueel en maatschappelijk welzijn.

De Europese Commissie stelt een kloof vast tussen de inrichting van onderwijs in de Verenigde Staten en Europa. Hoewel het landschap waarin het onderwijs zich ontwikkelt erg verschillend is, uit het document een diepe wens het Europees hoger onderwijs naar Amerikaans model in te richten.

verantwoordelijkheid van alle aspecten van het onderwijs opnemen. Daarbij moet een kader aangereikt worden waarin het onderwijs de bovengestelde doelstellingen en redenen van bestaan kan waarmaken.

De krachtlijnen van een onderwijsbeleid op nationaal of Europees niveau, aangaande de rol van de universiteiten in Europa, dienen bijgevolg volgende prioriteiten te stellen:

1) Democratisering van het hoger onderwijs

Er bestaat een tendens om het wetenschappelijk onderzoek te instrumentaliseren. Een hernieuwing van de inspanning ten bate het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek op kleine en grote schaal in alle domeinen van het weten is in deze context een absolute noodzaak. Niet alleen is het de bron van nieuwe kennis bij uitstek, het is ook de voedingsbodem en toekomstgarantie voor elke vorm van wetenschappelijke of technologische activiteit in de maatschappelijke en industriële context. Een voldoende ondersteuning van het fundamenteel onderzoek is bovendien de enige

Ook dat nog, de Europese Commissie doet het weer!

De nieuwe zending van de universiteit: gaat en concurreert?

Blijven proberen. 11 jaarna het "Memorandum on Higher Education" van 1992 (zie kader) lanceerde de Europese Commissie in februari 2003 opnieuw een tekst omtrent "De rol van universiteiten in het Europa van de kennis". In deze recente mededeling tracht de EU opnieuw een aanzet te geven tot een discussie omtrent de rol van de universiteiten in Europa waarbij ze expliciet terugverwijzen naar het Memorandum. Het hoefde dan ook nauwelijks te verwonderen dat de visie van toen, zij het in gematigde termen, dezelfde is gebleven. Vanuit een eurocentrisch economisch-concurrerende visie analyseert de Commissie het huidige universitaire landschap, omdat universiteiten nu eenmaal volgens haar deel uitmaken van de Europese concurrentie slagkracht. Maar het hoger onderwijs in Europa is natuurlijk niet ingericht met het idee om

Viviane Reding, als Europees Commissaris voor Onderwijs wil ze tezamen met de Europese Commissie dat het hoger onderwijs Europa helpt om één van de meest concurrentie economieën in de wereld te worden. Een van de centrale uitgangspunten in het document was, "Hoe maken we onze universiteiten competitiever en concurrentieel?"

concurreren aan te gaan met de rest van de wereld, het was dan ook niet verwonderlijk dat de Commissie een resem tekortkomingen vaststelde. Aan de hand van vage vragen stelde ze de rol van het huidige beleid rond het Europees universitaire, cultureel divers lappendeken in vraag.

De VUB gaf bij monde van het Rectorcollege reeds enkele reacties op dit standpunt, nog voor dit op de Raad van Beheer werd gebracht. Het was pas nadat één van de leden van de raad opmerkte om dit punt op de agenda te zetten dat het document en de reacties op de mededeling ter sprake kwam. Aan een structureel overleg met de verschillende gedeeltes van de universiteit had men

blijkbaar niet gedacht. Een reactie van de verschillende studentengeledingen aan de VUB bleef daarom uit tot eind mei omdat men totdan niet op de hoogte was van het bestaan van de tekst. Ook in Vlaams landsgedeelte bleek er hoegenaamd geen groot debat te zijn gevoerd omtrent deze vrij cruciale nota. VVS (de Vereniging Vlaamse Studenten) liet zelfs verstaan voorlopig geen standpunt te zullen innemen. Nochtans zouden de opmerkingen en standpunten geformuleerd aan de EU worden meegenomen naar de Europese onderwijstop in Berlijn (september 2003, www.berlin-bologna2003.de) in het kader van het Bologna follow-up proces. De top zelf wordt momenteel al fel gecontesteerd. Op 18-19 september zal er een parallelle top plaatsvinden: 'The

European Education Forum' (<http://www.eef2003.org>). De alternatieve top pleit voor een ander Europees onderwijs: "We welcome the unification of Europe, but not under the current conditions. We want an education that is internationally oriented and which supports individual self-realization, as well as solidarity and welfare of a society. However, the current situation, including incremental social segregation, low-budgeted schools and universities, increasing student fees, demotivation, profit orientation and destructive competition between state-funded and private educational organizations, is disruptive to the purpose of these goals."

Nadat de inhoud van de mededeling bekend raakte werd op de Sociale Raad van 15 mei dan toch besloten om een standpunt op te stellen omtrent de mededeling. Daarin

formuleerde verschillende studentengeledingen (het Brussel Studentengenoetschap, Bureau voor studentenvertegenwoordigers, Studiekeur Vrij Onderzoek en De Moeial fundamentele opmerkingen. Een groot deel van de opmerkingen bleef dezelfde zoals deze werden geformuleerd in het standpunt dat de Raad van Beheer innam omtrent het Memorandum in 1992. Eén van de eerste problemen was de haast afwezige inspraak en het ontbreken van enig debat in de verschillende lidstaten van Europa omtrent de mededeling. De vragen worden gesteld vanuit een sterk eurocentrisch economisch-concurrerende perspectief. Daarmee wordt volgens hen bij voorbaat elke ander perspectief (bv. socio-cultureel, emancipatorisch) bij voorbaat uitgesloten. Ze verwerpen in het recent opgestelde standpunt het uitgangspunt van de mededeling.

The Knight Rider

Wat was het "Memorandum on higher education" nu weer?

Het Memorandum, een tekst met beleidsaanbevelingen voor de nationale minister van onderwijs, was de eerste poging van de EU-commissie om het hoger onderwijs op Europees niveau te stroomlijnen vanuit een sterk economisch-concurrerende perspectief. Het Memorandum legde de schuld van de sociaal-economische problemen bij het niet aan de noden van de industrie aangepast onderwijs. Dit kwam o.a. omdat de Europese landen hun jongeren toestonden vrij hun studiekeuze te maken. Dat euvel kon echter verholpen worden door o.a. de industriële partners een grotere vinger in de pap te geven op vlak van bestuur en samenstelling van de curricula. Eén van de ideeën erin was het creëren van een Europese universitaire hiërarchie, met aan de top een klein aantal "centers of excellence", de eigenlijke volwaardige universiteiten, en een groot aantal meer of minder gespecialiseerde "academische" instellingen die afgestudeerden zouden afleveren in opleidingen afgestemd aan de noden van de arbeidsmarkt. Omdat het Memorandum zo verregaande, bijwijlen gortige, inperkende conclusies trok omtrent de democratisering van het hoger onderwijs en de beperking van de vrijheid van onderwijs (ook de academische) werd toenmalig Minister van Onderwijs Luc Vandenbosse (SPA) vanuit Vlaanderen sterk onder druk gezet om zijn veto te stellen tegen dit Memorandum. Zo geschiedde en het Memorandum werd terug naar af verwezen. (TKR)

Vervolg Standpunt

Er zijn echter voldoende sociale en politieke redenen om het Noord-Amerikaanse, waar het hoger onderwijs volledig op de leest van de vrije markt wordt geschoeid, fundamenteel te verwerpen. Zelfs een oppervlakkige analyse van de rol van het (betaald) onderwijs in de verdeling tussen *have* en *have nots* in de tweespremaatschappij van de VS geeft aan welke belangrijke sociale gevolgen samenhangen met de verschillende visies op het hoger onderwijs: als persoonlijke investering (VS) of als middel voor de verdere emancipatie en democratisering van de maatschappij (Europa);

De kritische en socio-culturele functie van het onderwijs komt geheel niet aan bod. De Europese Commissie verzuimt de eigensoortigheid van iedere instelling door haar functie louter economisch-concurrentieel te definiëren. Het voorliggend document vooronderstelt eveneens dat onderwijsinstellingen onderling inwisselbaar zijn;

Vanzelfsprekend verwerpen wij unaniem het voorstel om (verplicht) vertegenwoordigers uit de bedrijfswereld in de beheersraden op te nemen daar zij de autonomie van de instelling op de helling plaatst. Zoals reeds vermeld, sluiten wij communicatie en een verantwoorde samenwerking niet uit. Echter, wij achten rechtstreeks inspraak hiervoor niet een adequaat middel.

De Europese Commissie stelt op een dubbelzinnige wijze de niet-bestaande of lage financiële bijdrage die de student voor zijn opleiding dient te bij te leggen in vraag. Wij wijzen elke verhoging van deze bijdrage af teneinde een democratische toegang tot het hoger onderwijs te behouden. Studenten mogen niet het slachtoffer worden van begrotingsbeperkingen die bijdragen tot extra (socio-culturele) drempels;

Het is een illusie te denken dat het hoger onderwijs op één of andere manier rechtstreeks kan aansluiten bij de economische behoeften. Niemand kan met zekerheid zeggen wat de economische behoeften, in termen van een opleiding, zullen zijn binnen 5 jaar, laat staan binnen 10 of 20 jaar. Het enige wat het hoger onderwijs kan doen, is mensen opleiden die wetenschappelijk verantwoorde methoden onder de knie hebben. Zodat ze later in gewijzigde omstandigheden hun werk kunnen uitoefenen. Deze opleiding is in ruime termen van verschillende methodes, vaardigheden en attitudes natuurlijk ook de best

aangepaste opleiding om kritische en actieve staatsburgers te vormen.

Een mondiale geest is in het document volledig afwezig. Relaties met andere landen worden beperkt gezien tot de geïndustrialiseerde of in het proces van industrialisering verkerende wereld, en eens te meer vanuit een zuiver economisch concurrentieel perspectief ingegeven. Het Eurocentrisme - de economische machtspositie van Europa in de wereld - dient ter rechtvaardiging van de mobilisering van het potentieel intellectueel kapitaal d.m.v. het onderwijs op Europese schaal in te schakelen in een internationale sfeer van concurrentie. Bovendien wordt het aantrekken van buitenlandse actoren in het hoger onderwijs onttrokken van enige mogelijke emancipatorische functie, maar daarentegen aangewend om de hegemonie op internationaal niveau structureel te ondersteunen.

Wij besluiten uit dit alles:

Het is noodzakelijk en onvermijdelijk een ernstige politieke discussie aan te gaan op nationaal en Europees niveau omtrent de rol van de universiteiten. Deze dialoog moet duidelijkheid verschaffen over de principes waarop een Europees onderwijsbeleid zou moeten worden gebaseerd. Deze brede discussie dient echter plaats te grijpen volgens de bestaande democratische procedures in de lidstaten. We zijn van oordeel dat wij en ook de Vrije Universiteit Brussel tot taak hebben aan een dergelijke discussie te participeren gezien haar acties omtrent deze in het verleden. Echter, we verwerpen het concurrentie-voermogen als uitgangspunt in deze discussie, daar de VUB de humanistische traditie voorstaat ten bate van de vooruitgang van de *mensheid*.

¹ COM (2003) 58 definitief
² In de mededeling verwijst de Europese Commissie nogmaals naar dit verworpen Memorandum
³ Ook aan de VUB, zoals werd geformuleerd en bekrachtigd in het standpunt van de Raad van Beheer (VUB) op 29 september 1992.
⁴ Mededeling van de Europese Commissie, *De rol van de universiteiten in het Europa van de kennis*, p. 2
⁵ Zoals werd geformuleerd en bekrachtigd op de Raad van Beheer (VUB) van 29 september 1992
⁶ Idem voetnoot 4

Op 18 en 19 april organiseert het EEF een alternatieve top in Berlijn voor een ander Europees onderwijsbeleid. Het EEF stelt vast dat verschillende actoren in het onderwijs zoals studenten in het hoger onderwijs, leerkrachten en anderen steeds minder kans hebben om onafhankelijk vorm te geven aan hun leven. Het onderwijs wordt volgens het EEF ook op alle niveaus bedreigt door de GATS-akkoorden (General Agreement on Trade and Services) van de Wereldhandelsorganisatie (WHO), "...it will encourage commercialization of public services which include all layers of the educational system from elementary school to

"Onderwijs moet volgens het EEF de mens voorzien in de mogelijkheid om zich vrij en individueel te kunnen ontwikkelen."

adult education". Het onderwijs speelt voor het EEF dan ook een belangrijke sleutelrol voor de toekomst. Het biedt de mogelijkheid aan mensen, vooral in tijden van een chaotische globalisatie, te begrijpen wat er aan de hand is en wat de impact ervan is op hun leven. Onderwijs moet volgens het EEF de mens voorzien in de mogelijkheid om zich vrij en individueel te kunnen ontwikkelen. Het huidige beleid staat volgens hen dan ook haaks op dit ideaal. De toegang tot het onderwijs is daarenboven in verschillende Europese landen in toenemende mate afhankelijk van financiële en andere middelen die niet voor iedereen toegankelijk zijn. De opleidingen die de studenten krijgen, worden zowel in vorm als inhoud in toenemende mate afhankelijk van economische imperatieven, dat is volgens het EEF een kwalijke tendens. Het uiteindelijk resultaat zal een onderwijsstelsel zijn waar onderwijs alleen maar een beroepsopleiding wordt, afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt. Wil je meer weten of deelnemen surf dan naar <http://www.eef2003.org> en schrijf je bv. in op de nieuwsbrief (TKR).

De Europese besluitvorming in een notendop?

De besluitvorming in de Europese Unie lijkt voor buitenstaanders een ondoorzichtige en complexe materie. Gelukkig geeft Eur-Lex op elk moment van de dag de status van een Europees document in de procedure weer. Zo ook voor document COM (2003) 58 definitief, de Europese Mededeling. Surf naar www.europa.eu.int/eur-lex/index_nl.html. Geef het jaar en nummer in van het document en sta versterkt! (TRF)

De Mededeling van de Europese Commissie kan je afhalen op volgende internetpagina: www.europa.eu.int/eur-lex/nl/com/nc/2003/com2003_0058n01.pdf

Heb je opmerkingen, vragen omtrent de tekst dan kan je deze doormailen naar Europa zelf op:

* eac-consult-univ@cec.eu.int
 * rd-consult-univ@cec.eu.int

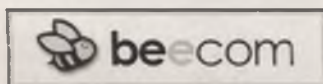
De diehard fans kunnen ook per normale post hun opmerkingen opsturen: Europese Commissie EAC A1 (Consult-Unit) (B-7, 9/58) B - 1049 BRUSSEL

Verkiezingscampagnes Anders

De eerste licentie communicatiewetenschappen kreeg onder leiding van Prof. dr. Frank Thevissen begin dit jaar de opdracht om verkiezingscampagnes voor politieke partijen of sensibiliseringscampagnes tegen extreem-rechts te ontwikkelen. De studenten richtten zestien reclamebureau's op, gingen aan de slag en worstelden zicht door een bikkelharde selectiestrijd. Slechts acht bureau's bleven uiteindelijk over om hun werk op 29 april te tonen aan een vakjury en een tjokvolle Aula QA. Elke campagne bestond uit affiches en reclamefilmpjes. De reclamespots zullen we u, gezien het aard van dit medium, spijtig genoeg schuldig moeten blijven. Ziehier het resultaat.

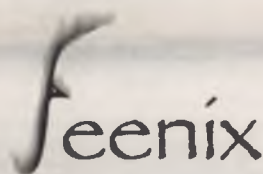
Het bureau A.S.A.P. - All-round Solutions by Advertising Professionals - ontwikkelde een sensibiliseringscampagne tegen extreem-rechts. Het hanteerde in haar aanpak een vrij controversiële strategie: de affiches waren Vlaams Blok-lookalikes, die de minder populaire standpunten van het Vlaams Blok aan het licht moesten brengen. Met slogans als 'STEM BLOK VOOR AVONDKLOK', 'U KIEST VOOR HET FORNUIS EN DE OPKUIS', 'LUISTER NAAR UW BAAS: weg met de vakbond!' en 'HET BLOK DENKT VOOR U' wisten ze menig democraat te bekoren. Dit bureau sleepte de prijs voor beste marktonderzoek en strategie in de wacht en ontving twee nominaties: die voor de prijs voor creativiteit en voor de prijs voor de beste campagne.

Het bureau Beecom maakte een campagne voor onze vrienden van de CD&V. Aangezien de CD&V over geen enkele mediagenieke figuur beschikt (we hebben allen Stefaan de Clerck zien klungelen in de verkiezingsdebatten), hadden ze het idee om de figuur van Jean-Luc Dehaene uit te spelen. Dehaene vormde dan ook letterlijk de schaduw van Stefaan de Clerck. Met de slogan 'REGEREN DOEN WIJ BETER' speelden ze handig in op het anciënniteitsvoordeel dat de CD&V heeft, maar deze verkiezingen niet wist uit te spelen - integendeel. Misschien had deze campagne wel beter geweest dan de oranje ondingen die het straatbeeld hebben ontsierd: een zorgwaarborg voor iedereen??? Zeg nu zelf, aantrekkelijk is anders. Enfin, de campagne van Beecom werd door de jury wel gesmaakt en ontving een nominatie voor de prijs voor de beste campagne. Een mooie verdienste voor de ze groep.

Het bureau Blackbox ontwikkelde eveneens een campagne voor de teergeliefde kaloten van de CD&V. Alleen richtte deze campagne zich specifiek naar de jongeren - een aatrsmoelijke opdracht dus. We herinneren ons allen de uitspraken van de paus omtrent condoom in Afrika. Dit bureau heeft via de symboliek van een oranje condoom en de wel erg dubbelzinnige slogan 'WE HOEVEN TOCH NIET ALLES TE SLIKKEN?' haar opdracht tot een tamelijk goed einde gebracht. Critiek van de jury was dat de CD&V nooit met een dergelijke campagne akkoord zou gaan - wel duhh...

Het reclamebureau Feenix had een verkiezingscampagne voor de SPA gemaakt. De campagne richtte zich naar de jongeren toe. Hier behoeft de reclamespot wel enige uitleg, aangezien de affiches niet los van de spot kunnen gezien worden. In de spot werden uiterst schattige kuikentjes opgevoerd, die respectievelijk voor onderwijs, sociale zekerheid, mobiliteit etc. stonden. De kuikentjes werden vervolgens in een mixer gestoken en tot een fijn gemalen, rode moes gemixt. Toen volgde de slogan 'TRAKTEER JEZELF' en een glas - naar ik hoop - tomatensap. De affiches tonen de mixer en het glas tomatensap - vandaar. Tijdens de presentatie kwam ook nog eens een levensgroot kuiken het podium opraven - dit was medestudente Sanne Baeten (jawel Sanne, hoewel je een snavel op had, heeft De Moeial je van de anonimiteit gered!). Uiteindelijk heeft dit bureau maar liefst drie prijzen in de wacht gesleept - die van de creativiteit, die van de presentatie en die van de beste campagne. Dit bureau is dus als grote overwinnaar uit de bus gekomen - net als de SPA drie weken later. Dit geheel terzijde, natuurlijk.

Het bureau Fizzz ontwikkelde een campagne voor de N-VA, en sleepte een nominatie voor de prijs voor creativiteit in de wacht. Spijtig genoeg hebben de affiches de redactie niet tijdig bereikt, zodat we ze u niet kunnen tonen. Als u ook deze affiches wil bekijken, kan u altijd eens naar de site van de Verkiezingscampagnes anders surfen - daar staan alle affiches online. Het adres vindt u onderaan dit artikel.

puppeteer
communication
consultancy

Het bureau PPR - Puppeteer Communications Consultancy - ontwikkelde een verkiezingscampagne voor het Liberaal Appel. Het feit dat deze partij nog maar net bestond, maakte het voor de studenten des te interessanter. Ze kwamen met een paar originele ideeën op de proppen, zoals onder ander een reuze-zeppelein van het Liberaal Appel die boven de stad Antwerpen zou cirkelen. Met hun affichage klaagden ze de centrumbewegingen van de huidige partijen aan door middel van de slogan 'STOP DE POLITIEKE WANSMAAK' waarbij de wansmaak werd voorgesteld door - u raadt het nooit - groenten die door een mixer waren gehaald. Ze werden genomineerd voor de prijs voor de beste presentatie en marktonderzoek.

Het bureau Standby ontwikkelde een campagne voor Agalev die zich naar jongeren richtte. Met de campagne duiden ze op het feit dat Agalev niet zou zijn als andere politieke partijen; zij gebruikten geen moeilijke woorden. Ook hier dient de spot even uitgelegd te worden: Een jongen is van alle moeilijke woorden aan het uitleggen aan een meisje op een parkbank. Uiteindelijk valt het meisje voor het simpele woordgebruik van de jongen en ze kust hem. Dan komt de slogan 'MOEILIJKE WOORDEN DOEN HET NIET'. op de affiches ziet u de jongen en het meisje u de spot. Ze werden genomineerd voor de prijs voor de beste campagne.

Tenslotte het bureau Tangram Communications, dat een campagne voor de SPA ontwikkelde. Met de symboliek van een rode paraplu duiden ze op het beschermende karakter van de SPA. Met de slogan 'VOELT U OOK NATTIGHEID?' speelden ze in op het groeiende onzekerheidsgevoel bij veel mensen in deze economisch onzekere tijden. Hoewel deze campagne als een van de mogelijke winnaars getipt werd, sleepte het geen enkele nominatie uit de brand. Critiek van de jury: de campagne was te negatief en paste thuis in het imago van SPA van een tiental jaar geleden.

Een fotoreportage van het evenement en de affiches van alle bureau's zijn elektronisch te verkrijgen via de groep studenten die het evenement hebben georganiseerd, namelijk het evenementenbureau ACE. U kan hen bereiken via de website van de Verkiezingscampagnes Anders:

www.campagnes.be

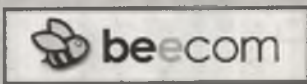

U Kiest
VOOR HET FORNUIS
EN DE OPKUIS

VLAAMS BLOK
Weet U waarom?

HET BLOK
DENKT VOOR U

VLAAMS BLOK
Weet U waarom?

REGEREN DOEN
WIJ BETER

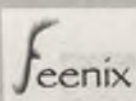
CD&V
Sterker dan z'n schaduw

STEM BLOK
VOOR AVONDKLOK

VLAAMS BLOK
Weet U waarom?

**LUISTER NAAR
UW BAAS**
WEG MET DE
VAKBOND!

VLAAMS BLOK
Weet U waarom?

trakteer jezelf

www.sp-a.be **sp-a**

trakteer jezelf

www.sp-a.be **sp-a**

We hoeven toch niet alles te slikken?

Jongeren gaan voor zekerheid. **CD&V**

STOP de politieke wasmach

LIBERAAL APPEL
www.liberaalappel.be

STOP
de politieke wasmach

LIBERAAL APPEL
www.liberaalappel.be

VOELT U OOK NATTIGHEID?

WU HOUDEN U DROOG **SP-A**

VOELT U OOK NATTIGHEID?

WU HOUDEN U DROOG **SP-A**

Moelijke woorden
doen het niet

www.geenbladla.be **GEEN BLADLA**

Moelijke woorden
doen het niet

www.geenbladla.be **GEEN BLADLA**

Moelijke woorden
doen het niet

www.geenbladla.be **GEEN BLADLA**

Moelijke woorden
doen het niet

www.geenbladla.be **GEEN BLADLA**

Moelijke woorden
doen het niet

www.geenbladla.be **GEEN BLADLA**

De Toilet Gazet

NA CHINA EN GROEP T IS OOK DE VUB IN BAN VAN SARS

Prof. Palm Olive, "De KULeuven oefende al voor nucleair rampenplan. Het blijft hoopvol wachten op de universteit van Gent, Antwerpen en Limburg. Maar was vooral je handen nadat je van de plee komt!"

Het mocht niet uitblijven. De wereldwijde paranoia ingegeven door terrorisme, virussen en wapengekletter heeft ook enkele hoofden op academisch niveau danig geïnfecteerd. Daags na het uittesten van het nucleaire rampenplan op de KULEUVEN, en de nog steeds vergeten aanwezige vogelpest, kon het ook op de VUB niet uitblijven. De nieuwe enemy number one is het SARS-virus (zie e-mail in mailbox). Ze was daar echter niet de eerste mee. Groep T, de Leuvense hogeschool voor industrieel ingenieurs, moest vorige week nog de gemoederen bedaren bij haar studenten die eind april op een 2-weekse naar China vertrokken. Veto, het Leuvense studentenblad berichtte als volgt. "Groep T heeft al jarenlang nauwe relaties met Chinese universiteiten. Een belangrijk onderdeel van de samenwerking is een uitwisseling van studenten. De Belgische ingenieurstudenten en enkele leraren in spe bezoeken in hun derde jaar lokale bedrijven en universiteiten. Deze veertiendaagse studiereis (...) vond traditioneel plaats in april. In juli mogen Chinese studenten op hun beurt een bezoek brengen aan Leuven en Europa. Voor de aanvang van de reis liepen de eerste onheilspellende berichten over een gevaarlijke en besmettelijke longziekte in de regio binnen. De organisatoren raadpleegden het ministerie van Volksgezondheid in Brussel, de Belgische ambassade in China en het Koninklijk Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen. Vermits de studiereis beperkt bleef tot Peking, Shanghai, Wuhun, Xian en Hangzhou in Noord- en Midden China en het langvirus toen enkel in Zuid-China voorkwam, verzekerden de autoriteiten dat er geen gevaar was. De reis verliep zonder problemen. Rond het tijdstip van de terugkeer werden echter ook de eerste gevallen van besmetting in Peking vastgesteld. Van de tweehonderd deelnemers die tijdens de paasvakantie terugreisden, vertoonde niemand de symptomen. Iedereen werd wel aangeraden extra waakzaam te zijn tijdens de incubatietijd. Twee studenten en vier begeleiders keerden vorige week pas terug naar Leuven. Zij werden gevraagd pas na het verlopen van de incubatietijd terug te

komen." Maar in tijden van rampeninflatie probeert de ene de andere soms wel eens te overtreffen. Deze dagen keken we dan ook met gespannen verwachtingen uit naar de KULEUVEN die haar nucleaire rampenplan trachtte te testen, het was opnieuw Veto die enkele edities geleden in haar "kort-kort-kort"-reeks

VETO:

"STUDENTEN WERDEN GEVRAAGD PAS NA DE INCUBATIETIJD TERUG TE KOMEN NAAR SCHOOL."

volgende gebeurtenis versloeg. We willen het u niet onthouden: "Wie vreest dat al dat geëxperimenteer aan de universiteit wel eens slecht zou kunnen aflopen, kan vanaf nu weer een beetje geruster slapen. Vorige week is er immers een vrij succesvolle oefening gebeurd voor het nucleaire rampenplan. In een universiteitsgebouw lieten twee medewerkers een proefbuis vallen die zogenaamd radioactief materiaal bevatte. Na zeven minuten luidde het alarm, nog een kwartier later kwam de eerste ziekenwagen aan en nog eens acht minuten later was de brandweer ter plekke. Afgezien van een paar schoonheidsfoutjes - zo liepen de ambulanciers onbeschermd het gebouw in - verliep de hulpverlening ook vlot. Het lijkt erop dat de universiteit klaarstaat voor een ongeval of zelfs een terroristische aanslag. Alleen de politie is nog niet helemaal betrouwbaar: pas na een half uur was die in het kasteel van Arenberg, erg dichtbij het getroffen laboratorium, en dan nog vond ze de weg niet." U ziet maar, het wordt nog moeilijk dit te overtreffen, alleen een massale salmonella-infectie in het nieuwe studentenrestaurant van de VUB (dat voldoet aan de strenge Europese hygiënenormen) kan nog hoop brengen, u weze gewaarschuwd.

Mr. Proper

Hoe reizen virussen de wereld rond?

THE FAR SIDE

By GARY LARSON

Be a virus see the world.

Verzorging is heel onbelangrijk!?

We houden allemaal van onze hond en willen hem het beste geven. Een goede verzorging houdt dan ook niet op bij de juiste opvoeding en een goede training. We willen daarom graag een ander vertellen over de lichamelijke verzorging van honden. Zo kan je ook op die manier werken aan de gezondheid en het welzijn van je hond. De redactie van de toiletgazet onderzocht het voor u. Hieronder volgt een overzicht van dagelijks te controleren punten van verzorging.

Hygiëne

Bij de mens heeft het verbeteren van de hygiëne in de loop der jaren de gemiddelde levensduur behoorlijk verlengd. De komst van een gesloten riool heeft de overdracht van veel ziekte drastisch ingeperkt en toen in 1847 de Hongaarse vrouwenarts dr. Ignatz Semmelweis bedacht dat het goed zou zijn voor verloskundigen om de handen te wassen is het aantal vrouwen dat overleed aan kraamvrouwenkoorts geminimaliseerd. Hygiëne heeft dus een heel belangrijke functie in de gezondheidszorg en welzijnzorg. Dit geldt even zo goed voor honden als voor mensen. Honden staan continu met de buitenwereld in contact. Zelfs honden die niet vaak buiten komen. Want mensen die op bezoek komen nemen bacteriën en micro organismen mee van buiten naar binnen. De eerste verdediging van de hond daartegen is de huid. We zullen dus altijd moeten zorgen dat de

besmetting van buiten af.

Huid en haar

Huid en haar moeten gezond en schoon zijn. Controleer op kale plekken, huidschilfers of plotseling veel haaruitval. De huid moet droog, soepel en niet vet aanvoelen. Door de hond te aaien ontdek je ook snel wanneer een bultje of gezwel zich ergens voordoot.

Oren

Controleer regelmatig de binnenkant van het oor. Dit dient schoon te zijn met eventueel wat haar erin. Wanneer

huid gezond en schoon is. Meer hierover kun je lezen in de pagina's over vachtverzorging. Er zijn een aantal plaatsen die extra aandacht nodig hebben. Zoals ogen oren en het gebit. Deze vormen open verbindingen met de buitenwereld en zijn daardoor meer gevoelig voor

je een bruinige smeer of korstjes in het oor ziet, maak het oor dan met een gaasje gedrenkt in lauwwater schoon en check dit een aantal dagen daarna weer. Is het oor dan weer vuil dan kan is er waarschijnlijk sprake van oormijt. De dierenarts kan dit snel en afdoende verhelpen. Een gezond oor is schoon en reukloos. Is het oor aan de binnenkant fel rood of komt er een zwarte of groene substantie uit, ga dan even langs de dierenarts. Grote kans dat de hond een oorontsteking heeft. Vaak is een oorontsteking ook te ruiken, er komt dan een vieze geur uit het oor.

Ogen

De ogen van een hond moeten schoon en helder zijn. De oogleden hebben als functie de oogbol vochtig en schoon te houden. Door als een wissel eventuele vuiljes weg te vegen kunnen deze zich ophopen in de ooghoeken. maak dit schoon met een doekje bevochtigd met uitgekookt water. Wanneer er binnen 24 uur weer veel afscheiding is te zien, ga dan naar de dierenarts.

De bek

Wanneer je de binnenkant van de bek bekijkt dan moeten de lippen en tandvlees goed doorbloed uitzien. Zeer bleek tandvlees is een indicatie dat de doorbloeding niet goed is. Fel rood tandvlees is een indicatie voor een ontsteking. Wanneer je met je vinger op het tandvlees

boven de hoektand drukt ontstaat een bleke vlek. Deze moet binnen 2 seconden weer zijn weggetrokken. Is dat niet het geval raadpleeg dan de dieren arts. Er kan iets mis zijn met de bloedsomloop. Het gebit moet schoon zijn zonder al te veel aanslag. Ruik ook de adem van je hond. Een slechte adem kan een indicatie zijn voor een ontsteking.

Plas en poep

Het is misschien niet zo'n fris karwijje maar... bekijk regelmatig de plas en poep van je hond. Controleer op bloed in de urine, neemt de frequentie van plassen ineens toe of juist drastisch af? Dan is er iets aan de hand (bv blaasontsteking). De poep van een hond moet wormvrij zijn. controleer of er geen bloed in zit en of de hond niet aan de diaree is.

Dit alles kun je iedere dag snel controleren, veel dingen zijn in een oogopslag zichtbaar, andere vereisen dat je wat beter kijkt. Het voorkomen en op tijd signaleren van problemen is beter dan genezen. Het goed onderhouden van je hond is een noodzaak om hem in top conditie te houden. Twijfel je over wat je ziet of weet je niet wat je er mee aanmoet? In dat geval is het altijd verstandig om een deskundige in te schakelen. In dit geval dus de dierenarts.

Met dank aan de Nederlandse Hondenschool ABAO, omdat honden ook verzorging nodig hebben. Stort geld op giro 000-00000007-007 met vermelding

p.s. het gaat om een fictief rekeningnummer

Vanuit de nieuwe wereld over de Amerikaanse schijnwereld

“Zet die roze bril eens op.”

Dit is het tweede artikel in een minireeks over het Verenigde Staten van Amerika achter de TV-journaals en krantenpagina's, speciaal voor De Moeial. Nils Duquet is onze correspondent ter plaatse.

Vaak wordt mij in de VS gevraagd hoe de mensen in Europa denken over de oorlog in Irak. Als ik hen dan uit leg dat een grote meerderheid van de bevolkingen van zo ongeveer alle Europese landen tegen de oorlog zijn en de Amerikaanse motieven voor de oorlog niet vertrouwen, krijg ik velen vragende blikken. Het gaat toch om het bevrijden van een land van zijn dictator. Wat kan daar nu slecht aan zijn? In dit artikel zou ik vraag die ik van Belgen vaak te horen krijg. Wel, het klopt dat het Amerikaanse onderwijssysteem in het algemeen op een lager niveau ligt dan dat van Europese landen, maar dit betekent niet dat Amerikanen dom zijn. Amerikanen weten veel, alleen weten ze er veel ook niet. Zo is hun kennis van de rest van de wereld bedroevend slecht en als ze iets weten over bijvoorbeeld Frankrijk, Angola of Rusland weten dan denken ze vaak in stereotypen. Hier speelt de Amerikaanse media een belangrijke rol. De inwoners van dit land worden in zekere mate dom gehouden. Normaal gezien domineert binnenlands nieuws de berichtgeving. Hier moet er wel een onderscheid gemaakt tussen de schrijvende en televisiepers. In kranten en dan vooral in "kwaliteitskranten" zoals de Washington Post en New York Times is er, in tegenstelling tot het TV-nieuws, nog een stevige brok buitenlandse berichtgeving te vinden. Het probleem is echter dat televisie, en niet kranten, een centrale rol spelen in het leven van de meeste Amerikanen en op TV komt het buitenland nauwelijks aan bod. Tussen 1989 (het einde van de koude oorlog) en 2000 werd tweederde van de

buitenlandse berichtgeving weggesneden. Maar ook het binnenlands politiek nieuws is zeker geen headline. Op TV bestaat het nieuws vooral uit moorden, ontsnapte verkrachters of kinderen die door het ijs zakken. Op dit moment is het natuurlijk anders. Nieuws over de oorlog in Irak is zowat het enige wat de klok slaagt. Zeker in de eerste week van de oorlog,

Een overaanbod aan tijdschriften in een Amerikaanse kiosk

Zowat alle TV-zenders onderbraken hun normale programmering om gedurende het grootste deel van de dag de ontwikkelingen aan het front te kunnen laten zien. De massale kijkcijfers voor de oorlogsbeelden kunnen op zich een positief effect hebben. Vaak wordt beweerd dat Amerikanen nu misschien meer geïnteresseerd zullen zijn in wat er gebeurt in de wereld. Ditzelfde werd beweerd na 11 september. Het is echter niet realistisch te denken dat de "Amerikaan" nu opeens naar BBC World zal gaan kijken. De geschiedenis leert ons dat interesse van het Amerikaanse publiek voor de buitenlands politiek snel wegebt. Degenen die reeds geïnteresseerd waren in de rest van de wereld zijn het nu nog meer, maar de meeste Amerikanen blijven onverschillig zolang de rest van de wereld geen bedreiging vormt voor hun land. Dit is helemaal geen nieuwe mentaliteit, maar eerder een verderzetting van wat al heel lang leeft bij de Amerikaanse bevolking. Daarbovenop komt dat wat in Amerika te zien en te horen is helemaal niet objectief is. De media hier is ongelofelijk patriotisch. Op zich is dit niet verwonderlijk. Zo zijn de belangrijkste TV-zenders in handen van een select groepje bedrijven. Bedrijven die zelf rechtstreeks of

onrechtstreeks banden hebben met allerhande special interest groepen zoals de wapenlobby. Kritische stemmen worden weggedrukt. Kijk maar naar wat er met de bekende reporter Peter Arnett gebeurt is (in een interview met een Iraakse official "durfde" hij te stellen dat de Amerikaanse opmars niet gaat zoals gepland en enkele dagen later mag hij naar nieuw werk zoeken). In de plaats krijgen we een Hollywood-film of een soort misplaatste sportwedstrijd te zien met de embedded journalisten als verslaggevers. Weg met Big Brother, The Bachelor of Survivor. Oorlog als de ultieme reality show en iedereen kijkt! Dat ze hierdoor belangrijke informatie missen komt niet bij de meeste Amerikanen op. Bloed is er niet te zien. Duiding evenmin. Maar dat vinden de meeste Amerikanen ook niet interessant. Ze geloven echt dat de media pluralistisch is. "Er zijn toch kritische stemmen te horen in de pers?" wordt mij vaak gezegd. Absoluut, maar het gaat dan wel meestal om een soort van verflauwde kritiek. Pro-oorlog "experts" komen genoeg in beeld (denken we maar aan alle ex-generaals en ex-CIA directeurs die elke dag weer hun zegje kunnen doen). Af en toe is er ook een tegenstem te horen, maar in plaats van om experts gaat het dan meestal om gewone mensen of Hollywoodacteurs die meelopen in een vredesbetoging. De Amerikaanse media heeft, met behulp van de grote bedrijven een schijnwereld gecreëerd waarin "vrijheid" en consumptie de belangrijkste kernwoorden zijn. De creatie van deze

schijnwereld is een meesterzet geweest: geef de onderdrukten het gevoel dat ze vrij zijn en ze zullen niet in opstand komen.

Zo heb ik een tijdje geleden een discussie gevoerd met een vriendin van mijn flatgenote die stelling bevestigd. Ze wist dat ze niet alles te zien kreeg en dat er propagandaverspreid werd, maar eigenlijk vond ze dat ook niet zo erg. De tijden zijn veranderd en we moeten nu eenmaal de leiders van ons land vertrouwen, vond ze. Dat ik dit niet deed vond ze erg. "De Amerikaanse leiders hebben

het goed voor met ons en de rest van de wereld. Hoe kan het ook anders?" Toen ik wees op de dubieuze geschiedenis van de Amerikaanse buitenlands politiek geloofde ze mij niet. Nicaragua, Chili, Grenada en zoveel andere landen die de VS in het verleden heeft "geholpen", daar wist ze niet zoveel van, maar ja, wat kan je verwachten van een land waar zowel in het onderwijs als in de media vrijwel geen buitenlands berichtgeving of kritische stemmen te horen zijn, maar toch zijn ze er rotsvast van overtuigd dat zij het land of the free zijn en altijd zullen blijven. Het discours van Bush is hier enorm populair en eerlijk gezegd begrijp ik dat ook. In een land waarin achtergrondinformatie de uitzondering is, komt zijn boodschap als zeer geloofwaardig over. En zo gaat het leven verder in de schijnwereld waarin er geen vuilte aan de lucht lijkt te zijn.

Nils Duquet

Trainstopping, deel II

De oorlog is voorbij. Bagdad en haar regime zijn gevallen, maar de Amerikanen die zijn er nog steeds en de wapentransporten vanuit ons dierbaar België gaan onverminderd voort. Ons land heeft weliswaar de oorlog in scherpe bewoordingen veroordeeld, maar in werkelijkheid is ze nog steeds medeplichtig aan een barbaarse aanval op een soeverein land. Om dit te rechtvaardigen beroept zij zich op een geheim, bilateraal akkoord, afgesloten tussen de VS en België uit 1971. Op basis van dat akkoord zouden die transporten, volgens onze regering, perfect te rechtvaardigen zijn. Na het lezen van dit akkoord en het NAVO-verdrag, ben ik echter een ietwat andere mening toegedaan.

van de internationale vrede en veiligheid. Alweer geen argument dus want hoe hard de Amerikanen hun best ook hebben gedaan hun VN-mandaat waarmee ze deze hele oorlog en de illegale bezetting van Irak hadden kunnen rechtvaardigen hebben ze nooit gekregen.

Ten derde bepaald art. 8 van dit akkoord dat de Belgische regering ten allen tijde de enige is die, in geval van bijzondere omstandigheden, kan beslissen het akkoord niet uit te

voeren. Een barbaarse oorlog, die wordt afgewezen door het gros van de internationale gemeenschap, is in mijn ogen en in dat van elk ander vredelievend mens ongetwijfeld een dergelijke bijzondere omstandigheid.

Ten eerste handelt dit akkoord, dat kadert binnen het NAVO-verdrag, enkel over de logistieke ondersteuning van Amerikaanse troepen in Duitsland. Dat vinden we duidelijk terug in de preambule van het akkoord. In het kader van de zogenaamde 'Rapid Reinforcement' werden er immers afspraken gemaakt die het mogelijk moesten maken de Amerikaanse strijdkrachten in Duitsland snel te bevoorraden en te bewapenen, met manschappen en materieel om zo een eventuele inval van Sovjet - troepen in West-Europa te kunnen afslaan. Nu, gezien de koude oorlog toch al een klein decennium voorbij is en een inval door de Russen waarschijnlijk niet voor morgen zal zijn lijkt mij dit geen goed element om deze transporten te rechtvaardigen. Maar, we gaan verder.

Ten tweede lezen we, eveneens in de preambule, dat dit akkoord werd afgesloten om de doelstellingen, vooropgesteld in het NAVO-verdrag, te bereiken. Wat mij daarbij dan ook meteen opvalt, is dat het hier niet om een NAVO-operatie gaat. Integendeel het betreft hier een "coalition of the willing". Bovendien stelt het NAVO-verdrag, in art. 7 dat het nooit de bedoeling kan zijn dat dit verdrag zodanig geïnterpreteerd kan worden dat er afbreuk word gedaan aan het hoogste gezag van de Veiligheidsraad voor wat betreft de handhaving

Tot slot, als onze regering werkelijk zo gekant is tegen deze oorlog en de enige reden waarom ze ondanks hun afkeer toch de transporten blijven gedogen gelegen is in het akkoord, waarom zeggen ze het dan niet gewoon op? Want die mogelijkheid hebben ze. In art. 15 staat dat het akkoord ten allen tijde kan worden beëindigd 6 maanden na schriftelijke notificatie.

Uit dit alles lijkt het mij vrij aannemelijk dat uit dit akkoord geen verplichtingen kunnen voortvloeien voor de Belgische staat. Dat haar leiders op dit moment het tegendeel beweren getuigt niet alleen van een geweldige hypocrisie van Verhofstadt I maar is een rechtsstaatsbovendien onwaardig. Ondertussen ook een proces in kort geding aangespannen door twee Belgische dokters tegen de Belgische staat om te voorkomen dat België zich nog langer medeplichtig maakt aan deze imperialistische bezetting. Hopelijk is de rechterlijke macht in dit land een beetje minder gecorrumpereerd en kan recht geschieden.

Pieter L.

Voor meer informatie en de integrale tekst van het akkoord zie: www.greenpeace.be

POEZIE

AESTHESIS

<p><i>Wij hebben nu Aan het verband Tussen leven en dood Wants de verhouding van het verband Onderaan het leven De mogelijkheid ook te geven De voorlopige verband van verbanden en verandering Wants verbanden en verband In enige en verbanden Angst om niets Verbanden naar alles Om het niets te verbanden.</i></p> <p><i>En in verbanden de verbanden verbanden van Alles en niets Leven en dood En verbanden alles en niets verbanden en</i></p> <p><i>De twee verbanden En de verbanden van verbanden en verbanden leaven</i></p> <p><i>Verbanden en verbanden verbanden verbanden.</i></p> <p><i>Wij hebben nu Aan het verband Tussen leven en dood</i></p> <p><i>Wij hebben nu... Tussen het verband van verbanden Wants het verband van verbanden Verbanden verbanden Aan het verband verbanden Aan het verband verbanden</i></p>	<p><i>Klein verbanden pijn De twee verbanden Te zijn Om niet te verbanden Aan het verband verbanden Onderaan het verbanden van verbanden Tussen verbanden Wants verbanden Aan het verband verbanden Van het verbanden verbanden van het verbanden Tussen het verband Eenige Verbanden Van het verband Nu</i></p> <p><i>Aan het verband verbanden Wants verbanden verbanden Verbanden en verbanden Verbanden en verbanden Aan het verband Zij En Ik</i></p> <p><i>Wij zijn het verband Tussen leven en dood Aan het verbanden van verbanden Onderaan het verbanden verbanden en verbanden Wants het verbanden van verbanden Yeh verbanden En De verbanden</i></p> <p style="text-align: center; font-size: small;">(overgenomen van Nils Duquet, 2003)</p>
---	---

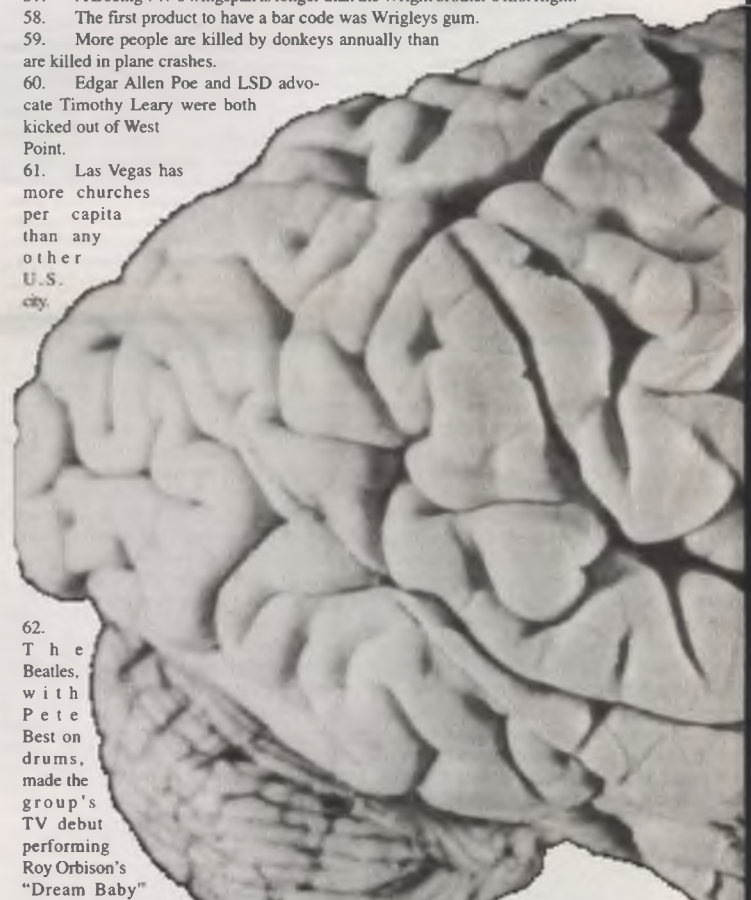

The English

Problems with exams? Train your brain with

149 random facts

1. It is possible to lead a cow up stairs... but not down stairs (questionable fact).
2. A lump of pure gold the size of a matchbook can be flattened into a sheet the size of a tennis court.
3. Donald Duck's middle name is Fauntleroy.
4. Most elephants weigh less than the tongue of the blue whale.
5. The longest one syllable word in the English language is 'screched'.
6. Tom Sawyer was the first novel written on a typewriter.
7. Mosquito's are attracted to the color blue twice as much as to any other color.
8. The parachute was invented by Di Vinci in 1515.
9. "That was the best ice-cream soda I've ever tasted!" ...dying words of Lou Costello... March 3, 1959.
10. Eule Gibbons died of natural causes.
11. If you drink a glass of juice every morning for 36,500 days, you'll live to be 100 years old.
12. There are three kinds of people in the world... those who can count, and those who can't.
13. A fine is a tax for doing wrong... a tax is a fine for doing right.
14. The hokey pokey really is what it's all about.
15. Leonardo da Vinci spent 12 years painting the Mona Lisa's lips.
16. Betsy Ross is the only real person that was the head on a Pez dispenser.
17. There is about 1/4 pound of salt in each gallon of seawater.
18. The tip of a bullwhip moves so fast that it breaks the sound barrier; the crack of the whip is actually a tiny sonic boom.
19. Jean-Paul Sartre rejected the 1964 Nobel Prize in literature, explaining that to accept such an award would compromise his integrity as a writer.
20. World wide consumption of pork exceeds that of any other meat.
21. Marilyn Monroe had six toes.
22. MTV (Music Television) first aired at 12:01 AM on August 1, 1981. The first video was "Video Killed the Radio Star" by the Buggles.
23. American Airlines saved \$40,000 in 1987 by eliminating one olive from each salad served in first-class.
24. Charles de Gaulle's final words were, "It hurts."
25. It takes 3,000 cows to supply the NFL with enough leather for a year's supply of footballs.
26. The electric chair was invented by a dentist. (DUH!)
27. Jim Morrison (of the 60's rock group "The Doors") was the first rock star to be arrested on stage.
28. Dry cereal for breakfast was invented by John Henry Kellogg at the turn of the century.
29. The "ZIP" in Zip Code stands for "Zone Improvement Plan."
30. A jumbo jet uses 4,000 gallons of fuel to take off.
31. In ancient Egypt, killing a cat was a crime punishable by death.
32. Bugs Bunny was called Happy Rabbit when he first appeared in 1935.
33. It's impossible to sneeze with your eyes open.
34. Venus is the only planet that rotates clockwise.
35. It is estimated that millions of trees in the world are accidentally planted by squirrels who bury nuts and then forget where they hid them!
36. The first couple to be shown in bed together on prime-time television were Fred and Wilma Flintstone.
37. The musical group UB40 got its name from the unemployment form in England.
38. The first CD pressed in the US was Bruce Springsteen's "Born in the USA".
39. The characters Bert and Ernie on Sesame Street were named after Bert the cop and Ernie the taxi driver in Frank Capra's, "It's A Wonderful Life".
40. Two-thirds of the people in the world have NOT made a phone call.
41. The microwave was invented after a researcher walked by a radar tube and a chocolate bar melted in his pocket.
42. W.A. Mozart kept a pet starling for 3 years because it learned to whistle a tune from one of his concertos.
43. The A&W of root beer fame stands for Allen and Wright.
44. The brightest star in the sky, Sirius, gives out twenty-six times as much light as the Sun.
45. Deborah Winger was the voice of E.T.
46. If Barbie was life-sized, her measurements would be 39-29-33.
47. Barbie's full name is Barbara Millicent Roberts.
48. Those stars and colours you see when you rub your eyes are called phosphenes.
49. The original name for the butterfly was "flutterby"!
50. The thumbnaïl grows the slowest; the middle nail grows the fastest.
51. The first recording of the human voice was by Thomas Edison in 1877. It was "Mary Had a Little Lamb".
52. Walt Disney was afraid of mice.
53. Einstein's brain is owned by scientist John Harvey. Harvey was a pathologist at a small hospital in Princeton, N.J., when Einstein died in 1955 at the age of 76. Harvey performed the autopsy, determined Einstein died of natural causes and took the brain home with him.
54. Charles Lindbergh took only four sandwiches with him on his famous transatlantic flight.
55. America media mogul Ted Turner owns 5 percent of New Mexico.
56. Both Hitler and Napoleon were missing one testicle.
57. A Boeing 747's wingspan is longer than the Wright brother's first flight.
58. The first product to have a bar code was Wrigleys gum.
59. More people are killed by donkeys annually than are killed in plane crashes.
60. Edgar Allen Poe and LSD advocate Timothy Leary were both kicked out of West Point.
61. Las Vegas has more churches per capita than any other U.S. city.
62. The Beatles, with Pete Best on drums, made the group's TV debut performing Roy Orbison's "Dream Baby" on the BBC show "Teenager's Andy Warhol emblem depicted on the
63. The human heart creates enough pressure to squirt blood 30 feet.
64. In Disney's "Fantasia", the Sorcerer's name is "YENSID" (Disney Backwards).
65. Blondes have more hair than dark haired people do.
66. The foreign city most visited by Americans is Tijuana.
67. Most Americans' car horns beep in the Key of "F".
68. Tom Sawyer was the first novel written on a typewriter.
69. Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison and Kurt Cobain were all 27 years old when they died.
70. Kangaroos cannot walk backwards.
71. A sneeze leaves your body at 40 miles per hour.
72. The wheel was invented by Sumerians in Mesopotamia about 3500 to 3000 BC.
73. In 1949 mathematician John Von Neuman proposed the theory that computer programs could replicate. In 1950 Bell Laboratories tested the theory with a game called Core Wars in which players created programs that attacked, erased, and propagated on an opponents system.

Turn" in 1962. crated the Rolling Stone's ing the big tongue. It first ap cover of the 'Sticky Fingers' album.

sh Pages

75. Cats have a third eyelid, called a haw, which is rarely visible. If it is visible, it could be an indication of ill health.
76. The shrimp's heart is in its head.
77. Cat's urine glows under a black-light.
78. There are more plastic flamingos in the U.S., than real ones!
79. Bats always turn left when exiting a cave.
80. One of every 11 boxes of cereal sold in the U.S. is Cheerios.
81. Tug-of-war was an Olympic event from 1900-1920.
82. A group of turtles is called a "bale."
83. A group of whales is called a "gam."
84. A group of goldfinches is called a "charm."
85. Margaret Gorman was the first Miss America, in the year 1921.
86. Benjamin Franklin invented swim fins.
87. There are no photos in existence of Abe Lincoln smiling.
88. The name of the dog on Cracker Jack boxes is "Bingo."
89. Dolly Parton once lost a Dolly Parton look-alike contest.
90. The "Andy Griffith Show" was the first spin-off in TV history. It was spun-off from "The Danny Thomas Show".
91. Playboy's Playmate of the Month was originally called the Sweetheart of the Month.
92. Toto was paid \$125 a week during the filming of the Wizard of Oz.
93. The first e-mail was sent over the Internet in 1972.
94. A misomaniac is someone who hates everything.
95. The lyricist of the song "Keep the Home Fires Burning", Lena Gilbert Ford, burned to death in her home.
96. Willard Scott was the first Ronald McDonald. He was also the first Bozo the clown.
97. The first owner of the Marlboro company died of lung cancer.
98. The Sears Tower in Chicago has its own zip code.
99. Over 90% of the sculpting on Mount Rushmore was done with dynamite.
100. The Statue of Liberty's index finger is eight feet long.
101. The praying mantis is the only animal on Earth with only one ear.
102. The initials on "BVD" brand underwear stand for the firm owners' names—Bradley, Voorhees and Day.
103. The oldest national flag still in existence, that of Denmark, dates back to the 13th century.
104. Rain has never been recorded in some parts of the Atacama Desert in Chile.
105. A human's small intestine is about 22 feet long.
106. Since the moon has no atmosphere, footprints left there by astronauts will remain visible for at least ten million years.
107. The total amount of skin covering the human body weighs six pounds.
108. A person living to age 75 will have slept about 220,000 hours — or about 23 years.
109. The Aztecs sacrificed about 250,000 of their own people each year.
110. An octopus has three hearts.
111. The yellow visors worn by rebel pilots were added at the last minute to hide the sweat on the faces of those actors involved in the assault on Death Star I in 'A New Hope' - it was filmed on the hottest day in English history!
112. Harrison Ford was having tremendous difficulty getting work as an actor and so was forced to work as a carpenter to supplement his income. It was as he was fitting a new door to Francis Ford Coppola's office that George Lucas noticed him for American Graffiti. The rest, as they say, is history.
113. Look carefully at the widescreen version of 'A New Hope' during the scene in Docking Bay 94 when the Falcon is about to blast out of Mos Eisley, and you should notice a guy in a green shirt on the left of the screen. Looking a complete anachronism in his twentieth century outfit, the misplaced crew member realises his error and shuffles, embarrassed, out of shot!
114. After the first Death Star has been destroyed, at the end of 'A New Hope' and the rebel pilots touch down back at base, listen carefully as Luke climbs down from his X-Wing and rushes to embrace Leia - he is so excited he actually calls her 'Carrie'!
115. The Star Wars trilogy originally grossed over \$1.3 billion at the box-office, and has made well over \$5 billion in associated merchandising.
116. Book for book, the Star Wars series of novels, is the most successful in publishing history.
117. In the original rough-cut preview screening of 'A New Hope', George Lucas was forced to insert World War II dogfight footage in place of the not yet completed special effect shots!
118. The 1978 vinyl-hooded Jawa figures, which originally retailed for \$3, are now worth \$1,400 each.
119. The Star Wars prequels (Episode I of which will be entitled 'The Phantom Menace' and will be directed by Lucas himself), will be released as follows; Episode I - 1999, Episode II - 2001, Episode III - 2003.
120. During the escape from Death Star I in 'A New Hope', Harrison Ford can be seen mouthing Carrie Fisher's lines to her!
121. 20th Century Fox were unable to pay Alec Guinness the fee he demanded for the part of Obi-Wan Kenobi in 'A New Hope', so he instead signed a deal which gave him a percentage of the film's total profits. He is now a millionaire several times over.
122. George Washington was born on February 11, 1731. Over twenty years later, in 1752, Great Britain and its American colonies switched calendars from Julian to Gregorian. This switch eliminated eleven days from September of that year: Wednesday, September 2 was followed immediately by Thursday, September 14. At the same time, the English New Year's Day was changed from March 25 to January 1. Since then, historians have said that Washington was born in 1732 and the anniversary of his birth is February 22.
123. Some historians say that Roman month lengths in 45 B.C., the Julian Calendar's first year, were completely symmetrical. They claim that all of the odd numbered months had 31 days and all of the even numbered months had 30.
124. Muslim Calendar months begin at sunset on the day a thin lunar crescent is first sighted in the sky. Even though the date of a new crescent can be predicted, religious doctrine requires that visual sighting is necessary to start Islamic months.
125. When there are two full moons in the same month, the second is commonly referred to as a "blue moon." According to this definition, just under 3% of all full moons are "blue," and most of them occur in 31-day months. 1999 was blessed with two blue moons—one in January and the other in March. The next will be on November 30, 2001. (Some almanacs have a different and more technical "blue moon" definition.)
126. In 1918 the Soviet government dropped 13 days from the year in order to synchronize their calendar with that of other European nations. As a result, the anniversary of the "October Revolution" (marking the Communist take-over) is observed on November 7.
127. While the Western calendar and the names of its months were inherited from a long line of Roman calendars, the English word "month" itself came from the Anglo-Saxon month.
128. An extra month is added periodically to the Chinese lunisolar calendar. Every 19 years it is inserted after the eighth month and is called ren ba yue (Double August). According to tradition, tragedy will follow when the month is intercalated at that time. An old Chinese saying proclaims "Better a leap seventh month than a leap eighth month, for a leap eighth month means death." A ren ba yue in 1976 fulfilled doomsayers' predictions; an earthquake in Tangshan that year killed 240,000 people. Folklore had it that the cause was Double August. Fortunately, the ren ba yue of 1995 was not accompanied by any such disaster.
129. Coca-Cola was originally green.
130. Every day more money is printed for Monopoly than for the US Treas.
131. Smartest dogs: 1)border collie; 2)poodle; 3)golden retriever
132. Dumbest: afghan
133. Hawaiian alphabet has 12 letters.
134. Men can read smaller print than women; women can hear better.
135. Chances that an American lives within 50 mi of where he/she grew up: 1 in 2
136. Amount American Airlines saved in 1987 by eliminating one olive from each salad served first class: \$40,000
137. City with the most Rolls Royces per capita: Hong Kong
138. State with the highest % of people who walk to work: Alaska
139. Chances of a white Christmas in New York: 1 in 4
140. Portion of US annual rainfall that falls in April: 1/12
141. Percentage of Africa that is wilderness: 28
142. Percentage of North America that is wilderness: 38
143. Estimated percentage of American adults who go on a diet each year: 44
144. Percentage of Americans who say that God has spoken to them: 36
145. City with the highest per capita viewership of TV evangelists: Wash., DC.
146. Percentage of American men who say they would marry the same woman if they had it to do all over again: 80
147. Percentage of American women who say they would marry the same man: 50
148. Percentage of men who say they are happier after their divorce or separation: 58
149. Percentage of women who say they are happier: 85

'Muziek spelen is hetzelfde als uitgaan'

Enkele maanden geleden hebben we in het KK reeds kunnen genieten van hun optreden. Maar ondertussen heeft Mondo Cane in nog vele andere café's en jeugdhuizen opgetreden, en konden ze overal op veel succes rekenen. Wij maakten een afspraak aan het terras van het KK met frontman Johan Lenaerts voor een interview. Een gesprek over Rock'n Roll...

Vorige maand hebben jullie opgetreden in het KK. Wat vond je ervan?

Ik vond dat het wel goed zat. Het KK is een leuke plaats om te spelen. Ik had iets meer volk verwacht, maar de sfeer was goed. Veel toffe reacties gehad. Muzikaal was ook alles in orde. En de klank, ja, het KK is natuurlijk een bliken doos...

Hoe lang zijn jullie nu al bezig?

Twee jaar. Ondertussen is de groepsbezetting wel een aantal keer veranderd, maar het project Mondo Cane, met een aantal vaste songs is reeds twee jaar bezig. Ons streefdoel is om na opnieuw twee jaar aan een plaat te beginnen. Of toch zeker aan een aantal demo's voor een plaat. Live staat alles al op poten, maar een plaat maken is nog iets anders. Nu spelen we eerst nog in alle mogelijke kroegen en jeugdhuizen, zoals het KK.

We hebben wel een aantal maanden geleden aan een demo-plaat gewerkt, maar dat resultaat viel een beetje tegen. De klank was niet echt denderend, en de dynamiek van de liedjes was verdwenen. In het vervolg zullen we zoveel mogelijk proberen om live in de studio onze liedjes op te nemen.

Je lijkt wel geboren om op een podium te staan. Wat voel je als je voor een publiek staat?

Ik word gewoon zot als ik een elektrische gitaar met drums hoor. Rock'n Roll is gewoon dansmuziek. Techno interesseert mij geen reet. En ik sta dan nog net voor die drums, dus ik krijg dat hele volume in mijn lijf. Dat ganze ritme sleurt mij helemaal mee. Muziek spelen is voor mij hetzelfde als uitgaan. Wij bouwen een soort feestje op het podium. En ik ga dan vaak volledig uit mijn dak. Maar ook, je hebt voor zo'n optreden hard gerepeteerd, waardoor je er dan een echt evenement van wilt maken.

Ben je een entertainer?

Ja. Ik ben me ervan bewust dat mijn

teksten vaak zwaarmoedig zijn en niet evident. Maar ik hou ook van die balans om melancholische teksten met humoristische bindteksten te verweven. Ik begrijp dan ook die pose niet van verschillende Vlaamse rockbands om wezenloos naar de effectenpedaaltes te staren tijdens een optreden.

Soms stoort ik me wel aan het gebrek aan durf bij het publiek om er iets van te maken. En dan plaag ik ze vaak. In het theater heet dat 'Publicum Beschimpfung'. Het publiek beschimpen. Dat doe ik heel vaak. Niet

Muziek werkt gewoon genezend, ook als ik zelf speel. Maar spreek niet over een muziek-therapie. Ik kan muzikanten wagen die het hebben over muziek-therapie! Muziek is iets helemaal anders.

Bij welke band zou je in het voorprogramma willen spelen?

Bij The Rolling Stones. Als wij in een voorprogramma spelen, hebben wij de gewoonte om de volumeknop net iets luider te draaien dan de hoofdact. Maar

evenzer flatterend.

Er wordt ook vaak verwezen naar britpop als over Mondo Cane wordt geschreven. Klopt dat?

Dat is een beetje een mes dat langs twee kanten snijdt. Ja, wij luisteren naar Britse muziek uit de jaren '60, en ja, ik zing met Engelse tongval. Maar dat komt vooral omdat ik twee jaar met Engelse muzikanten gespeeld heb. Maar britpop...? Als je gitaarmuziek maakt en zingt met Engelse tongval, dan wordt je vaak gelabeld als britpop. Ik voel in elk geval geen verwantschap met Pulp of Blur... Ik ben gewoon tevreden met de term Rock'n roll.

Waaruit put je het meeste inspiratie?

Het weer is mijn voornaamste stimulus. Het seizoen in de stad, het seizoen aan het platteland. Ja, zeker die tegenstelling...

Wanneer werd je voor het eerst geraakt door Rock'n Roll?

Een paar keer. Eerste keer toen ik twaalf was, tijdens een optreden van de Amsterdamse band The Fatal Flowers. En die zanger straalde iets ongelooflijk cool uit. Ik kon niet geloven dat het Hollanders waren. Daarna The Beatles. In de lagere school was het vooral Elvis. En dan Nirvana. Ik denk dat het Nirvana was die de emmer deed overlopen.

En toen greep je zelf resoluut naar de gitaar?

Ja, en later in elkaar gemept... (lacht)

Wat vind je van de hedendaagse muziek? De moderne beats, zoals hiphop en dergelijke...

Hiphop...? Er zal wel goeie hiphop zijn, maar die moet ik nog horen. En om de zoveelste Jan Lul te horen vertellen over hoe goed hij kan rijmen, hoeveel pussy hij heeft en hoeveel joints hij rookt per dag... Komaan man. Moet je daarom een plaat kopen? Flicker toch op. Koop eerst deftige kleren, en doe die onnozele muts van je hoofd.

Vroeger stond je bekend als 'MOD'. Is dat veranderd?

Dat groeit nooit helemaal uit je kleren...

M.M.

kwadaardig bedoeld, gewoon om ze wat te jennen. En vaak lukt dat dan ook. Maar het is nog nooit uit de hand gelopen...

Waarover zing je?

Over mijn leven. Ook gebruik ik vaak fictie in mijn songteksten. 'A tourist guide through Brussels' bijvoorbeeld, is een heel sarcastisch nummer. Het verwoordt mijn gevoelens over de grootstad, toen ik net uit mijn klein dorp naar Brussel kwam wonen. Een beetje een cynische waarneming. Maar de muziek is heel vrolijk. Ik hou van dat contrast, sombere tekst met vrolijke muziek. The Kinks hebben dat ook, zij zouden zelfs onverdraaglijk zijn zonder dat carnavaleske, dat 'Vaudeville-element'.

En welke muziek leg je dan op als je zelf zwaarmoedig bent?

The Beach Boys. Daar word ik vrolijk van. Ik hou er niet van om te wentelen in mijn eigen ellende. The Cure of Tom Barman doen dat bijvoorbeeld wel.

bij the Stones... Nee, dat is respect.

Je hebt al in het voorprogramma gespeeld van Admiral Freebee en DAAN...

Ja, maar dat zijn The Stones toch helemaal niet! (lacht)

Vorig jaar zat je in de finale van HUMO's Rock Rally. In de recensies werd Mondo Cane vergeleken met Paul Weller. Wat vind je daarvan?

Flatterend. Paul Weller is voor mij een groot voorbeeld. Nu minder dan vroeger, maar het is iemand die kwalitatief heel hoogstaande muziek blijft maken. Dat is dus heel flatterend. Het zou natuurlijk vervelend worden als mensen die vergelijking constant blijven maken, en steeds blijven refereren naar Paul Weller. Zoals bij Arid en Jeff Buckley. Ze hebben mij ook met Richard Ashcroft vergeleken, maar ik denk dat dat meer te maken had met fysionomie dan met de muziek. Ik vind hoegenaamd niet dat we zoals The Verve klinken. Maar ik vond dat

Mieke Boule

Snel! Snel! Snel! Papier! Papier!
Voor ik weer begin te eten want ik wil weer eten!
Eten! Eten!

Ik wil de chocolade proeven, voelen smelten op mijn tong voelen wijven en zich langs mijn tanden heen bewegen, in en om mijn tong, slijkend, draaiend, zich oplossend in het speeksel dat ik reeds vooraf had aangemaakt door de gedachte alleen al...

De heerlijke mueslibar die de volmaakte chocoladedruppels ondersteunt breekt zich tussen mijn kiezen en laat zo de heerlijke, o zo zoete honing vrij die ik zo heerlijk helemaal volledig in me opnemen wil. Ik zuig de sterke smaak eruit met heel mijn ziel tot mijn papillen

voor even weer verzadigd zijn. Hmm... voor even weer verzadigd zijn...

Maar dan, wederom, die Zin in het schijffe ananas dat zo glanzend boven op zijn broertjes staat te wachten om in één keer in mijn mond geperst te worden. Daar komt hij al aan, het sap druipend van 'em af; de héérlijkheid! Ik open begerend mijn mond en lik het sap dat verleidelijk van mijn lippen druipend. Ik druk mijn tanden op elkaar en ervaar het gevoel van het hartige dat zijn sap vrijlaat om mij te bekoren van zijn heerlijke volmaaktheid. Ik slik het door en nog steeds kan ik genieten van het intussen verbrijzelde schijffe ananas dat zich langzaam -stukje per stukje- kleinerwordend stukje - langs mijn keelgat door mijn slokdarm heen laat drijven, tot het zich samenklont met de rest van mijn voorafgeslokte eten en een walgelijke massa vormt die zich langzaam maar zeker voelbaar naar mijn dijen heenbeweegt...

S.A. Pleumeekers

De Moeial
Maandelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap.
Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur. Ons redactielokaal is gelegen naast het KulturKafee.

Elke dinsdagavond van 19.00u is er redactievergadering. Iedereen is welkom.

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37

Verantwoordelijke Uitgever
Davor Meersman

Coördinator
Davor Meersman

Vice-coördinator
Mauger Mortier

Secretaris
Esther Severi

Penningmeester
Isabelle Van Laethem

Lay-out
Pieter, Davor, Mauger

Redactie
Mauger, Davor, Pieter, Cemil, Hans Nick, Jeroen, David, Wouter, Dieter

Illustraties
David Miroir, Michael Pleumeekers, Archief Aris

Achterflap
Sarah Daelenman, Michaël Pleumeekers, archief

Foto's
De Moeial, Cemil

Medewerkers
Yvan, Jeroen D., Jeroen S., Brian, Maarten, Wouter, Sven, Pieter, Tim, Uti, Stefan, Joak, Eric, Bruno, Anthony, Nils, Bart, Jeremy, Dieter

Abonnementen
Stortenop rek.nr.001-1386975-48 met melding abo

Gewoon abo: 8,25 euro
Steunabo: 24,79 euro
oplage: 1500 ex.

De redactie is niet verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, V.O., Dienst Cultuur, lezersbrieven, opiniebijdragen en standpunten.

WIE SCHRIJFT DIE BLIJFT

Liggen bij u nog enkele teksten onder het stof? Of hebt u geen weet met uw schrijfwode? Gedichten, proza, foto's in overvloed?

Misschien wil je wel schrijven over verschillende activiteiten, het politieke reilen en zellen aan de VUB, de Sociale Raad of de Raad van Bestuur? Doen onze studentenvertegenwoordigers het wel goed? Misschien wil je hen wel prangende vragen stellen? Of is Vlaanderen, België en Europa meer je ding?

Kom gerust eens langs of neem contact op met de redactie (moeial@vub.ac.be). De pagina's van De Moeial staan open voor iedereen!

Recensies

TUSSENLAND ★★☆☆

Reg. Eugenie Jansen
Cast: John Kon Kelei, Jan Munter, Willem Smit (Nederland, 2002, 80').

Tussenland bevat acteurs van het allerhoogste kaliber: de zestienjarige Soedanese Nederlander Kon Kelei en de zowat tachtigjarige Jan Munter. Op dit Brusselse debutantenfestival sieren zij het scherm zeer terecht: beiden zijn amateurs. Ongelofelijk wat een geloofwaardige knoprot Munter met zijn gegroefde gezicht neerzet. En schitterend hoe regisseur Jansen, gepokt en gemazeld in de docu, dit fictieve verhaal zo'n documentaire feel kan geven. Munter speelt geen rebelse oud-koloniaal, hij is het gewoon. Als we hem solo zien dammen vanachter het kader van het raam, als we hem zijn bord boontjes zien weigeren omdat hij bloemkool beweert te hebben besteld, als hij koppig wegloopt van de deprimerende bingo-avonden ("Bekijk het maar").

Die oer-Hollandse geplengdheden zijn

niet aan de Zuid-Soedanese tiener Majok besteed. Die zit liever bij de koeien. Net zoals de oude Jakob zit hij vast aan zijn verleden, dat hij weer oproept door vuurtjes van koeienmest te maken. Hij raakt dakloos en overnacht in het volkstuintje dat Jakob niet zonder problemen met zijn allochtone burens deelt. De koppige oude man stuurt hem eerst weg ("Rot op!") maar raakt toch gefascineerd door de jonge vluchteling. Met horten en stoten komt een conversatie op gang...

Dit is geen overdreven politiek correct, 'heal the world'-verhaalje. Het is een fantastisch neergezet portret van twee mensen binnen de multiculturele realiteit. Uiteraard leidt het verzoeningsthema tot voorspelbare resultaten. Maar de manier waarop de toenadering gebeurt, door Jansen mooi afgewisseld met zwart-witbeelden van het oud-koloniale Indië, maakt dit Tussenland zeer interessant terrein om te vertoeven. De onvermijdelijke parallele gebeurtenissen worden niet al te veel in inhoudelijk relevant opgevoerd. Niet opgeklopt positivistisch maar wel hoopvol: we like it.

'Tussenland' was winnaar van een VPRO Tiger Award op het Filmfestival van Rotterdam. Wat ons betreft kan er daar Ééntje voor beste acteur bij op het Europees Filmfestival van Brussel.

Jan Sulmont

Recensies

PLEASANT DAYS

Kornél Mundruczó

Pleasant Days werd beloftevol aangekondigd in de programmabrochure van het filmfestival en won de Zilveren Luipaard in Locarno (hét filmfestival voor debuut- / tweede film). Redenen dus om er naar uit te kijken. Maar, o wee, we kwamen enkel oogtoegelid

zaal uit. De ruwheid en zinloosheid is alom tegenwoordig, maar krijgt geen enkele duiding. Alle personages zijn onbetrouwbaar en enkel op zichzelf ingesteld, en zoveel negativiteit zonder tegengewicht is teveel van het goeie. Niet dat cinema niet deprimerend mag zijn, maar het gaat hem er hier niet om dat het ondergaat is, het is allemaal te zwartgallig zonder enige verklaring.

Pascal Vandelanolite

"Ik heb de acteurs het scenario nooit laten lezen!"

Interview met Eugenie Jansen, regisseur van "Tussenland"

Op de slotavond van het Europees filmfestival van Brussel reikte Tony Mary, CEO van de VRT de Canvas-televisieprijs uit aan de Nederlandse Eugenie Jansen. Haar prachtige 'Tussenland' zal later dit jaar dan ook op het net voor de meerwaardezoeker te zien zijn.

K.U.T: Op het Flaggy-podium zijn u tevreden te zijn: de Canvasprijs op het Europees Filmfestival van Brussel zorgt ervoor dat uw film door een groot publiek kan worden gezien. Toch is het ook visueel een erg geslaagde film, zie je die dan niet beter op het grote scherm?

E.J.: Nou ja, dat is altijd een discussie. Kan je een film beter zien op het grote scherm of op de televisie? Ik denk dat deze film anders werkt als hij op televisie is. Als je in de bioscoop zit kijk je veel meer geconcentreerd, heb je een groter beeld, is alles veel mooier. Op het bioscoop scherm is hij heel erg mooi, maar er zitten maar honderdwintig mensen in de zaal. In Duitsland bijvoorbeeld heeft de film niet zo heel erg veel bezoekers gelokt. Hij zat natuurlijk ook in het art-house circuit. Wat televisie daarentegen heeft: dan kijken honderduizend mensen. Ik vind het toch wel erg fijn als heel veel mensen in de gelegenheid zijn de film te zien.

K.U.T: Hoe omschrijft u zelf uw "Tussenland"?

E.J.: De film gaat over de ontmoeting tussen een oude mopperpot, een Indië-veteraan en een jonge vluchteling uit Soedan, die in Nederland is terechtgekomen.

K.U.T: Dat onderwerp leent zich tot een bijzonder politiek correcte behandeling, lijkt makkelijk te kunnen afglijden naar een naïef 'alle mensen sind jetz bruder'-spreekje. We waren -volledig onrecht- bang voor een 'tacky' pamflet dat je enkel tenenkruullend kan uitspreken.

E.J.: Dat kan ik me voorstellen, dat zou ik ook hebben als ik het onderwerp ergens in een gids of programmakrantje zag staan. Wat we geprobeerd hebben is om dat heel erg te vermijden. Dat hebben we gedaan door zoveel mogelijk het echte leven toe te laten. Op die manier konden we evidente valkuilen en clichés omzeilen.

K.U.T: U hebt veel ervaring in het documentaire genre. Ook deze film voelt erg documentair aan. Vergde de

combinatie van dat gevoel en van de humor die ertussenin zit geweest een specifieke aanpak qua scenario, qua opzet van uw fictiefilm?

E.J.: Het vergt geen andere aanpak qua scenario, dat is gewoon helemaal traditioneel zoals je een speelfilm schrijft. Alleen, ik heb de acteurs het scenario nooit laten lezen! Ik heb hen wel een keer verteld waar het verhaal over gaat, want ik vond toch

dat ze er recht op hadden te weten in wat voor film ze terecht zijn gekomen (gniffelt). Eigenlijk gaf ik hun voor we gingen draaien, zo weinig mogelijk informatie. Ik gaf de verschillende spelers binnen een scène ook verschillende informatie, zodat ze niet wisten wat de ander ging doen of zeggen. Het documentaire effect komt dus in de eerste plaats door de casting. Welke mensen cast je, ga je met professionele acteurs werken of met niet-professionele acteurs? Ik ging voor het laatste. We hebben ervoor gekozen hen niet te laten spelen maar om hen de hele tijd te laten reageren. Om te kijken hoe ze vanuit hun eigen karakter, hun eigen persoonlijkheid op bepaalde situaties zouden reageren. Wat niet wil zeggen dat ze zichzelf spelen. Jan Munter speelt in de film een enorme knorpot, terwijl hij in het echte leven de meest zachtzachtige man is die ik ooit ben tegengekomen.

K.U.T: Hij incarneert de Indië-veteraan schitterend. Hoe oud is die debutant?

E.J.: Jan Munter, die Jakob speelt, die is nu eenentachtig. Hij speelt zo goed, komt zo echt over dat hij blijkaar nooit wordt overwogen voor acteursprijzen. Hij verdient het nachts.

K.U.T: De film gaat uit van de multiculturele realiteit. Die creëert spanningen. Hebt u uw acteurs richtlijnen gegeven over hoe u die maatschappelijke context ziet? Vergde dat een specifieke acteursregie?

E.J.: Ik ging er vanuit, ik ben geen man van tachtig en ik ben ook geen jongen van negentien die uit Soedan is gevlucht. Dus wie ben ik om hun te vertellen wat zij voelen, wat zij denken, wat hun achtergrond, hun ervaring is? Ik heb zoveel mogelijk uit hunzelf laten komen. Ik heb ze eigenlijk de hele tijd bijgestuurd, zal ik maar zeggen, maar hen niet rechtstreeks gezegd wat ze moesten doen. Zij verrasten mij dus ook de hele tijd. Volgens mij is dat ook de reden waarom er zoveel humor in de film zit. Er zijn heel veel momenten waarop je eigenlijk moet lachen.

Jan Sulmont

INTERVIEW Kornél Mundruczó

Regisseur van Pleasant Days

Smaken verschillen. Vond onze K.U.T.-recensent de Hongaarse prent 'Pleasant Days' maar niks, de festivals van Locarno (Zilveren luipaard 2002) en Brussel bedolven hem onder de prijzen. "Voor haar veelzijdige keuzes bij de regie, haar weigering van nutteloos pathetische en gemakkelijke effecten, haar manier van kijken die soms wanhopig, soms humanistisch naar een verre jeugd kijkt, haar geweld en haar weigering om graag gezien te worden", meldde de jury waar filmintendant Lucas Vander Taelen en regisseur Dorothée van den Berghede deel van uitmaakten. Op de slotavond van het Europees Filmfestival van Brussel beklom François-Xavier de Donnea dan ook het Flaggy-podium en kende Mundruczó de "Iris Prijs" voor beste film (10.000 euro) toe. De achtenwintigjarige regisseur Mundruczó kreeg niet één maar twee bekroningen. Ook de RTBF vond 'Pleasant Days' een televisieprijs waard, meer bepaald tienduizend euro voor distributie. Wij hadden naar spijtige gewoonte geen half miljoen in de zakken maar waren wel geïnteresseerd in 's mans visie op zijn gelauwerde werk. Met de hulp van een bebaarde en hebrilde tolk kwamen we tot volgend, in het Hongaars en Frans gevoerde gesprek.

K.U.T: Uw debuut als regisseur is een harde, donkere film. In welke mate vertelt u hier uw eigen verhaal?

K.M.: Op een zekere manier komt de 'récit' van de film, komen de gebeurtenissen zelf uit mijn kindertijd. Maar belangrijker vond ik het een film te maken die een universeel verhaal vertelt. Ik wou een land tonen, een gemeenschap die kampt met de naweëën van ingrijpende politieke veranderingen. Hongarije is in schok. Ik beschikte over schitterende acteurs, met een subliem

Regisseur Kornél Mundruczó viel op verschillende Europese Filmfestivals in de prijzen met zijn regie 'Pleasant days'.

expressievermogen. Via hen kon ik spelen met dat gegeven van een natie in crisis.

K.U.T: Uw film is gelauwerd op verschillende festivals. Is het voor u belangrijk een bepaalde boodschap op dat Europese forum te verspreiden?

K.M.: Het was voor mij in eerste instantie van groot belang dat dit een puur Hongaarse productie zou worden. In alle details, in de landschappen, tot en met de mise-en-scène is het een Hongaarse film. Tegelijk wilden mijn kameraden-scenaristen en ikzelf een universeel begrijpelijke film maken. Ik denk dat Dostoevski een grote schrijver is. Zijn verhalen en romans zijn heel Russisch maar universeel interessant. Zijn verhalen zijn mooi voor de hele wereld. In mijn film wilde ik scherp doen aanvoelen dat als iemand een halstrusdaad pleegt, kapitale gevolgen dan onvermijdelijk worden. Dat kan enkel in tragedie eindigen en dat is een universele boodschap.

K.U.T: Kent u Vlaamse of Belgische films?

K.M.: Ik ken er niet erg veel. Specifiek de Belgische film ken ik niet echt. In Locarno heb ik wel 'Meisje' gezien. Verder ken ik van het Europese werk de 'Dogma's' nog het beste.

K.U.T: De Belgen krijgen nu alleszins de kans uw Hongaarse film te zien.

K.M.: Het doet me veel plezier dat de film in België zal worden verdeeld, en hier ook op de televisie te zien zal zijn. Dat was niet zo logisch, ik denk dat de jury een heel moedige en gedurfde beslissing heeft genomen. Dat dergelijke toch behoorlijk harde films door een groot publiek kunnen worden gezien, is fantastisch.

K.U.T: Merci pour l'entretien.

Jan Sulmont

www.kutsite.com

Geruchten en Gedachten, waarvan niet bewezen is dat ze niet waar zijn !

Waterklonen en Klemtangen

Onlangs werd een enorme inktvis uit het water gehaald. Door wetenschappers werd het ding beschreven als de meest agressieve uit de familie "Grandus Octopusius" en er werd zelfs een vergelijking gemaakt met het beest uit "10000 Miles under the Sea" van onze gekke Juul. Het zou leven in de ongekende dieptes van wereld's oceaan.

Onze arme inktvis werd gevangen omdat te aan het kauwen was op een kabeljauw. Juul zelf zou het niet beter verzonnen hebben. Maar het moet je eens overkomen: denken dat je een lekkere vis gevangen hebt, terwijl er vijf seconden later een kolos van een beest op het dek ligt, spatelend met zijn tentakels. Denk dat je daarna een valiumkuur mag volgen en voor de rest van je leven een pampier moet dragen.

Nu vraagt iedereen zich natuurlijk af welke reusachtige, prehistorische, Dantiaanse draken nog zoal in die donkere wateren rondploeteren. Wij hoeven ons dat helemaal niet af te vragen. In onze eigene onpeilbaar diepe vijver achter het rectoraat leven immers honderden Van Camp-klonen en andere gedrochten. Erger nog dan die pussy-inktvis van Jules Verne. Soms komen dezen dan het water uit en krijgen prompt een job in Gebouw M. Deze Ben-klonen vallen wel eens op omdat ze zich instinctief vastbijten in allerlei rotzooi. Zo klaagde professor Elias onlangs dat er reeds een Van Camp-waterkloon vasthing aan een studente die hij wilde strikken. Wees gerust dat Elias nu steeds een pampier draagt...

Jaja, die klonen zijn een werkelijke pest op de campus. En voor onze rector is dit nog erger. Die schaamt zich immers dood dat men hem steeds verwart met deze wezens. Zo was het helemaal niet Van Camp die het Bologna-akkoord heeft ondertekend. En nu moet die arme man natuurlijk iedereen duidelijk maken dat hij resoluut tegen dat akkoord is. Stoute kloon toch!

Maar voor alles bestaat een oplossing. Blijkt immers dat de geniale ingenieur-professoren aan onze VUB destijds een

misrekening gemaakt hadden toen ze de vijver achter het rectoraat ontworpen. Men zou zich genoodzaakt zien de vijver terug dicht te smijten. Nu komt het er gewoon op aan te wachten tot alle klonen hun dutje doen in de vijver en, hup, aarde erover. Moeten we er uiteraard voor zorgen dat de échte Van Camp niet bedolven wordt...

Ondertussen gaat het leven aan de campus zijn gewone

gangetje. Men drinkt wel eens een biertje, of plaatst een kotsje hier en daar. Maar boven alles organiseert men ook een Pop-Poll. Wie is de meest populaire student in ons midden? Over timing gesproken. De winnaar zal de hoogwaardige titel mogen dragen om nog exact een ganse drie weken -voor de examens er aankomen- fier als een pauw over de campus te paraderen. Nic van Craen, onze eeuwige vagant, heeft zich alvast kandidaat gesteld. Hopend om zijn oude glorie als toeghangend

sexsymbool te herstellen, laat hij alvast zijn buikje weer wat aandikken.

En ja, Nic, eveneens de financieel beheerder van de VUB, zit nog steeds met de handen in het haar. O zo diep is die financiële put. Onze Patrick Steen deed er nog een schepje bovenop. Enkele weken geleden bestelde de man immers een paar dozijn knalgele klemtangen. Dit omdat hij knarsgek wordt van al die verkeerd geparkeerde auto's hier aan de VUB. Inderdaad, de VUB kan het zich amper veroorloven de aula's een nieuw laagje verf te geven, maar meneertje Steen wil een heel pak klemtangen om auto's vast te zetten. Dus, chauffeurs aller lande, u weze gewaarschuwd: als u ooit aan de VUB een razende kabouter met klemtang ziet rondlopen, zorg dan dat uw auto mooi binnen de lijntjes geparkeerd staat...

Over auto's gesproken. We hebben een nieuwe coördinator van de Sociale Sector. Het liefst wordt hij aangesproken met 'Weledele Heer Rafaël Devos'. Hij rijdt rond in een rode BMW met dikke spoiler, en vroeg zich gisteren af waarom er in godsnaam een knalgele klemtang aan de wielen van zijn auto plakte. En ja, bij sommige oude krokodillen zal de naam van Raf Devos wel een belletje doen rinkelen. Het ware deze man die jaren geleden als voorzitter van de SoR ooit een editie van De Moelal wou verhinderen. Vraag me niet waarom, maar het zou me niet verwonderen dat de reden was omdat er spot werd gedreven met zijn mooie rode BMW en dikke spoiler. Hij liet ons alvast weten er geen graten in te zien de mening van studenten te beïnvloeden en te vormen. Jaja, deze man zal het ooit nog tot rector schoppen. Hij heeft in elk geval reeds de mooie rode BMW met de dikke spoiler.

Jock

Column

Ik ben niet vrouwelijk genoeg

Ik ben niet vrouwelijk genoeg, zo zegt mijn tante, die het van haar waarzegster weet -die van in Genk, want die van Hoensbroek die vraagt te veel en die zegt te weinig- en die waarzegster, die weet toch alles, zo zegt mijn tante. En ik heb het zelf ook al gemerkt.

Ik ruim niet genoeg op, zo zegt mijn vader. Mijn kleren laat ik liggen op de badkamer, mijn sokken blijven liggen waar ik ze uitdoe en de 2l-waterflessen waar ik ze leegzuip om gezond te blijven.

Thuis kook ik wel maar het is minstens evenveel mijn vader die kookt, mijn talloze bh's achter mij oprapt en aan een kledingberg op mijn bed begonnen is.

En het eten dat ik maak is bijna nooit lekkerder dan wanneer mijn vader het maakt, dat merk ik aan het nietszeggen van mijn vader en mijn broer wanneer ze zich voeden met het eten dat ik gemaakt heb.

De handdoeken die ik sinds maanden van boven naar beneden sleur en bij de wasmachine klaarzet vergeet ik te wassen en ik heb soms twee verschillende sokken aan. Ik moet dus wel erg onvrouwelijk zijn.

Men zegt zelfs dat ik ook echt lijk op een jongen die wel es aan de schoolpoort staat. 't Zijn de ogen naar 't schijnt, oms wanneer ik blaren heb van op hakken te lopen, dan doe ik combats aan. Zo vindt iedereen mij stoer maar niemand

ziet hoe schattig ze eigenlijk zijn.

Ik hou me met van alles bezig tot op de laatste minuut waarop ik echt niet anders kan om me in één haast nog snel even te schminken, te parfumeren en te vertrekken. Bovendien kleur, föhn of brush ik nooit mijn haar. Volgens de flair gaat je haar daar toch kapot van.

Ik plas wel es wild, vooral in de zomer en ook soms wanneer ik zo dringend moet dat ik bijna niet meer naar boven kan lopen van de spanning die de drie liter water per dag op mijn blaas uitoefent en ik eet ook graag bonen in tomatensaus...

Ik heb het allang door. Ik ben tot de mannelijke eigenschappen veroordeeld. Misschien wordt ik wel nooit meer als vrouw door mannen erkend en zal geen man meer mij begeren, geen vrouw mij meer benijden. Ik zal alleen nog afgunstig naar romantische snotterfilms kijken, stationsromantjes verslinden en wegwijnend in slaap vallen.

Mijn leven zal geen zin meer hebben want ik zal nooit wakker worden naast een man die mij begeert. Het is mijn lot, ik ben nu eenmaal heel onvrouwelijk, zo zegt de waarzegster van mijn tante.

S. A. Pleumeekers

LEZERSBRIEF

Het KulturKaffee, consumeren of buiten?

Bij deze zou ik graag een verhaaltje vertellen over een gebeurtenis in het allerliefste KK. Enkele weken terug zat ik er rustig te wachten op enkele klasgenootjes. Ik denk dat ik 5 minuten neerzat toen de uitbater me op de meest arrogante manier kwam wijzen op het feit dat ik iets moest drinken. Hij wees me erop dat het een echt (!) café was en geen bushalte. Vervolgens verklaarde hij dat ik slecht was opgevoed. Ik zit in het eerste jaar en ik heb al ongelooflijk veel geld uitgegeven in het leuke etablissement op de campus. Het is duidelijk dat het een spijtige zaak is dat de zaak is geprivatiseerd. Is de uitbater van het KK een mens die meer geeft om de economische principes dan om zijn klantenwelzijn? Waarom houdt u een enquête om de noden van uw klanten te weten te komen als u ze vervolgens met alle plezier uitmaakt? Het is ongelooflijk misplaatst dat u uw café aub "Kultureel" noemt, als u nog geneens rekening houdt met welke subgroep u te maken heeft, het zijn namelijk studenten! Het is een vaststaand feit dat die bevolkingsgroep het niet al te breed heeft en zeg nu niet dat u dat niet beseft met uw sociale inlevingsvermogen. De te hoge prijzen stijgen nog onverwachts terwijl de omvang van het eten inkrimpt en het schaarse nieuwe interieur zijn evenwicht nog altijd niet heeft gevonden. Spijtig dat het KK de enige leuke plaats is op de campus, ik ben er altijd graag gekomen maar deze zaak heeft me toch enigszins kwaad gemaakt. Ik ga u nu nog langer wachten om iets te kopen, wetend dat ik die degoutante uitbater veel te veel winst bezorg. Ik hoop dat het mogelijk is om in de toekomst ergens democratischere producten te consumeren.

Leen Scholiers (1e kan Sociale & Culturele Agogiek)

Zoektocht naar eenheid in verscheidenheid

De metafysica van Leo Apostel

Leo Apostel, vorige maand nog in de Moel, nu ... euh... opnieuw met "Zoektocht naar eenheid in verscheidenheid, 6 opstellen over metafysica". Leven wij in een willekeurig heelal dat geen enkele betekenis in zich heeft? Draagt het geen enkele reden als verklaringgrond in zich waarom het uiteindelijk is zoals het is, en niet anders? Of heeft het dat wel? Is er wel een reden waarom we hier zijn? Men lijkt vandaag algemeen besloten te hebben dat we die vragen niet kunnen beantwoorden en er verder niet over hoeven te zeuren.

Leo Apostel laat het daar in zijn oeuvre echter niet graag bij - "Het contingente is mij een onduidelijk schandaal dat ik met alle kracht wil bestrijden" - en zijn "Zoektocht naar eenheid in verscheidenheid" is daarvan misschien wel zijn meest sprekende werk. Ik zet de titels van de artikelen even onder elkaar.

1. *Metafysisch Essay*
2. *Can Metaphysics be a Science? Why should there be Metaphysics?*
3. *Naar een vergelijkende evolutietheorie*
4. *Causaliteit en tijdslogica; onomkeerbaarheid van de tijd*
5. *Can Systems Theory offer us a Philosophy of Nature?*
6. *Some Remarks on Ontology*

De zes heruitgegeven opstellen over metafysica getuigen van een afkeer tegen een zinloos heelal en leiden ons binnen in een sterk wetenschappelijk metafysisch systeem dat, of je het er nu mee eens bent of niet, meeslepend werkt. Het is immers Apostels bedoeling om niet te zeer af te wijken van de menselijke ervaring en de dingen, zonder zich daarvoor al te veel in het 'Metafysisch Rijk van het Onkenbare' op te houden, tot hun meest primitieve eenvoud te herleiden. We hebben volgens de overleden filosoof behoefte aan een metafysisch systeem dat ons toelaat onze omgeving de emotionele betekenis te geven die nodig is om onze plaats erin te aanvaarden of ertegen te revolteren. Dat doen we zowiezo, wilens nillens. We behangen onze lege muur

dagelijks met vele posters die ons helpen te oriënteren in deze wereld die doof blijft voor de meest essentiële vragen. Waarom zijn we hier en wat moeten we - in eenderwatsnaam - met dit gekregen leven aanvangen? Hoe vaak hoor je niet iemand oprecht en met recht antwoorden dat zijn leven betekenisvol wordt door het hebben van kinderen, dat hij leeft voor zijn werk of zou sterven voor zijn geliefde? Apostel beseft dit

Wijlen Leo Apostel behoorde tot één van de internationaal toonaangevende Vlaamse Filozoofen. In nagedachtenis van zijn ideeëngoed richtte men het interuniversitair Centrum Leo Apostel op (www.vub.ac.be/CLEA).

en volgens hem bestaat er niet zoiets als *non-wishful thinking*, en daarvan moeten wij ons ook bewust worden. We koesteren allen het verlangen om de wereld op te bouwen naargelang onze subjectieve behoeften en te plaatsen in een betekenisvol systeem. We wensen de wereld te zien als een begrijpbaar geheel dat emotioneel betekenisvol is en waarin we ons leven planmatig kunnen organiseren.

Maar het is volgens hem enkel door contact te maken met de 'echte realiteit' dat we op authentieke wijze dit verlangen kunnen inwilligen. We hebben een totaalbeeld van de werkelijkheid nodig als begeleidende gids in onze dagelijkse omdemeringen en om onze waarde-oordelen te rechtvaardigen. Het zijn dan de wetenschappen die ons dat totaalbeeld

van die 'echte realiteit' kunnen verschaffen omdat ze over universaliteit en objectiviteit beschikken. Onder de strikte regels van de positieve wetenschappen wil hij een antwoord bieden op de vraag waarom het zijn is zoals het is en niet anders. Daarom spreekt hij van een *wetenschappelijke metafysica*. De coherentie tussen de verschillende wetenschappelijke disciplines zijn onze beste werktuigen voor het bouwen van een wereldbeeld dat zowel collectief begrepen kan worden als strookt met de individuele ervaring.

"Leven wij in een willekeurig heelal dat geen enkele betekenis in zich heeft?"

Wetenschappen zijn ook een dynamisch proces, dat nooit tot absolute waarheid komt, maar telkens verandert naargelang de context waarin het gedijt.

We hoeven het zeker niet met alles wat hij beweert eens te zijn om zijn poging tot integratie van wetenschappelijke fragmenten in een zinvol totaalstelsel te appreciëren. Hij is zich er dan ook van bewust dat het slechts pogingen zijn, maar dat maakt zijn onderzoek niet minder belangrijk. De vragen die hij zich stelt moeten gesteld worden, zijn antwoorden zijn inspirerend. Proberen hem te weerleggen is een moeilijke bezigheid, want de man bewijst in de zes artikelen maar weer eens dat hij in vele disciplines thuis is.

Zeker het vermelden waard is ook het artikel van Wim Christiaens, die het werk van Leo Apostel als geen ander heeft bestudeerd. Naast een inleiding op Apostels metafysica staat de vraag naar het zijn (dat dient begrepen te worden als de vraag naar het *bestaende*) hierin centraal. Hij kaart enkele epistemologische problemen aan die op het gebied van wetenschappen kunnen aangetroffen worden worden, zoals bijvoorbeeld in de constructie van theoretische modellen die enkel op pragmatische gronden kunnen 'werken'. Daarmee wordt gauw duidelijk naar Christiaens naar toe wil: Indien we een wetenschappelijke metafysica willen, wat in de wetenschap is dan werkelijk, in de zin van dat het 'bestaat'? Wat zijn de ontologieën die de wetenschappen gebruiken en bestaan ze dan ook?

Wetenschappelijk onderzoek moet contextueel zijn, wil ze haar oplossingen kunnen aanbieden voor een gegeven probleem, zegt hij. De context bestaat dan als probleemoplossings situatie. De omgeving waarin de theorie gedijt selecteert zodoende de meest 'werkbare' theorie. Die omgeving is 'de werkelijkheid', maar ook de criteria die verbonden zijn met een specifiek wetenschappelijk domein, zinnige en rationele kritieken, en ook mode, interpretatie, idiosyncrasieën van de onderzoekers, de tijdgeest, media enzovoort. Hij onderscheidt dan 3 verschillende ontologieën: regionale ontologie (gebonden aan een specifiek domein), basisontologie (die fundamenteel zijn voor - en dus invariant blijven in bepaalde probleemoplossings situaties

en de metafysica dat hij omschrijft als een *mogelijk geloof-ongeloofstelsel* over zowel het waarneembare als het niet-waarneembare, in de mate dat het te maken met zo-zijn of er-zijn van de totaliteit. Christiaens laat daardoor, naar mijn mening, openheid voor het mogelijke en stelt de noodzakelijkheid in vraag.

De artikelen die in deze bundel heruitgegeven zijn, bieden een zeer goede kijk op Apostels metafysica, waaronder ook bijzondere aandacht voor zijn zoektocht naar een algemene ontwikkelingswet die hij o.a. in de evolutietheorie zoekt, maar ook in de fysica met een asymmetrie-ontologie voor de tijd. Awever blijft dit geen boek voor lue lezers. Sommige stukken slaat de niet-in-de-wetenschappen-gevormde lezer (waaronder ikzelf) beter over. Maar in zijn geheel is het een zeer boeiend boek en een beetje een collectors-item omdat de artikelen moeilijk in vorige uitgaven te vinden zijn, maar een verhelderend licht werpen op Leo Apostels levenswerk.

Michaël Pleurmeekers

VUBpress bracht in november 2002 naast "Wereldbeelden en ethische stelsels" (18,90 €), waarvan een recensie verscheen in de vorige editie, ook "Zoektocht naar eenheid in verscheidenheid, 6 opstellen over metafysica" (24,50 €) uit. Allen te verkrijgen bij de eigenste VUBTIEK op campus Etterbeek en Jette.

Harvard World Model United Nations 2003 Heidelberg.

Dat oorlog, armoede, sociaal onrecht... de wereld nog lang niet uit zijn, hoeft weinig vertoog. Deze stelling empirisch toetsen krijgen we trouwens dagelijks de gelegenheid toe. Het kan mensen enerzijds ontmoedigen of anderzijds juist strijdlustiger maken in hun streven naar een betere, meer rechtvaardige wereld. Misschien moeten we onze hoop wel

VUB studenten de kans hebben gekregen om deze leerrijke ervaring op te doen. Blijkbaar werden beide heren door de WorldMUN microbe gebeten tijdens hun verblijf in Belo Horizonte vorig jaar. Dit was vooral op te maken uit de energie waarmee ze, in de aanloop naar de conferentie, wekelijks de twintig gemotiveerden bijeen brachten om hen de kunst van het onderhandelen,

overgave vertegenwoordigden, zo zou achteraf blijken. Dit resulteerde namelijk in de 2 'awards' die de delegatie in de wacht wist te slepen en dit op naam van Roel Janssens en Fouad Gandouf. Bovendien zette er een VUB'er in de meeste gespecialiseerde comités. Dit waren 'European Council', 'Nato-Russia Council', 'Middle East Summit', 'International Court of Justice', en 'Organisation of American States'. De VUB heeft zich m.a.w. duidelijk laten gelden in Heidelberg en is dan ook moreel verplicht om er volgend jaar terug bij te zijn. Natuurlijk waren er ook de onvergetelijke 'social events' die ervoor zorgden dat een goed evenwicht werd gevonden tussen ontspanning en inspanning. Zo was er de openingsavond 'global village' waarbij het de bedoeling was dat elke delegatie het land dat hij zou vertegenwoordigen, voorstelde a.d.h.v. een aantal van zijn specialiteiten. Ook het galabal, de volgende avond, in het indrukwekkende kasteel van Schloss Schwetzingen heeft bij velen een onvergetelijke indruk nagelaten. De week werd dan verder van de nodige ontspanning voorzien met een 'club night', cabaretavond en een voetbaltoernooi.

het schrijven van resoluties en de 'rules of procedures' eigente maken. Ook het zich assereïer leren uitdrukken in het Engels, wat de voertaal van WorldMUN is, en het leren managen van de adrenaline waren de doelstellingen van de voorbereidende sessies. Dit gebeurde bovendien geheel op vrijwillige basis en zonder enige professionele begeleiding wat helemaal het geval niet bleek te zijn voor andere deelnemende universiteiten zoals die van Cambridge, Oxford, Yale of Westpoint waar zelfs een vak gewijd aan WorldMUN deel uitmaakt van het lessenpakket. Deze universiteiten wisten zich dan ook het merendeel van de 'awards' toe te eigenen. De VUB delegatie kreeg uiteindelijk de landen Costa Rica en Oostenrijk toegewezen die ze vol

Het Anti-OorlogsComité? Bestaan die nog?

Ja we bestaan nog! De strijd in Irak is getuwd, maar de situatie is gespannen. Na de illegale invasie volgt de illegale bezetting. De preventieve oorlog en de illegitieme bezetting vormen een gevaarlijk precedent: De Verenigde Naties worden door de coalitie terzijde geschoven, en de internationale rechtsorde wordt vervangen door het recht van de sterkste. Deze oorlog bracht geen vrede, integendeel: de oorlogsdreiging is juist toegenomen. Het alternatief voor preventieve oorlog is 'preventieve vrede'. Daar willen we aan werken, en ondertussen de beweging alert houden om bij nieuwe illegitieme 'preventieve' oorlogsdreigingen paraat te staan.

Uiteraard zal het er in de komende maanden wel wat rustiger aan toe gaan. Voor de studenten staan trouwens de examens voor de deur. Maar er zijn ook acties, zoals de *boycott*, die weinig of geen tijd vragen, enkel een gedragsaanpassing. Op de website vindt je een complete handleiding. We willen blijven bestaan als Anti-Oorlogs/Vredesbeweging, en zo een basis vormen om indien nodig alert te kunnen reageren. Laat ons iets weten als je mee die basis wilt vormen. Hieronder vindt je de verschillende manieren om met ons in contact te komen, of op de hoogte te blijven. We willen nu ook reeds activiteiten plannen voor *begin volgend academiejahr*: misschien heeft iemand anders wel een suggestie gedaan die je aanspreekt en waar je aan mee wilt werken.

De *webstek* (<http://beam.to/acc-vub>) blijft actief, en we blijven ze updaten. Via de *nieuwslijst* kan je op de hoogte blijven. Om opgenomen te worden in deze lijst: mailje naar hwamem@vub.ac.be met in de subjectbeider "acc-nieuwslijst".

Voor wie er met zijn neus bovenop wil zitten is er de *discussielijst* waar meningen en ideeën uitgewisseld kunnen worden: e-mail adres van onze discussielijst: acc-awc-forum@igwe.vub.ac.be inschrijven op de discussielijst: stuur een mailje naar: mailto:majordomo@igwe.vub.ac.be met in de bodschap: *subscribe acc-awc-forum*. Voor wie niet beschikt over internet: stuur een briefje met je naam en het interne VUB-postadres naar UCIOF(AOC), Campus Etterbeek, gebouw Y. Dan doen we ons best om je via *interne post* op de hoogte te houden.

Het Land Art fenomeen

"maak van de aarde je kunstwerk"

Land Art is de algemene benaming voor een kunst die sterk verbonden is met de natuur. In deze kunstwerken staat de relatie tussen mens en natuur centraal. De kunstenaars die tot deze beweging worden gerekend, maken geen representaties van het landschap maar kiezen ervoor om in en met het landschap als ruimtelijk gegeven te gaan werken. Dit betekent een radicale transformatie van het traditionele landschapsgenre in de kunst.

Dit kan op verschillende manieren gebeuren. Zo zijn er kunstenaars die enkel met natuurlijke materialen werken met de bedoeling het landschap soms subtiel, soms drastisch te hervormen. De vaak monumentale vormen beantwoorden aan het ethos van het minimalisme in de sculptuur dat de nadruk legt op materie en elementaire geometrische vormen. Een bekend voorbeeld van zo'n kunstwerk is "Spiral Jetty" van Robert Smithson. Hij liet in 1970 zo'n 6783 ton aarde en stenen door bulldozers verplaatsen om een enorme spiraal te creëren in het Great Salt Lake van Utah. Twee jaar voordien was hij gefascineerd geraakt door zoutmeren en meer specifiek door de rode kleur van het water veroorzaakt door microbacteriën, die contrasteert met de oevers in zwarte basaltstenen. De keuze voor de spiraalvorm is gebaseerd op een oude mythe van de eerste bewoners van de regio die een verklaring zochten voor het ontstaan van het zoutmeer. Zij geloofden dat het meer ooit verbonden geweest was met de Pacific Ocean door een ondergrondse waterweg die reusachtige draaikolken had doen ontstaan. En het zijn die draaikolken die Smithson ertoe brachten zijn werk in de vorm van een spiraal te concipiëren. Alle plannetjes, schetsen en aantekeningen die hij maakte als voorbereiding maken intrinsiek deel uit van het werk. Hierdoor kan men zijn werk ook als conceptueel beschouwen, aangezien de idee van het kunstwerk zo centraal komt te staan. De locatie vormt een essentieel gegeven in het werk. Maar naast ruimte speelt ook tijd hier een belangrijke rol. Het werk wordt immers overgeleverd aan de grillen van de natuur. Er zetten zich bijvoorbeeld zoutkristallen af op de basaltstenen, maar ook de weersomstandigheden spelen een niet te verwaarlozen factor. Het werk verandert voortdurend en zal nooit tweemaal op dezelfde manier worden waargenomen. Sommigen zien dit werk als een symbool voor de wanhopige pogingen van de mens om de natuur te domineren. De bedoeling is dat je zelf op de spiraal wandelt. Dit veronderstelt geen passieve toeschouwer, maar een toeschouwer die actief deelneemt aan het kunstwerk en zo ook mede het kunstwerk vormt.

Andere kunstenaars kiezen ervoor om bewust in het landschap te interveniëren door met duidelijk door de mens gemaakte materialen te werken. Hierbij stellen ze zich vragen rond de definitie van natuurlijkheid. Michael Heizer bijvoorbeeld trok naar de Black Rock Desert in Nevada en maakte er een compositie van vijf houten planken in de uitgedroogde bodem. ("Nevada Impressions", 1968) Hij is er zich van bewust dat zijn interventie in het landschap maar van korte duur is. Met de tijd zal de natuur het

hij samen met Jeanne-Claude aan "Running Fence" gewerkt. (1972-1976) Hij heeft met witte nylondoeken van vijf meter hoogte een scherm gespannen van zo'n 39 km gaande van noord Francisco tot in Bodega Bay. Het project had ook een duidelijke sociale bedoeling. Christo werd geholpen door honderden werklui, ingenieurs, studenten en boeren die allen ijverden voor de realisatie van het project. Het scherm was slechts veertien dagen volledig zichtbaar, daarna werd het terug afgebroken. Het fungeerde als een artificiële barrière in het landschap. Door het plaatsen van dit scherm, werd de mens zich –hoe paradoxaal ook– misschien nog wel meer bewust van de aanwezigheid van het landschap. Het was Christo's bedoeling aan te duiden hoe arbitrair politieke en geografische

"De Land Art beweging moet gezien in de toenmalige politieke atmosfeer van activisme en is congruent met de snelle groei van ecologische bewegingen."

kunstwerk weer tot zich nemen. Maar het is niet dat, dat hem interesseert. Hij is benieuwd naar de graduele transformatie van zijn werk door de natuur.

Nancy Holt plaatst haar "Sun tunnels" in de Great Basin Desert in Utah in 1973. Haar bedoeling is een lichtspel te creëren door vier cementen tunnels met gaten erin tegenover elkaar op te stellen. Deze installatie is gesitueerd in een immens landschap en is veranderlijk naargelang de stand van de zon of de maan. Het maakt de toeschouwer bewust van de kosmische dimensie van tijd.

Ook Christo, die voornamelijk bekend is als 'gebouweninpakker', kan tot deze categorie van kunstenaars gerekend worden. Vier jaar lang heeft

grenzen eigenlijk wel zijn. Maar het kan ook omgekeerd. Walter De Maria en Meg Webster zijn voorbeelden van kunstenaars die met natuurlijke materialen in een urbane context werken. De Maria heeft in 1977 een loft in Manhattan gevuld met aarde ("The New York Earth Room"). 300 kg zand werd verspreid over een oppervlakte van 335 m². De toeschouwer kon slechts een blik werpen op de bevreemdende ruimte vanuit een gangetje, waardoor er een gevoel van uitsluiting teweeg werd gebracht. De loft was geen loft meer maar een naakte ruimte getransformeerd door de kwantiteit en de aard van het materiaal dat erin lag. Men mag ook de geur van de aarde niet vergeten. De Maria confronteert op deze manier de stadsmens met de misschien wel vergeten natuur.

Het Land Art fenomeen ontstond in de jaren '60 in de Verenigde Staten. Bezieler van de beweging was Smithsonian die in oktober 1968 in de Dwan Gallery in New York de tentoonstelling "Eartworks" organiseerde. Het hoeft geen betoog dat deze tentoonstelling plaatsvond in een nogal onstuwige context, namelijk de woelige jaren '60. De kritiek op de oorlog in Vietnam bereikte op dat moment zijn hoogtepunt, zes maanden ervoor hadden er zich studentenrellen voorgedaan in Parijs en enkele weken later zou Richard Nixon verkozen worden tot president van de Verenigde Staten. In dit klimaat van protest en onvrede met de vigerende politieke en culturele waarden van de moderne maatschappij, achtte Smithsonian de tijd rijp om zijn zeer onconventionele tentoonstelling te organiseren. De tentoonstelling groepeerde de werken van een veertiental jonge en relatief onbekende kunstenaars. In de galerij hingen enkel foto's van hun werken aangezien deze te groot of te onslachtig waren om geëxposeerd te kunnen worden in een tentoonstellingsruimte. Met deze aanpak verduidelijkt zij dat het museum of de galerij een te beperkt kader vormde voor hun kunst. Deze kunstenaars werden aangetrokken door postindustriële thematische en reusachtige ongecultiveerde gebieden zoals woestijnen en gebergten. Tevens was de tentoonstelling een aanklacht tegen de commercialisering van de kunst. De kunstwerken die deze kunstenaars maakten, waren simpelweg te groot om verkocht te kunnen worden of situeerden zich ergens in de middle of nowhere. De ondertoon van de tentoonstelling was er één van een duidelijk pessimisme over de natuur in de Verenigde Staten en de toekomst ervan.

De Land Art beweging moet worden gezien in de toenmalige politieke atmosfeer van activisme en is congruent met de snelle groei van ecologische bewegingen. Deze bewegingen, die de aandacht weer op de natuur vestigen, reageren op zowel de successen als mislukkingen van het modernisme. Land Art wordt vaak gemarginaliseerd in overzichtswerken van de kunst. Toch stellen sommigen dat de Land Art beweging een beslissende of toch zeker een participerende rol heeft gespeeld in de overgang van het modernisme naar het postmodernisme. Vooral wat de postmodernistische ideeën over natuur en cultuur betreft. Pas de laatste jaren groeit de belangstelling voor deze beweging en interesseren hedendaagse kunstenaars zich voor dezelfde problematiek. Zo maakte bijvoorbeeld de Amerikaan Mark Dion in 1992 het werk "A meter of jungle" voor de tentoonstelling Arté-Amazonas in het museum voor hedendaagse kunst in Rio de Janeiro. Hij verhuisde als het ware een stuk oerwoud naar het museum. Eco-artist Dion gaf op deze manier een duidelijke knipgroep naar de milieutoep van de Verenigde Naties die tezelfdertijd in Rio aan de gang was.

Lisa

fonds Pascal Decroos
VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK '77

Elk jaar opnieuw kost het duizenden studenten bloed, zweet en tranen om een afstudeerscriptie af te leveren. En elk jaar weer verdwalen de meeste van die werksakken voorgoed in de catacomben van onze academische instellingen. Het Fonds Pascal Decroos, verzegeld van een publiceerbaar of journalistiek artikel dat een synopsis is van die scriptie. De winnaar krijgt 2.500 euro. Het artikel kan gepubliceerd worden in een aantal Vlaamse kranten. Of misschien vist een uitgeverij de scriptie op en overweegt ze om het werk te publiceren.

Jongeren

De Vlaamse Scriptieprijs biedt jongeren de kans om hun

Schrijf je rijk...!

onderzoek aan een breder publiek uit te leggen. Het zet hen aan om hun scripties, thesen, eindwerken of verhandelingen in een leesbaar, toegankelijk en publiceerbaar artikel te gieten. Met andere woorden, de Scriptieprijs helpt mee aan het vulgariseren van afstudeerprojecten in hogescholen en universiteiten. Het zal sommige studenten extra perspectieven bieden. De genomineerde scripties krijgen immers aandacht in diverse media. Het biedt het publiek de mogelijkheid om kennis te maken met een staalkaart van wat leeft onder de Vlaamse studenten.

Zuurstof aan uitgevers

De Vlaamse Scriptieprijs stimuleert een nauwelijks bestaand genre in de Vlaamse literatuur: de literaire non-fictie. Uitgevers kunnen door die prijs het bovendienrijvend talent snel en op een structurele wijze opvissen. De boekenuitgevers leveren twee leden van de vierkoppige jury. De twee andere juryleden worden geselecteerd uit de periodieke pers en de dagbladders.

Interesse van de kranten en tijdschriften

De Vlaamse Scriptieprijs biedt een structurele mogelijkheid aan kranten en tijdschriften om

kwaliteitsvolle stukken te publiceren over thema's die jongeren interesseren en door jongeren werden geschreven. Door de prijs zullen media zich nog meer interesseren in wat jongeren studeren en wat het resultaat is van hun studies.

Op basis van een ingezonden journalistieke weerslag van de scriptie - in de vorm van een leesbaar, toegankelijk en publiceerbaar artikel - maakt de jury van de Scriptieprijs een preselectie. De vijf genomineerden krijgen achteraf een tribune in een aantal Vlaamse kranten. De scripties zullen en kunnen uit alle onderzoeksdomeinen komen. Om er enkele te noemen: cultuur, sport, media, economie, toerisme, rechten, leefmilieu, onderwijs, huisvesting, geschiedenis, archeologie, welzijn, gezondheid, ...

Werkwijze en timing

De student stuurt een exemplaar van zijn of haar scriptie naar het Fonds Pascal Decroos en dit vóór 15 oktober 2003. Let wel, de student moet dit schooljaar afstuderen en bovendien slagen voor zijn eindexamen én thesis. De student vergeet niet om zijn gegevens en coördinaten erbij te voegen. De genomineerden worden bekend gemaakt in de loop van november. De bekendmaking

van de winnaar zal in het Paleis der Academiën plaats vinden. De Scriptieprijs wordt immers georganiseerd onder de auspiciën van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. (<http://www.kvab.be>)

Scriptiebank

De ingezonden scripties worden na de jurering overgedragen aan het Fonds Pascal Decroos die ze verzamelt in de Scriptiebank. Zo bevat deze bank in de toekomst vele honderden scripties. Die zal het publiek via de website kunnen doorzoeken op trefwoord, auteur of titel. Een prima en gratis databank voor iedereen.

Meer info

De Vlaamse Scriptieprijs
p.a. Fonds Pascal Decroos vzw
Bijzondere Journalistiek vzw
Kolonel Bourgstraat 90
B-1030 Brussel
e-mail: info@fondspascaldecroos.com
website: www.fondspascaldecroos.com/scriptieprijs

Over de Struishoofden en de Kwezels van ons Vlakke Land

In constante toonaard effent haar wind ons vlak land plat. Haar klank holt uit, vanbinnenin, als steen op steen vechten wij zij aan zij in onophoudelijke strijd. Daarin ligt al de overwinning, in ons niet onderworpen zijn. Doch betreden wij hierin ook de schaduw van ons bestaan, en verliezen wij ons eigen pad, ons eigen land, door een spel van actie en reactie dat ons als noodlot opwacht. In het aangaan van de strijd staan onze ogen open voor haar aanval. Haar steen snijdt in bothed, leidt ons in haar demarche, stelt ons mede bloot, ons naakt lijf verinnerlijkt de nederlaag, nog voor zij bestreden wordt doordat onze ogen geopend zijn.

Ons land wordt bevolkt door struishoofden. De permanente erosie kunnen zij afwenden. Beschouwen zij de duisternis als vrije keuze niet, dan besluiten struishoofden - domweg, gewetensussend - de schaduw die ons land als staart mee sleept in een permanent karakter, als voldongen feit voor, waar zij niets mee kunnen aanvangen. Struishoofden zijn dode mensen, die de hoedenigheid van duisternis consolideren, voeden. Het kwaad des lands is buitenlandse kwestie voor struishoofden. De tergendheid van het bestaan leidt bij hen tot de creatie van hallucinatie, zij verzuiken in de ondergrond van honger, van hun hang naar spel en brood, amusement en verpakking. Welvaart is in den ondergrond der struis koppen de zachte en plezante wereld. Struishoofden zijn zwak, zielig door hun verzuchting. Zij bedekken hun naakt lichaam om het gelaat van de steen, die eeuwig slaat op mensen, af te wenden. Zij steken hun kop in de grond en hun lichaam wordt verzwolgen.

Tussen struishoofden en mensen vinden wij de kwezels. Zij lopen enigszins krom, met de kin schuin omhoog. Beleerd in het leven op de rug van een ander zijn ze immer bevreesd en daardoor waakzaam voor de schaduw die ook hen nooit loslaat. De taal der duistere ogen leren ze spreken als zij u steken in de rug, vanbinnen hun schaduw rijgen aan uw hart. Zij leven als parasieten op het lijf van struishoofden. Sluiten contracten af over spelen die zij voeden met het bloed van spelers en toeschouwers.

Kwezels gebruiken oorlog constructief. Constructief construeren zij de kolonie in ons land. De oorlog die zij stichten werkt strategisch in op struishoofden. Zij creëren één gelaat van het absolute kwaad. Daarin ligt het lot beschoren van de zielige struishoofden die zich nu afwenden van het kwaad, zoals zij immer doen, en zij richten zich daarmee op één punt, ziedaar het schapenvolk. Het schapenvolk der struishoofden gelooft niet meer dat kwaad een staart is, en knipt haar af. Ogenschijnlijk. De kwezels noemen de verpakking immer vooruitgang.

Nu vinden wij in ons land ook vreemd genoeg kinderen terug die menen dat het kwaad als zodanig niet bestaat. Zij menen cynisch, en veel te jong, dat het geloof in kwaad het kwade schept. Dit fenomeen is zeer simpel te verklaren. Deze kinderen zien, in onbevangingheid, de schijn waarin ons land zich hult. Zij denken, niet al te wijselijk dat ons leven niet zo slecht is. Moedig als zij zichzelf achten, zeggen ze: de wereld begint bij jezelf.

Dus creëren deze kinderen soms zelfs geniale dingen, in de voortuin waar ze vrijelijk zijn. Ook voor kinderen is kwaad buitenlandse kwestie, zij verzaken aan het leed van anderen en proclameren onwetend over de inhoud van hun handelen: als ik mijn zin krijg, een beetje, is het wel goed.

De mist die laag hangt boven de zwarte vijvers van ons land geven gelaat aan duisternis. Er is een volk dat daar staart, in onafwendbare blik, naar wat zich beroert, in en om de vijvers. Zij werpen zichzelf in de kolkende schaduw van bestaan door het zien dezer lage wateren. De steen

moedeloosheid ons ingefluisterd door het horen dezer vragen.

Moed stijgt in de schoenen, als de zichtbaarheid van het kwaad zich toont, helder en duidelijk. De hoedanigheid van de onafwendbaarheid situeert zich in het zien van kwaad. Wanneer het kwaad zich stelt als dat wat grijpbaar is, kunnen wij, kwezels en struishoofden alsook de strijd ontbinden. Nu is het zo dat kwezels hier toch van nature uit problemen ervaren, bij het uitroepen van kwaad. De zichtbaarheid willen zij niet al te graag erkennen, zij vervallen in de lage soort van

grootste vijand in ogenschijn als beste vriend behandelen, onze medestudenten.

Laten wij hier enige duidelijkheid stellen. De kwezels, die overigens bijna nooit in conflict liggen met de hogere echelons, houden zich - hoewel zij allen een publieke functie vervullen - sinds de inname van hun functie erg stil in het gras. Zelfs de aantijgingen, zoals u die later zal vernemen, zullen zij immer bezweren als kreten van gefrustreerde schrijvers, die - bij gebrek aan zelfontplooiing - het nodig achten extremistische standpunten in te nemen. Laten wij het dus eerst hierover hebben, lezer. Extremisme. Wanneer spreken wij dit angstaanjagende woord uit om stellingen de nodige ondermijning toe te brengen?

Dienen wij allen neutraal te zijn, om niet vervloekt te worden, uitgespuwd als vijanden van de democratie. Dienen wij in de eerste plaats, alvorens een standpunt in te nemen, ons bewust te worden van onze eigen subjectiviteit? Dienen wij ons alsook bewust te worden van het onontkoombaar karakter van deze subjectiviteit? Dienen wij te concluderen bij de positieve invulling van voorgaande bedenkingen dat wij ons van ieder oordeel dienen te onthouden wegens een gebrek aan objectiviteit? Slepen wij alsoo de schaduw mee inherent aan het subject zijnde, een schaduw die ons de mondigheid ontnemt, die ons weerhoudt als schepper in ons land te staan.

Onze medestudenten, officieel de meest objectieve representatievingen van de gehele studentengemeenschap, zoals zij zichzelf te pas en te onpas bekronen, menen weliswaar objectief de bovenstaande redenering terug te vinden in het principe van vrij onderzoek. De reden voor deze al te bizarre mening moet gezocht worden vanuit de aard inherent aan het kwezel zijn. Het bovenstaand argument - waarmee zij in de eerste plaats zullen uitpakken ter ondermijning van onderstaande aantijgingen - vinden hun beweegreden in politiek strategische aard, zoals dat in de kwezelclubs immer gebeurt. Laten we ons eerst verdiepen in de lage vijver die hun politieke inhoud voorstelt alvorens de strategische genialiteit van hun standpunt duidelijk te maken. Ook deze inhoud moet u zien vanuit het kwezel zijn. Kwezels hebben immer nooit als zodanig enige politieke kleur. Kwezels draaien als windhanen, vooral op jonge leeftijd - als deel zijnde van het knaapschap dat zij moeten doorlopen alvorens tot volwaardig kwezel benoemd te worden.

Hun bestuur onzer studenten valt op door stulte en de nodige stormen in glaasjes water, alsnog hun waanidee - als knaap enigszins iets te beslissen hebben - te volhardden. Recent heeft zich dat geuit in hun snode plan de studentendemocratie politiek te vernieuwen. Kwezels houden van vernieuwing, hun verslagen staan immer vol van innovatieve plannen. Doch zullen wij de juiste toonaard van voorgestelde vernieuwing duchtig horen schalken als reactionair clublied van omhooggevallene kwezelknaapjes, wanneer we lezen wat daar in de lage vijvers geschreven staat. In eerste instantie is dat plan erop uit de bestaande machtsverhoudingen te

stollen en te verzegelen in de hoedanigheid van de structuren ter verkiezing van studenten.

De huidige structuur van onze studentendemocratie wordt gekenmerkt door een systeem van directe democratie. Dat betekent dat het geen eenvoudige zaak is consensus te bereiken tussen verschillende studentenvertegenwoordigers. Studenten kunnen zich immers ongebonden aan enige kring of politieke ideologie verkiezbaar stellen en op iedere raad zelf beslissen of ze al dan niet akkoord gaan met voorliggend document. Dat heeft er bijvoorbeeld recentelijk voor gezorgd dat het onmogelijk bleek de oud-voorzitter van de Raad van Bestuur - het hoogste bestuursorgaan op onze universiteit - voor een nieuwe legislatuur te verkiezen. Dit kunnen wij, studenten, enkel betreuren. De oud-voorzitter had zich immers op één lijn geschaard met de tegenstanders van de welbepaalde Bolognaverklaring. De Bolognaverklaring die op luidkeels verzet stuitte binnen de VUB en zelfs leidde tot de bezetting van het rectoraat door welhaast alle geëngageerde kringen van studenten, werd door de overigens liberale voorzitter kortweg de inbreuk op de eeuwenoude traditie van gelijkwaardigheid van onderwijs bestempeld. Om terug bij de oorsprong van deze zijweg te komen, heremem we het feit dat de directe democratie meermalen verdeeldheid tussen studenten teweeg bracht. Maar laten we even stilstaan bij de woorden 'verdeeldheid ... teweeggebracht'.

Mogen wij ons huidige systeem de oorzaak onzer verdeeldheid beschouwen? Of is het veeleer zo dat deze procedure de verdeeldheid tussen studenten tot uiting brengt, tot in de raden toe? Indien wij vorige vraag positief beantwoorden dienen wij nu de vraag te stellen naar de waarde van dit effect. Wij zullen de stelling omkeren en een reductio ad absurdum het pleit laten sluiten, voorlopig. Wanneer wij ons in een situatie bevinden waar de ontevredenheid van verkozen studenten geen weerklank kon vinden in de raden, door de afschaffing van directe democratie en de installatie van een afgietsel van vaderlijke staat als procedure, kunnen wij dan als studentengemeenschap tevreden zuchten slaken? Kunnen wij onenigheid tussen studentenvertegenwoordigers oplossen door de stem van de meerderheid a priori zaligmakend te verklaren? Slagen wij in ons democratisch project door de stemmen der minderheden in de kiem te smoren alvorens zij de beleidstafels bereikt hebben? Verwezenlijken wij onze doelstellingen door op procedureel niveau ons van de zware last die dialogen met zich meebrengen te ontdoen?

Misschien is het illustrerend het systeem van getrapte democratie op de KUL te bekijken; daar hebben ze de droom die onze kwezelzjes zozeer verlangen, reeds lang verzegeld. Wij merken in een oogopslag dat de democratie daar eerder iets weg heeft van een clubje broederlijke kwezels die hun kwezelzchap met veel toewijding uitvoeren in de hoop langzaam aan op te kruipen naar hogere al dan niet democratische echelons. Studenten die zich wensen te...

(lees het vervolg op pagina 20)

"Kwezels gebruiken oorlog constructief. Constructief construeren zij de kolonie in ons land. De oorlog die zij stichten werkt strategisch in op struishoofden. Zij creëren één gelaat van het absolute kwaad."

die niet loslaat - het leven dat zich stelt - beleven zij in pure openheid, betasten het, hun strijd is dans. De staart die zij meedragen dragen zij. Bewust van het kruis, van de conditie des levens in steeds andere gedaanten, lopen zij rigide, waakzaam over het land. Hun handen zijn geschroefd, als die van een oude violist die op straat een brood verdient en vier sigaretten, maar danst met het futo, haar in de ogen kijkt en licht zonder zich te weertrekken. Wij noemen deze mensen moedig.

Maar als wij terugkeren uit het symbolieke talige leven, weten wij dan nog wie wat daar is in ons land. Hoe vinden wij de kwezels en de struishoofden, de kinderen? Wie toont hen, indien ooit gevonden, het leven onder de wind die ons vlak land immer slaat. Hoe komen wij tot dat menszijn dat moedig is, bewust, niet wegloupt van zijn lot. Hoe vervallen wij niet in de hang der struishoofden wegens de

struishoofden en doen er alles aan het kwaad te bedekken. Want de eeuwige hoedanigheid van kwaad is onuitroeibaar. Kwezels weten dat. Zij gebruiken kwaad constructief strategisch. Het zichtbare kwaad is immer dat geconstrueerd door kwezels.

De strijd die zich ontbindt tegen kwaad, is van nature gericht op kwezels. Tegen hen, vechten wij. Zij slaan terug met harde vuist, doen dialogen in se suiten door desinformatie, leugens en profilering die haaks op hun onophoudelijke acties staan. Daar waar wij gebroken worden door twijfel, kraaien zij victorie. Bedekking is het zichtbaar kwaad, dat zich onomstotelijk tentoon spreidt. Ook hier, op onze internationale universiteit van Zuid-Elsene, kunnen wij de ogen voor dat soort wanpraktijken niet langer sluiten. Wij richten ons op diegenen, die hun

Waarom mag kunst niet gewoon mooi zijn?

1. De toestand van de beeldende kunst

Kunst is een medium zonder vorm. Wij herkennen haar niet aan de vormtaal waarin kunstobjecten aan ons verschijnen, maar aan de context waarin deze geplaatst zijn. Om kunst te onderscheiden van wat geen kunst is, hebben we een kader nodig met een zekere materiële eenvormigheid. Een museum, een onderschrift, een begeleidende catalogus, een essay in een kunstmagazine... Wij herkennen kunst dus aan de conventies die buiten het kunstwerk staan. Kunst kan niet autonoom zijn, we zouden haar niet herkennen.

De communicatie van de kunst verloopt via een omweg. Het medium kunst heeft een ander medium nodig om haar boodschap te kunnen overbrengen.

2. Kunst als doel of als middel

Met het voorgaande in het achterhoofd, stoten wij op een paradox: hoewel de kunst niet op zichzelf kan bestaan, worden kunstwerken normaliter wel enkel geïnterpreteerd binnen het veld van de kunst. Ze hebben -zo gaat althans de moderne mythe- een autonome betekenis.

Los van het feit dat Wim Delvoes machinaal gefabriceerde drollen goed schijnen te verkopen, zijn ze bij de modale vlamming wellicht ook de beroemdste voorbeelden van hedendaagse kunst. Nu is de vraag: wordt de betekenis van deze objecten dankzij de 'consumptie' ervan (het bekijken via foto's) door een massa mensen die nooit naar het museum gaan, veranderd? Of behouden zij gewoon hun museale betekenis, en is er van werkelijke dialoog met het publiek geen enkele sprake? Ik denk het laatste, en ik wil dat aantonen met een kleine historische vergelijking.

Aan het begin van de twintigste eeuw slaagde Duchamp erin om een *allergewoonst* urinoir in het museum te krijgen. Zijn gevonden object ging deel uitmaken van het kunstdiscours. Aan het einde van de twintigste eeuw exporteerden kunstenaars als Delvoe (een veel mindere god) in een weldoordachte massamediale strategie hun reeds op voorhand tot kunst bestempelde objecten uit het museum naar buiten, maar slagen er niet in om de *gewone* mensen op hun beurt tot in het museum te krijgen. Controverses rond kunst (Cloaca -de kalkmachine- deed niet weinig stof opwaaien) spelen zich niet meer in het museum zelf af, maar worden wel geheel door het instituut geregisseerd, om uiteindelijk niets anders dan een verkoopstrategie te blijken.

Iemand als Delvoe bewijst niet alleen dat er in de massamedia geen plaats is om kunst als een doel op zich te behandelen, maar ook dat zijn eigen eerste bekommernis commercieel is. Hij gebruikt de kunst als middel.

3. maatschappelijke relevantie

Stelt u zich voor dat u in een museum het werk van de onlangs overleden kunstenaar Guy Mees staat te aanschouwen. Geleerde papertjes van verschillende grootte die een beetje los van elkaar op een muur hangen te wapperen in de zachte geconditioneerde bries die door het museum waait. Het oogt wel fris, en u zegt: "Oh wat maakte de betroude heer Mees mooi werk". En stel u voor, daar loop ik toevallig voorbij en ik hoor wat u zegt en met mijn gevoel voor juiste verhoudingen interpelleer ik u, om u op

uw plaats te zetten, enfin: "Pas op met wat ge zegt! Het werk van deze gewaardeerde kunstenaar ironiseert juist de tendens tot esthetisering van objecten die zich in het museum bevinden. Hij maakt zijn werk daarmee tot onderwerp van de dubbelzinnige verhouding van het publiek ten overstaan van het netwerk waarin het zichzelf gewillig laat verstrikken, terwijl hij de traditionele moraal van de schone kunsten tegelijkertijd een hedendaagse schop verkoopt die wil aantonen dat alleen dat wat er op het eerste gezicht *niet* als kunst uitziet, in deze tijd nog als schoon kan ervaren worden. Het museum is hierbij de onvermijdelijk tendentieuze bemiddelaar in het gesprek tussen toeschouwer en schepper. De laatste probeert zich hier als beschouwer te gedragen van het spektakel dat zich bij de toeschouwer afspeelt. De omgekeerde

Los van alle praatjes over postmodern pluralisme, is het actuele kunstland aan ongenoemde machtspolitiek onderhevig. Uiteindelijk komt alles neer op de vraag van de markt. Kunst is nog lang geen gemeengoed van het ganse volk, en het mag duidelijk zijn dat een bepaald soort elite achter allerlei ideologische praatjes wil verbergen hoezeer het geld de grote dictator is van het mythische rijk van de kunst.

Het grootste raadsel waarmee de artistieke elite de mensheid heeft opgezadeld, is dan ook niet de gecompliceerde werking van het kunstland als dusdanig, noch het intertekstuele vraagstuk van het postmodernisme, maar de vraag hoe ze er in godsnaam in slagen om de bewering staande te houden dat kunst iets te betekenen heeft voor het collectief dat het

alledaagse entertainment zou overstijgen. Iets ethisch dan? -Als het niet esthetisch mag zijn. Geen mens die het begrijpt.

Het deel van de beeldende kunstwereld dat in de media aan bod komt, is niets dan een immitant kapitalistisch bedrijf waarvan de goedmenende communicatieverantwoordelijken met grote woorden als "autonomie" en "vrijplaats" en "collectieve fundering" trachten te verbloemen hoezeer het ingebed is ('embedded'), zoals de journalisten in de Irak-oorlog) in alles overkoepelende economische wetmatigheden, zowel waar het de exuberante prijzen betreft die door beleggers voor kunst betaald worden als waar het de massamediale strategieën betreft waarmee bepaalde kunstwerken aan de (gewone) man gebracht wordt.

4. Waarom mag kunst geen kunst zijn als ze enkel mooi is?

Wat dus neerkomt op de vraag waarom het schone geen maatschappelijke rol krijgt toebedeeld. Ah! Wellicht omdat het schone, wil het schoon blijven, als een doel op zich moet gezien worden, en onze

maatschappij voorsnog alles in teken stelt van de functionaliteit. Daarom moet kunst collectief gefundeerd zijn. Omdat schoonheid inderdaad geen functie heeft: men kan haar niet eens interpreteren! Schoonheid is er gewoon. En ze is altijd en overal volkomen machteloos.

Ik dacht vroeger dat in de kunst, het 'medium zonder vorm', alles mogelijk was, dus waarom niet de loutere schoonheid. Omdat echter alles tot middel gemaakt wordt in ons maatschappelijk netwerk van machtsbepalingen, is het idee van kunst als doel op zich utopisch. Schoonheid vindt haar kracht -die evenwel geen macht is- in het feit dat zij niet gelegitimeerd kan worden. Zij is geheel autonoom. De institutionele kunst is dat allesbehalve. Die is dan ook doodsbenauwd voor alles wat "enkel maar" schoon is. Ik persoonlijk vind dat daarentegen al heel wat.

ToonL

Vervolg 'kwezels'

engageren voor de belangen van de student dienen zich eerst door een kluit van intriges te worstelen. alle hand van de reeds geïnstalleerde meerderheid te schudden, in de hoop ooit in een raad terecht te komen. In die raad mogen zij weliswaar geen fundamentele kritieken opperen. De meerderheid beoogt immers strategisch met de bestuurlijke functie om te gaan, waarbij fundamentele kritiek niet past in de visie van constructief meewerken aan het beleid (constructief meewerken aan het beleid vormt het kernwoord in de leer des kwezelschaps). Bovendien is het getrapte systeem zo robuust dat zelfs een serieus aantal van goedgehartige studenten nooit verder raakt dan de oppositie in de studentenraden die aan de echte raden voorafgaan. Deze robuustheid versterkt eens te meer het gesloten karakter van de clubs die we in getrapte systemen aantreffen en creëert een circulaire causaliteit - het welbekende sneeuwbal-effect. Wanneer de reële

studentenvertegenwoordiging een procedureel vastgelegde opgeblazen doos voorstelt is er natuurlijk geen enkele tendens van de zogenaamde studentenvertegenwoordigers om serieuze gevaren voor de studentenbelangen door te seinen aan de studentengemeenschap. De aandacht voor het beleid van de universiteit neemt drastisch af bij de studenten. En degenen die op eigenaardige wijze erin slagen toch vitale informatie vast te krijgen, moeten opboksen tegen Goliath, waardoor men nooit verder komt dan lawaai te maken voor dingen die zich als het ware drie jaar op voorhand reeds onheilspellend als voldongen feit op de horizon aftekenden, met een nog groter conformisme bij de student als gevolg.

Koppelen we deze tendens van desinformatie terug naar onze

meerderheid van studentenvertegenwoordigers (de lijst THUIS, voor de toffe en hippe universiteit) dan zien we daar een eigenaardige parallel met onze broeders in Leuven. Heeft u immers nog van Thuis gehoord sinds haar verkiezing? Bent u nog op de hoogte gesteld van de materies die zich in gebouw M afspeelen? Was u bij de verkiezing op de hoogte van de politieke vernieuwing? Beste lezer, de inbreuk op uw studentenbelangen reikt nog dieper.

Zoals bovenaan vermeld, bekokstoven de vertegenwoordigers stormen in glazen water. U ligt waarschijnlijk niet wakker van politieke vernieuwing op een unief waar studenten verkozen kunnen worden onder de slogan 'Een toffe en hippe universiteit voor iedere student'. Ik begrijp ten zeerste uw argument. Laat mij toch echter concluderen dat studentenvertegenwoordigers die op geen enkele geloofwaardige wijze de waarachtige dialoog aangaan tussen vertegenwoordigers en studenten, niet toegelaten mogen worden de bestaande democratische structuur zonder pardon af te breken. Bestaan er immers nog alternatieve oplossingen om de tegenwoordige malaise waar onze studentendemocratie mee kampt, op te lossen? Hernemen wij het voorstel dat twee jaar geleden het licht zag. In een poging de sociale cohesie tussen de vertegenwoordigers enerzijds en haar publiek anderzijds te vergroten, opperde een goedgehartig persoon, dat de oprichting van een kring zonder bevoegdheid onze democratie wel eens zou kunnen baten. De oprichting van een kring... zonder bevoegdheid... hmmm. Zonder afbreuk te doen aan de directe democratie zouden wij dus een soort van praatarak oprichten teneinde een echte dialoog tussen de studenten te laten

plaatsvinden... hmmm. Dat lijkt de auteur weliswaar een mooi initiatief. Het lijkt haar alleszins geloofwaardiger om zulke kring te hebben met echte leden, dan het Brussels Studentengenootschap dat statutair weliswaar alle studenten in hun ledenbestand opneemt maar in realiteit slechts een achterban van hooguit tien procent op politiek niveau behaalt. De energie die nodig is om zulke kring echt te laten marcheren zou groter moeten zijn dan wat er nu van gebakken wordt. Er zouden echte dingen georganiseerd moeten worden, rond relevante thema's. En die thema's zijn er met hopen...

Dus als U een lid van de THUIS-gemeenschap bent, en werkelijk begaan bent met de onze studentendemocratie en er de energie in wilt steken om de nodige dingen te veranderen, laat dit artikel dan eens bezinken. Weeg beide alternatieven eens af. En kom met uw geweten in juli aan de beleidstafels zitten om uw verantwoorde stem uit te brengen. En indien u toch geen enkele energie kan steken in het aangaan van de dialoog met de studenten, onthoud dan uw stem bij voorbaat. Want met enkele structuren op papier, komen we er heus niet. Een democratie kan slechts zo waardevol zijn als de kritische participatie van haar leden mogelijk maakt.

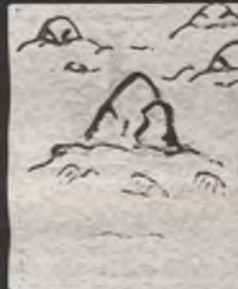
Kwezeljager der Vrij Onbeschaamden, 't Vrouwenms

In constante toonaard effent haar wind ons vlak land plat...
 Haar klink holt uit, vinninnenn, als steen op steen vechten uij
 zij aan zij in onophoudelijke strijd. Daarna ligt al de overwinning,
 in ons niet onderwerpen zijn. Doch betreden wij hiertin ook,
 de schaduw van ons bestaan, en verliezen wij ons eigen pad,
 ons eigen land, door een spel van actie en reactie
 dat ons als noodlot opusculi.

Ons land wordt bevolkt door struifhoofden.
 Struifhoofden zijn dode mensen, die de hoedonigheid in duisternis consuleren, vreden...

Tussen struifhoofden en mensen vinden wij de kyzezeli,
 van binnen zijn zij hun schaduw aan uw hart...

Hleumeeckers & Pesmedt

De gouden raad van tante Kaat: lees het examenreglement

Wat zijn je rechten en plichten tijdens het examen? Wat als er iets onregelmatig gebeurt tijdens de afname van je examens? Wat kan je eraan doen en nog belangrijker, bij wie? De Moelial trok het na en selecteerde alvast enkele belangrijke passages uit het examenreglement. Het volledige examenreglement vindt je op de website (<http://www.vub.ac.be/DOZ/actua.htm>) maar je kan ook een gedrukt exemplaar afhalen op je faculteitssecretariaat. De Moelial zette ook enkele markante passages in de verf en zocht naar nuttige adressen van de Ombudsvrouw en de Dienst voor Studietoelagen. Kortom alles wat je nodig hebt om door al die dagen te komen van bloed, zweet en tranen. Weet dat al jullie klachten ook gebundeld en anoniem worden gerapporteerd op de onderwijsraad van de VUB in het najaar. Zo kunnen er gepaste maatregelen getroffen worden om pijnlijke situaties te voorkomen. Bij deze wenst de redactie je alvast veel succes met de examens!

Hoofdstuk IV: EXAMENVERLOOP

Artikel 17

1 De student houdt zich strikt aan de vastgestelde uurregeling en plaats van de ondervraging. In geval van overmacht heeft de student het recht zijn examen te verplaatsen, op voorwaarde dat hij hier toe de nodige bewijzen levert. Elk geval van overmacht en de staving ervan moet binnen de drie werkdagen na het ophouden van de overmacht aan het secretariaat van de faculteit worden gemeld. In overleg met de student en de examinator wordt onder de verantwoordelijkheid van de Decaan een nieuwe examenregeling opgesteld.

2 De examinator houdt zich strikt aan de vastgestelde uurregeling en plaats van de ondervraging. In geval van afwezigheid van de examinator en bij gebrek aan berichtgeving van deze laatste vervalt de examenregeling na een wachttijd van 1 uur t.o.v. de voorziene schikking. De student verzwijgt zo vlug mogelijk de Decaan, die onverminderd het bepaalde in artikel 13 § 4, in overleg en met instemming van de student een nieuwe examenregeling opmaakt.

Artikel 18

1 Het examen wordt afgenomen door de titularis van het opleidingsonderdeel of door degene die als plaatsvervanger het opleidingsonderdeel dat jaar heeft gedoceerd.

2 In geval van overmacht of wettige reden van verhuidering kan de examinator een gemotiveerd verzoek richten tot de Decaan om ontheffing van het geheel of een deel van zijn examenopdracht.

De Decaan stelt, in overleg met de Voorzitter van de examencommissie, een plaatsvervangend examinator, lid van het zelfstandig academisch personeel of een docentassistent, voor aan de Rector.

3 In geval van bloed- of aanverwantschap tot de vierde graad tussen een student en een examinator wijst de Decaan in overleg met de Voorzitter van de examencommissie een plaatsvervangend examinator aan.

De examinator vraagt in dit geval vóór het begin van de zittingen, deze plaatsvervangend aan bij de Decaan. 4 Op gemotiveerd verzoek kan elke examinandus, ten laatste veertien dagen vóór het door hem af te leggen examen, de Voorzitter van de examencommissie schriftelijk de aanwezigheid van één of twee ZAP-leden vragen.

Artikel 19

1 Alle tentamens en examens zijn openbaar en toegankelijk voor het publiek. Ze worden afgenomen door de verantwoordelijke titularis in een lokaal van de universiteit. In uitzonderlijke omstandigheden en met akkoord van de Decaan kan van de plaats van het examen worden afgeweken.

2 De openbaarheid van het schriftelijk tentamen/examen wordt verzekerd door de belanghebbende inzage in de kopij te verlenen. Deze kopijen liggen gedurende een termijn van drie werkdagen na de proclamatie ter inzage bij de examinator of op een behoorlijk bekendgemaakte plaats.

De examinator bewaart gedurende één jaar de schriftelijke kopijen.

3 Onverminderd het bepaalde in § 2 kan een student inzage in het schriftelijk tentamen/examen vragen, na bekendmaking van de resultaten.

Artikel 20

1 De examens worden mondeling afgenomen. 2 Op voorstel van de examencommissie of titularis of op verzoek van de studenten, kan de bevoegde facultaire instantie tot een schriftelijk examen voor het geheel of een deel van de materie beslissen. De faculteit dient erop toe te zien dat een evenwicht tussen schriftelijke en mondelinge examens bewaard wordt. 3 De bevoegde facultaire instantie beslist over de regels en termijnen inzake bekendmaking van de resultaten

van het schriftelijk examen. De resultaten worden in alle geval ten laatste 10 werkdagen na afname ad valvas bekendgemaakt.

4 De studenten behouden evenwel het recht op een mondelinge voortzetting van het examen over dezelfde materie tijdens dezelfde examenperiode. Het schriftelijk en mondeling gedeelte vormen één examen en geven aanleiding tot slechts één examencijfer. Op voorstel van de titularis beslist de bevoegde facultaire instantie over de verkenning van het examencijfer.

5 Met het oog op een pedagogisch verantwoorde begeleiding heeft de student recht op een toelichting van de resultaten van tentamens en schriftelijke examens, en dit van zodra deze bekend zijn.

6 In afwijking van § 4 kan de bevoegde facultaire instantie voor tentamens beslissen de mondelinge voortzetting te voorzien in de tweede examenperiode van de eerste zitting.

7 De beslissingen in § 2, § 3, § 4 en § 6 worden opgenomen in het aanvullend facultair reglement.

promotor en de commissarissen. Op die basis kan de student zich beraden om al dan niet over te gaan tot een mondelinge openbare bespreking van zijn eindverhandeling met de promotor en de commissarissen. De behaalde punten worden medegegeeld aan de student.

3 Indien uit het gemotiveerd verslag blijkt dat er twijfel bestaat over de persoonlijke inbreng van de student, kunnen de promotor en/of de commissarissen aan de betrokkene student een mondelinge openbare bespreking opleggen.

4 Indien wel een openbare mondelinge verdediging voor alle studenten voorzien is, worden desgevallend de waardcijfers en de verslagen aan de student medegegeeld.

Artikel 30

De verslagen van de promotor en de commissarissen worden drie dagen vóór de dag van de deliberatie ter beschikking gesteld aan de leden van de examencommissie en zij moeten tijdens de vergadering

meerderheid van stemmen onder de aanwezigheids, stemgerechtigde leden over het slagen al dan niet met graad, het niet slagen, het uitstellen, het toekennen van bijkomende overdrachten

2 Een examinandus die alle examenvakken van het voltijds of deeltijds jaarprogramma, waarvoor hij ingeschreven is, heeft afgelegd en een gemiddeld examencijfer beneden 11 op 20 behaalt, is niet geslaagd.

3 Elke faculteit kan in haar facultair reglement aanvullende criteria opnemen inzake de te nemen beslissingen van § 1 van dit artikel.

4 Een beslissing over een bepaalde student in afwijking van de algemene regels, zoals bepaald in § 2 en § 3 van dit artikel, moet met redenen worden omkleed.

5 Bij staking van stemmen valt de beslissing in het voordeel van de student.

Artikel 38

De leden van de examencommissie en alle personen die ambtshalve bij de deliberatie aanwezig zijn, zijn tot discretie verplicht.

Hoofdstuk VII: BEKENDMAKEN VAN DE RESULTATEN

Artikel 40

De resultaten van de examens en tentamens afgelegd in de eerste examenperiode van de eerste zitting worden aan de studenten bekendgemaakt tijdens de 21ste week van het academiejaar.

Artikel 41

Na de deliberatie proclameert de Voorzitter van de examencommissie, de Decaan of een door hen aangeduid lid van de examencommissie in het openbaar de beslissing van de examencommissie.

Artikel 42

Binnen de vijf werkdagen na de proclamatie kan elke student een individueel puntenblad, met vermelding van het examencijfer per opleidingsonderdeel zoals besproken werd door de examencommissie, tijdens de openingsuren van het administratief secretariaat van de faculteit bekomen.

Artikel 43

Klachten in verband met beslissingen van de examencommissie die berusten op materiele vergissingen bij het verwerken van de examencijfers kunnen neergelegd worden door de leden van de examencommissie, de Ombudsman en de betrokken student bij de Decaan, die de nodige schikkingen treft.

Hoofdstuk VIII: OVERDRACHT VAN PUNTEN EN VRIJSTELLINGEN

Afdeling I: Algemeen

Artikel 44

Aan een voltijdse/deeltijdse student wordt overdracht van examencijfers toegestaan naar de tweede zitting van éénzelfde academiejaar voor de opleidingsonderdelen van het jaarprogramma waarover de student examens heeft afgelegd en waarvoor een examencijfer wordt behaald van 12 of méér.

Artikel 45

1 Aan de studenten die een jaar overdoen wordt voor de volgende drie academiejaren overdracht van examencijfers toegestaan voor de opleidingsonderdelen waarvoor zij ten minste 12 of meer behaalden.

2 Onder de in § 1 bepaalde voorwaarden kan door de examencommissie overdracht van examencijfers of vrijstelling worden toegestaan aan niet geslaagde studenten die de overdracht van examencijfers behaald hebben in een andere instelling of opleiding.

Artikel 46

1 De student mag afzien van de overdracht van één of meer examencijfers. Aan een student aan wie het voordeel van overdracht van één of meer examencijfers wordt toegekend, kan in de tweede examenzitting een graad worden verleend. Overdracht van examencijfers is slechts mogelijk voor opleidingsonderdelen die overeenstemmen met afzonderlijke quoteringen op de deliberatiebladen.

2 De student mag afzien van de overdracht vóór 15 augustus voor de tweede zitting en vóór 1 december voor de eerste zitting.

3 Individuele regelingen van overdracht vanwege de examinator zijn niet toegelaten. De Decaan maakt de hem bekende gevallen, waarbij individuele overdrachten werden toegekend, aan de Rector bekend.

Artikel 47

1 Op voorstel van de titularis kan de examencommissie overdrachten verlenen voor onderwijsactiviteiten zoals werkcolleges, het redigeren van scripties en het maken van werkstukken en proefontwerpen, het uitvoeren van onderzoeksopdrachten, het opstellen van seminarierampen, het uitvoeren van praktische oefeningen in laboratoria, het deelnemen aan veldwerk en excursies en het doorlopen van stages, voor het daaropvolgend academiejaar, waarvoor de student zich inschrijft. De Voorzitter van de examencommissie deelt

„Jerem, wat heb je nu gedaan?”

Artikel 23

1 Vastgestelde onregelmatigheden door de student begaan tijdens het afleggen van de tentamina, examens of andere vormen van evaluatie dienen door het academisch personeelslid onmiddellijk en schriftelijk te worden gemeld aan de Decaan.

2 Elke onregelmatigheid door een student begaan tijdens het afleggen van de tentamina, examens of andere vormen van evaluatie kan aanleiding geven tot een sanctie. Deze sanctie kan gaan tot uitsluiting uit alle zittingen van het lopende academiejaar.

3 Binnen de drie werkdagen volgend op het vaststellen van de onregelmatigheden worden alle betrokkenen voorafgehoord door de Decaan. De Decaan beslist over de onregelmatigheid en over de te treffen sanctie. De Decaan neemt na het verhoor van alle betrokkenen onverwijld een beslissing en deelt de beslissing bij aangetekend schrijven of tegen ontvangstbewijs mee aan de student. Hij deelt ook de beslissing mee aan de Voorzitter van de examencommissie.

4 Binnen twee werkdagen na ontvangst van de beslissing kan de student een beroep indienen bij de Voorzitter van de examencommissie. Binnen vier werkdagen na ontvangst van het beroep, roept de Voorzitter de examencommissie bijeen, die beslist bij beroep.

5 In geval van beroep wordt de beslissing van de Decaan, bepaald in § 3 van dit artikel, opgeschort tot op het ogenblik dat de examencommissie bij beroep beslist over de vastgestelde onregelmatigheid.

6 De beslissingen worden medegegeeld door de Decaan aan de Rector en de Ombudsman.

7 De student mag zich steeds laten bijstaan tijdens deze procedure.

Hoofdstuk V: DE EINDVERHANDELING

Artikel 27

2 Indien in verband met de eindverhandeling geen openbare mondelinge verdediging voor alle studenten voorzien is, krijgt de student op zijn verzoek inzage van het gemotiveerd verslag en de waardcijfers van de

kunnen worden geconsulteerd.

Artikel 31

Klachten in verband met onregelmatigheden worden onmiddellijk en schriftelijk gemeld aan de Decaan en worden behandeld overeenkomstig artikel 23 van dit examenreglement.

Hoofdstuk VI: DELIBERATIE

Artikel 32

De Secretaris van de examencommissie noteert nauwkeurig in de notulen de verrichtingen van de examencommissie tijdens de deliberatie. De notulen, ondertekend door de Voorzitter en de Secretaris van de examencommissie worden zo vlug mogelijk door de Decaan aan elke zitting aan de Rector overgemaakt.

Artikel 33

In beide examenperiodes van de eerste zitting en in de tweede zitting worden de examencijfers onmiddellijk na de examens medegegeeld aan de Administratief Secretaris van de faculteit of een door de Decaan aangeduid lid van het administratief personeel dat de deliberatie voorbereidt. De resultaten van de examens afgelegd in de eerste examenperiode van de eerste zitting worden uiterlijk op de eerste werkdag van de voorziene lesvrije week ingediend. Voor examens afgelegd in de tweede examenperiode van de eerste zitting en in de tweede zitting worden de resultaten uiterlijk drie werkdagen vóór de beraadslaging overgemaakt.

Artikel 36

De examencommissie fungeert als college.

Stemgerechtigd zijn de leden van de examencommissie die de betreffende student ondervraagd hebben, hierbij rekening houdend met de bepalingen van de artikelen 2 en 5. Elk lid beschikt slechts over één stem, ongeacht het aantal opleidingsonderdelen waarover hij heeft ondervraagd. Elk stemgerechtigd lid van de examencommissie is gerechtigd een geheime stemming te vragen.

Artikel 37

1 De examencommissie beslist soeverein bij gewone

dit schriftelijk mee aan de Decaan.

2 Voor de toepassing van de artikels 44 en 45 wordt de eindverhandeling buiten beschouwing gelaten. Voor de eindverhandeling geldt volgende regeling. Aan een voltijds/deeltijds student wordt overdracht van examencijfer verleend voor de eindverhandeling naar de tweede zitting van eenzelfde academiejaar of naar het eerstvolgende academiejaar waarvoor een inschrijving wordt genomen aan dezelfde instelling voor dezelfde opleiding en voor het voltijdse of het deeltijdse jaarprogramma waarin het onderdeel eindverhandeling is opgenomen op voorwaarde dat de betrokken student hiervoor een cijfer heeft behaald van 12 of meer, behoudens indien in het aanvullend facultair examenreglement een bepaling wordt opgenomen die deze overdracht mogelijk maakt vanaf minimum het cijfer 10.

Afdeling II : Individueel aangepast jaarprogramma

Artikel 48

1 Iedere student wicns voltijds/deeltijds jaarprogramma met ten minste één derde werd vermindert door overdracht van examencijfers en/of door vrijstelling kan een individueel aangepast jaarprogramma bekomen. Teneinde hiervoor toelating te verkrijgen, dient hij vóór het begin van de tweede week van het academiejaar bij de Decaan een aanvraag in op de hem/haar door het faculteitssecretariaat ter beschikking gesteld formulier. De Decaan neemt een beslissing vóór het begin van de vierde week. De beslissing wordt voorzien van een afdoende motivering en wordt schriftelijk aan de student meegedeeld.

2 Een individueel aangepast jaarprogramma bestaat uit de opleidingsonderdelen, waarvoor de student geen overdracht van examencijfers noch vrijstelling geniet, aangevuld met enige opleidingsonderdelen uit het daaropvolgend jaar, zodanig dat het individueel aangepast jaarprogramma de 60/30 studiepunten niet overschrijft.

Artikel 49

1 Bij een individueel aangepast jaarprogramma beslist de examencommissie van het studiejaar waarvoor hij is ingeschreven, uitsluitend over de opleidingsonderdelen die tot dat betrokken studiejaar behoren. Deze deliberatie geschiedt conform het hoofdstuk VI van dit examenreglement.

2 Met betrekking tot de opleidingsonderdelen van het hogere jaar in het individueel aangepast jaarprogramma stelt de examencommissie van het hogere studiejaar vast dat de student voldoet aan de bepalingen van artikel 44, artikel 45 en artikel 47 inzake de overdrachten van examencijfers.

Afdeling III : Gecombineerde inschrijving

Artikel 50

1 De gecombineerde inschrijving bestaat uit het nemen van een inschrijving voor een studiejaar van een academische opleiding waarvoor de student ten gevolge overdracht van cijfers of vrijstelling slechts een beperkt jaarprogramma heeft (lager studiejaar) en een bijkomende inschrijving in een hoger studiejaar van een academische opleiding of een gecombineerde inschrijving neemt voor een licentie in het notariaat, een aanvullende opleiding of een specialisatieopleiding (hoger studiejaar).

De volgende gecombineerde inschrijvingen zijn mogelijk:

- de gecombineerde inschrijving van twee studiejaar binnen de eerste cyclus;
- de gecombineerde inschrijving van het laatste studiejaar van een eerste cyclusopleiding en de tweede cyclus;
- de gecombineerde inschrijving van twee studiejaar binnen de tweede cyclus;
- de gecombineerde inschrijving van het laatste studiejaar van de tweede cyclusopleiding en een licentie in het notariaat;
- de gecombineerde inschrijving van het laatste studiejaar van de tweede cyclusopleiding en (het eerste jaar van een) GGS of GAS;
- de gecombineerde inschrijving binnen de derde cyclus (tweejarige opleidingen).

1. Iedere student van wie het voltijds jaarprogramma beperkt is tot minder dan 20 studiepunten heeft recht op een gecombineerde inschrijving.
2. De student van wie het voltijds jaarprogramma

minstens 20 studiepunten en maximaal 40 studiepunten bedraagt, kan een gecombineerde inschrijving genieten indien hij hiervoor toelating heeft verkregen van de Decaan van de faculteit waartoe de opleiding, waarvoor hij zijn hoofdinschrijving genomen heeft, behoort.

3. De student van wie het voltijds jaarprogramma meer dan 40 studiepunten bedraagt, kan niet genieten van een gecombineerde inschrijving.

3 Iedere student van wie het deeltijds jaarprogramma beperkt is tot minder dan 10 studiepunten, kan een gecombineerde inschrijving genieten op voorwaarde dat hij hiertoe toelating verkregen heeft van de Decaan van de faculteit waar hij zijn hoofdinschrijving genomen heeft.

4 Ingeval het jaarprogramma van het hogere studiejaar stagen bevat, heeft de Decaan van de betrokken faculteit, in afwijking van de paragrafen 2 en 3, de mogelijkheid om aan de student een gecombineerde inschrijving te weigeren, indien uit het dossier van de betrokken student blijkt dat deze nog niet over de vereiste voorkennis beschikt om toegelaten te worden tot de stage of het vervolg van de stage.

Ingeval van een interfacultair gecombineerde inschrijving beslissen de Decanen van de betrokken faculteiten in gemeenschappelijk overleg.

5 De student van wie het beperkt jaarprogramma minder dan 20 studiepunten bedraagt, waarvan sprake in § 2°, dient bij het nemen van zijn bijkomende inschrijving een attest, waaruit het beperkt jaarprogramma blijkt, voor te leggen. Dit attest dient de student aan te vragen bij de Decaan van de faculteit waar hij zijn hoofdinschrijving genomen heeft.

6. Teneinde de toelating van de Decaan te verkrijgen, waarvan sprake in § 2° en § 3, dient de student vóór het begin van de tweede week van het

“ Artikel 18

4 Op gemotiveerd verzoek kan elke examinandus, ten laatste veertien dagen vóór het door hem of te leggen examen, de Voorzitter van de examencommissie schriftelijk de aanwezigheid van één of twee ZAP-leden vragen.

Artikel 19

1 Alle tentamens en examens zijn openbaar en toegankelijk voor het publiek.

2 De openbaarheid van het schriftelijk tentamen/examen wordt verzekerd door de belanghebbende inzage in de kopij te verlenen. Deze kopijen liggen gedurende een termijn van drie werkdagen na de proclamatie ter inzage bij de examinerator of op een behoorlijk bekendgemaakte plaats.

Artikel 43

Klachten in verband met beslissingen van de examencommissie die berusten op materiële vergissingen bij het verwerken van de examencijfers kunnen neergelegd worden door de leden van de examencommissie, de Ombudsman en de betrokken student bij de Decaan, die de nodige schikkingen treft.

Artikel 54

1 De Ombudsman ontvangt klachten en opmerkingen van studenten, die betrekking kunnen hebben op de examenregeling, het examenverloop, de beoordeling van eindverhandelingen, de deliberatie, het bekendmaken van de resultaten, de overdracht van punten en vrijstellingen.

”

studenten bij de Decaan, de

Voorzitter van de examencommissie, de leden van het academisch personeel en de faculteitssecretarissen met als doel een minnelijke schikking van de klachten na te streven.

Artikel 55

1 Onverminderd de taken die de Ombudsman hem met dit reglement worden toegekend, neemt hij kennis van klachten in verband met het bepaalde in artikel 54 § 1.

2 Uiterlijk drie werkdagen na ontvangst, van de in de hier voorgaande paragraaf vermelde klacht, stelt hij een minnelijke regeling aan de Decaan voor.

3 De Ombudsman wordt onmiddellijk en schriftelijk van de definitieve oplossing op de hoogte gebracht.

Artikel 56

1 De Ombudsman heeft het recht voor de uitoefening van zijn opdracht:

- betrokken te worden bij de opstelling van de examenregeling;
- alle documenten te raadplegen in verband met het bepaalde in artikel 54 § 1;
- alle inlichtingen te krijgen betreffende elk examen ook voor de beradselaging van de examencommissie;
- deel te nemen aan de examencommissie, evenwel zonder stemrecht.

2 Hij is tot geheimhouding en discrete verplicht.

Artikel 57

1 Over zijn activiteiten brengt de Ombudsman jaarlijks verslag uit bij de Rector vóór 15 november.

2 De Onderwijsraad bespreekt het jaarverslag van de Ombudsman in zijn eerstvolgende vergadering.

3 Vóór de aanvang van het tweede semester brengt de Rector verslag uit over de werkzaamheden van de Ombudsman en de bespreking in de Onderwijsraad bij de Raad van Bestuur.

Artikel 58

Indien de Ombudsman stemgerechtigd lid is van de examencommissie van de student, die op de Ombudsdienst beroep doet, treedt de plaatsvervangende

Ombudsman op.

Afdeling II : Examen geschillen

Artikel 59

1 De student die de deelname aan een examen zitting wordt geweigerd of die een beslissing van de examencommissie betwist, kan binnen drie werkdagen, volgend op de werkdag van de bekendmaking, bij de Voorzitter van de examencommissie de herziening van de beslissing aanvragen. De bekendmaking is het schrijven, zoals bedoeld in artikel 15 § 2, voor de weigering en de proclamatie van de examenuitslagen voor alle andere beslissingen.

2 De Decaan heeft steeds het recht de examencommissie van zijn faculteit opnieuw te doen samenkomen, teneinde een onstreden beslissing te heroverwegen.

3 De Rector heeft steeds het recht een gemotiveerd verzoek aan de Decaan van de faculteit te richten binnen drie werkdagen na ontvangst van de notulen van de examencommissie, bedoeld in artikel 32.

Artikel 60

1 Het verzoek tot herdeliberatie wordt schriftelijk ingediend op het administratief secretariaat van de faculteit, en is met redenen omkleed. Indien het verzoek klaarblijkelijk niet ontvankelijk is, wijst de Voorzitter van de examencommissie de klacht af. In de andere gevallen roept hij binnen drie werkdagen na ontvangst van de klacht de examencommissie bijeen.

2 De Ombudsman en de Rector worden onmiddellijk van de klacht en de dag van vergadering van de examencommissie in kennis gesteld. Zij kunnen in persoon, dan wel door middel van hun vervanger of afgevaardigde, de vergadering met raadgevende stem bijwonen. In het geval de oproeping op verzoek van de Rector geschiedt, kan deze noch zijn vertegenwoordiger de vergadering van de examencommissie bijwonen.

Artikel 61

1 De bepalingen van onderhavig reglement omtrent de samenstelling en werking van de examencommissie gelden onverminderd. Indien een examencommissie niet in aantal is om geldig te vergaderen, wordt de daaropvolgende dag een tweede vergadering belegd. In dit laatste geval vergadert de examencommissie geledig, ongeacht het aantal aanwezige stemgerechtigde leden.

2 De beslissing omtrent de herdeliberatie is met redenen omkleed.

3 De student wordt onverwijld en door middel van een aangetekend schrijven op de hoogte gebracht van de beslissing van herdeliberatie van de examencommissie.

Artikel 62

1 Als beroepsinstantie vergadert het Rectorencollege, uitgebreid met twee ZAP-leden uit de Onderwijsraad, jaarlijks aan te duiden door de Raad van Bestuur. Er worden tevens vier plaatsvervaarders aangeduid. In deze beroepsinstantie zetelen noch een lid van de betrokken examencommissie, noch een ZAP-lid van de betrokken faculteit.

Ingeval de Rector deel uitmaakt van de examencommissie of ZAP-lid is van de betrokken faculteit, wordt het voorzitterschap waargenomen door één van de Vice-Rectoren en wordt de beroepsinstantie een derde ZAP-lid toegevoegd. Ingeval een Vice-Rector deel uitmaakt van de examencommissie of ZAP-lid is van de betrokken faculteit, wordt in hun vervanging voorzien door aan de samenstelling van de beroepsinstantie een ZAP-lid toe te voegen.

2 Binnen drie werkdagen na ontvangst van het in vorig artikel bedoelde aangetekend schrijven, kan de student met een gemotiveerd verzoekschrift tegen de beslissing houdende herdeliberatie opkomen bij de beroepsinstantie. Het verzoekschrift wordt gericht aan de Voorzitter van de beroepsinstantie, met name de Rector.

3 De Ombudsman en de Decaan van de faculteit worden onmiddellijk van het verzoekschrift op de hoogte gebracht. Het administratief dossier wordt zonder verwijl aan de beroepsinstantie overgemaakt.

4 Alvorens een beslissing te wijzigen, hoort de beroepsinstantie de student, die bijgestaan kan worden door een raadsman of een lid van het academisch personeel die niet tot de faculteit van de in het gedrag zijnde examencommissie behoort, de Decaan van de betrokken faculteit en de Voorzitter van de examencommissie. Op de zitting van de beroepsinstantie geeft de Ombudsman of zijn vertegenwoordiger een mondeling niet-bindend advies.

5 De beroepsinstantie neemt na ontvangst van het beroep onverwijld een beslissing. Deze kan enkel de verplichting aan de examencommissie inhouden een definitieve beslissing te nemen.

De beslissing van de beroepsinstantie is met redenen omkleed en wordt aan de student aangetekend toegezonden en aan de Decaan van de betrokken faculteit en de Voorzitter van de examencommissie overgemaakt.

Artikel 63

De examencommissie neemt onverwijld een definitieve beslissing. De beslissing is met redenen omkleed. Deze beslissing wordt onmiddellijk door de Decaan van de betrokken faculteit schriftelijk overgemaakt aan de Rector, de Ombudsman, de beroepsinstantie en bij aangetekend schrijven aan de betrokken student.

NUTTIGE ADRESSEN

DE OMBUDSVROUVEN VAN HET JAAR
Campus Ofeinplein en Rode

- Prof. dr. C. Andries
(gebouw C, lokaal 241)
Tel: 02/629.25.28
Fax: 02/629.25.32
e-mail: Caroline.Andries@vub.ac.be
Pleinlaan 2 te 1050 Brussel
Campus Jette
- Prof. dr. Elisabeth Peeters
(gebouw D-lokaal 204 B)
tel: 02/477.44.60
email: ezhooqhe@farc.vub.ac.be
Laarbeeklaan 103 te 1090 Brussel

STUDIEADVIES VUB

- Is gelegen op campus Etterbeek in gebouw Y. Op campus Jette, waar de faculteit geneeskunde en farmacie gehuisvest is, zitten we in het gebouw van het restaurant. Je kan hen daar enkel vinden na afspraak.
- Ze zijn te bereiken tijdens de kantooruren van 9 tot 12u30 en van 13u30 tot 17u, behalve op donderdagvoormiddag. Hou er evenwel rekening mee dat je het best een afspraak maakt (maar niet noodzakelijk).
- Je kan ons ook telefonisch bereiken op het nummer 02/629 23 18 of via e-mail studieadvies@vub.ac.be

freedom of speech

DE MOEIAL